XIII TALIOLÜMPIAMÄNGUD LAKE PLACID '80

XIII TALIOLÜMPIAMÄNGUD

Lake Placid '80

Raamat XIII taliolümpiamängudest Lake Placidis 1980 jätkab emakeelse olümpiaraamatu traditsiooni, kuid on sisuldasa ebatraditsiooniline. Olümpialinnas ei viibinud meilt seekord kirjutavaid spordiajakirjanikke. Et siiski mitte katkestada nõutava teose ilmselt vajalikku järjepidevust ja et ka fotograaf oma kokkulepitud ülesannet kohusetruult täitnud oli, leiti kirjastuses võimalus välja anda raamat, mida te oma käes hoiate.

Fotode poolest on see ühe-meheraamat, Soome ühe tuntuima spordifotograafi pildinägemus olümpiast, just nõnda lai ja nõnda kitsas, kui ühe inimese füüsiline jaks võimaldab. Pelgalt informatiivne tekst lisab statistikale olümpiaajaloo seisukohalt ainult minimaalselt vajalikku, küll tohiksid emotsionaalset värvi anda katked ajakirjandusest. Kompensatsioonina saamatajäämiste eest leiab spordihuviline raamatu teostatuna (esmakordselt) värvitrükis.

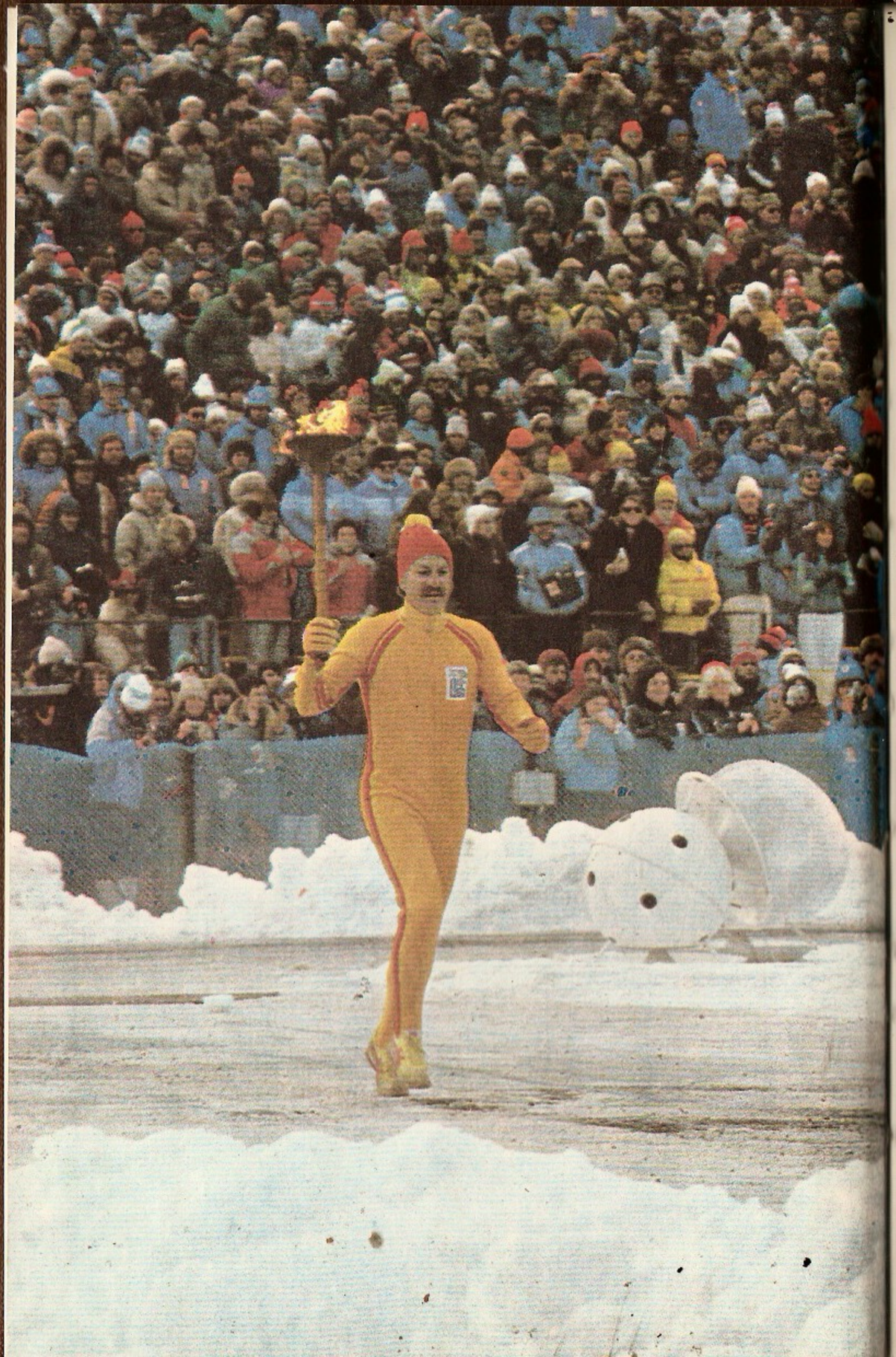

XIII TALIOLÜMPIAMÄNGUD

Lake Placid '80

TALLINN • „EESTI RAAMAT" • 1982

SALOMON

7A4
K 63

Fotod *Pentti Pekkala*
Tekst *Paavo Kivine*
Kujundus *Ludvig Kruusmaa*

T $\frac{4201010000—227}{901(15)—82}$ 282—82

© Kirjastus „Eesti Raamat", 1982

Saateks

Rahvusvahelise Olümpiakomitee 75. istungjärgul Viinis 1974 sai Ameerika Ühendriikide põhjaosas New Yorgi osariigis asuv Lake Placid ainsa soovijana õiguse läbi viia XIII taliolümpiamängud. Sankt Moritzi (1928 ja 1948) ning Innsbrucki (1964 ja 1976) kõrval sai Lake Placidist seega kolmas linn, kes korraldab talimänge teistkordselt. 1932. aastal peeti siin 17 riigi 306 sportlase osavõtul III taliolümpiamängud ehk nn. kriisiaja olümpia.

Seekord põdes kriisi olümpialiikumine. 20. jaanuaril 1980 tegi Ameerika Ühendriikide tolleaegne president Jimmy Carter ametliku ettepaneku, et USA olümpiavõistkond boikoteeriks Moskva olümpiamänge vastuseks sündmustele Afganistanis. Presidendi ettepaneku kinnitasid nii kongressi esindajatekoda kui senat. 9. veebruaril Lake Placidis alanud Rahvusvahelise Olümpiakomitee 82. istungjärgu avakõnes esitas Ameerika Ühendriikide riigisekretär Cyrus Vance ROK-i liikmetele oma maa valitsuse nimel ettepaneku Moskva olümpiamängude ärajätmiseks või mujale üleviimiseks. Arutanud ettepanekut, leidis istungjärk üksmeelselt, et XXII olümpiaadi mängud peetakse Moskvas, nagu esialgselt ette nähtud. Kuid arusaadavalt heitis korraldajamaa (ja veel mõnede riikide valitsuste) ROK-i omast erinev positsioon varju nüüdsama algavatele mängudele.

Väikelinnal oli muidki raskusi, tavakohaselt majanduslikke, kuid raskestileitava kompromissini tuli jõuda ka looduskaitsjatega, kes olid näiteks vastu suurmäe ehitamisele ja võitlesid mängude eelarves välja looduskaitsekuludeks 2,6 miljonit dollarit. Organiseerimiskomitee esialgne soov astuda samm tagasi endisaegsete, tagasihoidlikumate mängude suunas ei osutunud reaalseks, eelarve aina kasvas ja vahepeal tundus, et mängude korraldamisega ei suudetagi toime tulla ning need tuleb pakkuda muile soovijaile. Ent pärast föderaalvalitsuse nõusolekut finantseerida olümpiaehitusi, mille maksumus ulatus pooleni 150-miljonilisest kogueelarvest, oli suurem mure murtud.

Võistluspaigad asetsesid Lake Placidist 15 km raadiuses. Murdmaa- ja laskesuusatajad, kelgu- ja bobisõitjad võistlesid 10 km kaugusel Mount Van Hoevenbergis, mäesuusatajad 15 km kaugusel Whiteface Mountaini

nõlvadel, suusahüppajad 2 km kaugusel Intervale'is, kiiruisutajad Lake Placidi keskuses James B.Sheffieldi nimelisel rajal, iluuisutajad ja hokimängijad sealsamas kahes jäähallis. Olümpiaküla ehitati 11 km kaugusele Ray Brooki mägimaastikule 2000 võistlejale ja ametiisikule.

Kuni mängude alguspäevadeni ei olnud olümpiapaikades lund nagu ka 48 aastat tagasi, mil seda toodi rongidega Kanadast. Seekord oli lumevalmistusmasinate abil varutud küllaldaselt tehislund, et suusatamisvõistlused läbi viia, kuni otse avamise eelõhtul alanud sadu mängud valgeks muutis.

Lake Placidi mängudel valmistus võistlema 1280 sportlast 37 riigist. Vaid Grenoble'is oli osavõtjaid rohkem olnud. Viimase hetkeni oli lahtine Taivani sportlaste osavõtt. Et Rahvusvaheline Olümpiakomitee oli 1979. aastal tunnustanud Hiina Rahvavabariigi Olümpiakomiteed, kelle sportlased nüüd üle 28 aasta mängudele olid tulnudki, siis võimaldati taivanlastel edasine olümpialiikumisest osavõtt Hiina Taipei Olümpiakomitee nimetuse all. Viimased sellega ei soostunud, misjärel neil tuli koju sõita.

Olümpiatuli, mille süütas 30. jaanuaril Hera templis tavakohaselt kreeka näitleja Maria Moskoliu, toodi lennukiga üle Atlandi Langley'sse USA-s, kust alustas 1600 km pikkust teekonda läbi Washingtoni, Baltimore'i, Philadelphia ja New Yorgi olümpialinna, kuhu jõudis 8. veebruaril. Samal õhtul toimus mängude esimene pidulik tseremoonia, millest võttis osa Lake Placidist pärit siinsete omaaegsete olümpiamängude kiiruisutamise kahekordne võitja John A.(Jack) Shea.

Olümpiamängud avati 13. veebruaril. 20 000 pealtvaataja ette rivistusid delegatsioonid Andorrast, Argentiinast, Austraaliast, Belgiast, Boliiviast, Bulgaariast, Kostariikast, Hispaaniast, Hollandist, Islandist, Inglismaalt, Itaaliast, Austriast, Jaapanist, Jugoslaaviast, Kanadast, Hiina Rahvavabariigist, Korea Vabariigist, Kreekast, Küproselt, Liibanonist, Liechtensteinist, Mongooliast, Nõukogude Liidust, Norrast, Poolast, Prantsusmaalt, Rumeeniast, Rootsist, Saksa Demokraatlikust Vabariigist, Saksa Föderatiivsest Vabariigist, Soomest, Šveitsist, Tšehhoslovakkiast, Ungarist, Uus-Meremaalt, Ameerika Ühendriikidest. Suurim, sajaliikmeline delegatsioon oli ameeriklastel, väikseim Kostariikal — mäesuusataja Arturo Kinch. Osavõtjate hulgas oli kaks juba viiendatel mängudel võistlevat sportlast: meie Ants Antsoniga Innsbruckis konkureerinud Örjan Sandler ja kelgutaja Carl-Erik Eriksson, mõlemad Rootsist. Kaheteistkümne aasta järel on olümpiale jõudnud sportlane Eestist, kahevõistleja Fjodor Koltšin.

Et president Carter sel perioodil ei lahkunud Washingtonist, pidi olümpiamängude traditsioonilised avasõnad tavavastaselt ütlema asepresident Walter Mondale. Olümpiatule süütas ajastule sümboolselt tervisejooksja, 45-aastane psühhiaatriadoktor Charles Morgan Kerr. Võistlejate nimel lausus olümpiavande Eric Heiden, kohtunike nimel 1964. aasta olümpiavõitja kiiruisutaja Richard McDermott.

Ameerikaliku värvikusega vürtsitatud avatseremoonia lõppes. Algamas oli tähtsaim — olümpiavõistlused ise, mis siit Lake Placidist poolesaja kilomeetri kaugusel asuvas Montrealis napilt neli aastat tagasi lõppesid. Aja vaim tahab, et seekordki nende julgeolek, kelle pärast siia õieti tuldud, mitme miljoni dollariga kinni makstaks ja nad mitmekordse traataia taha kättesaamatusse suletaks, nii et Thomas Wassberg, kelle iga sõna hiljem

kõik püüavad, võistkonnakaaslaselt küsib, kas ta on eksinud uskudes, et olümpiamängud on muu kõrval ka koht, kus noored inimesed suhtlevad üksteisega ja kogu kokkusõitnud maailmaga. Kuid see küsimus huvitab väheseid. Homme tuleb tal sel Ameerika Ühendriikide võib-olla parimini kaitstud looduskaitsealal koos teiste kaitsealustega minna võitlusse üksteise vastu ning ta kogeb siis ja edaspidi, millise tähtsuse omandab inimmeeltele tajumatu ajahetk, kui rängalt see eristab ja jääb igavesti eristama kahte võrdset.

Homme, 14. veebruaril on XIII taliolümpiamängude esimene võistluspäev.

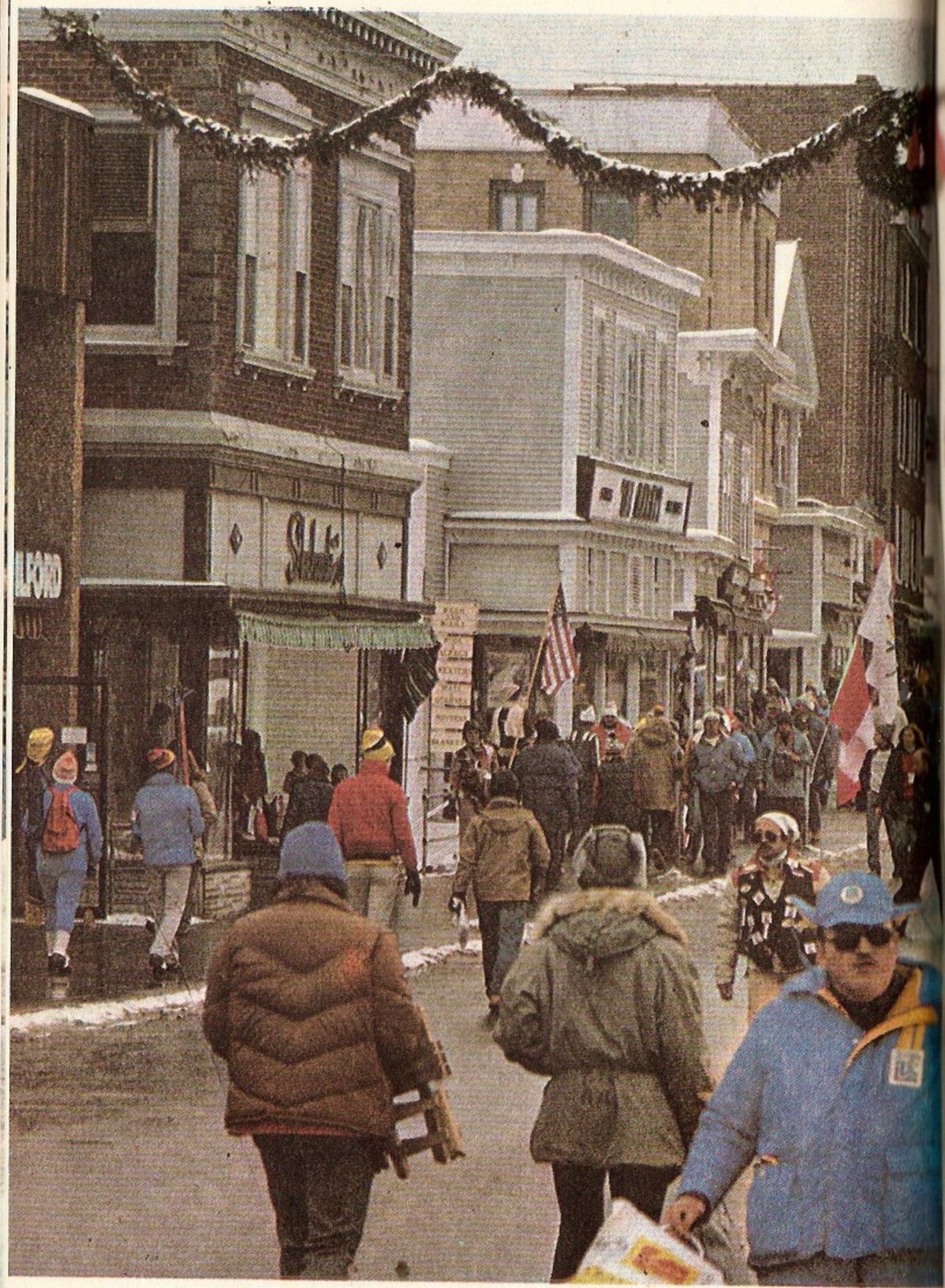

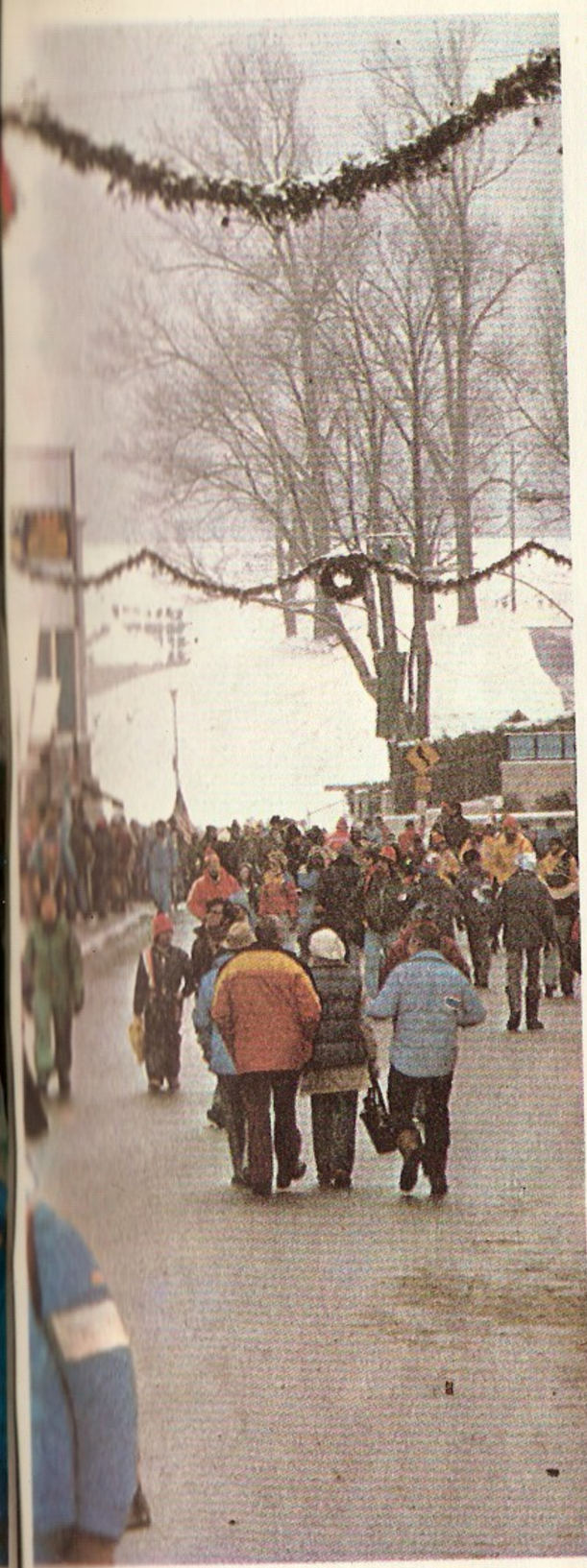

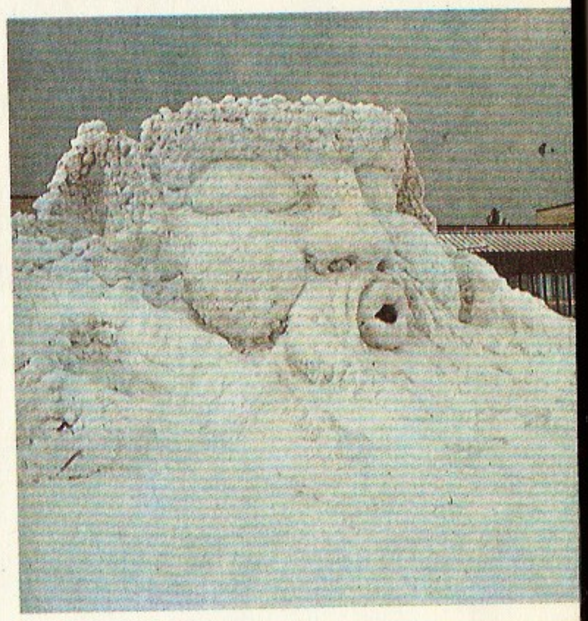

Napilt 3000 elanikuga linnake, teist korda talisportlaste Meka.

Soomlaste kaubamärgid — suusad ja vodkapudel.

Mida räägib see sfinks?

⇨

Mägine Adirondack on Ühendriikide suuremaid looduskaitsealasid.

Ikka on mängudel kellelgi midagi deklareerida.

Asepresident Walter Mondale ütleb avamissõnad.

Nagu siin olümpialippu, on olümpia-aadetki üha sagedamini kõrgustest alla toodud.

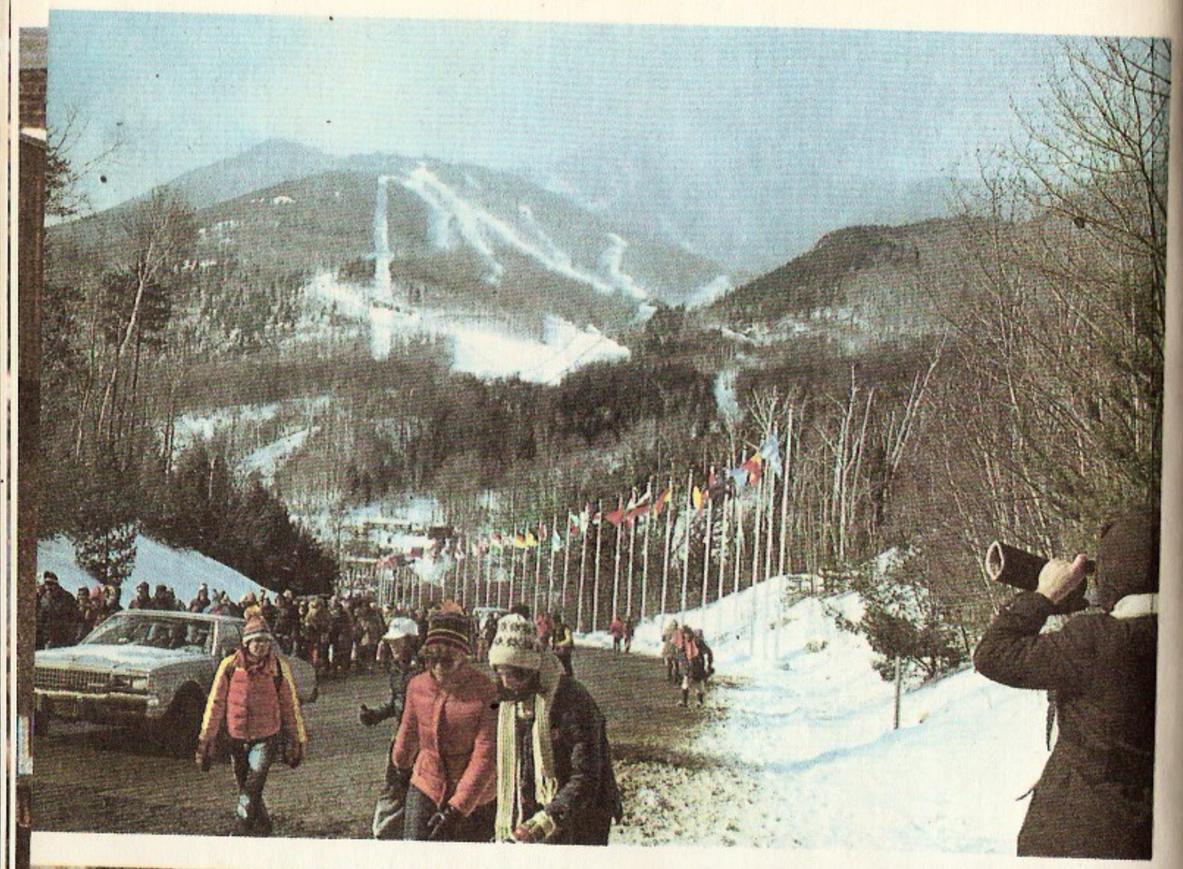

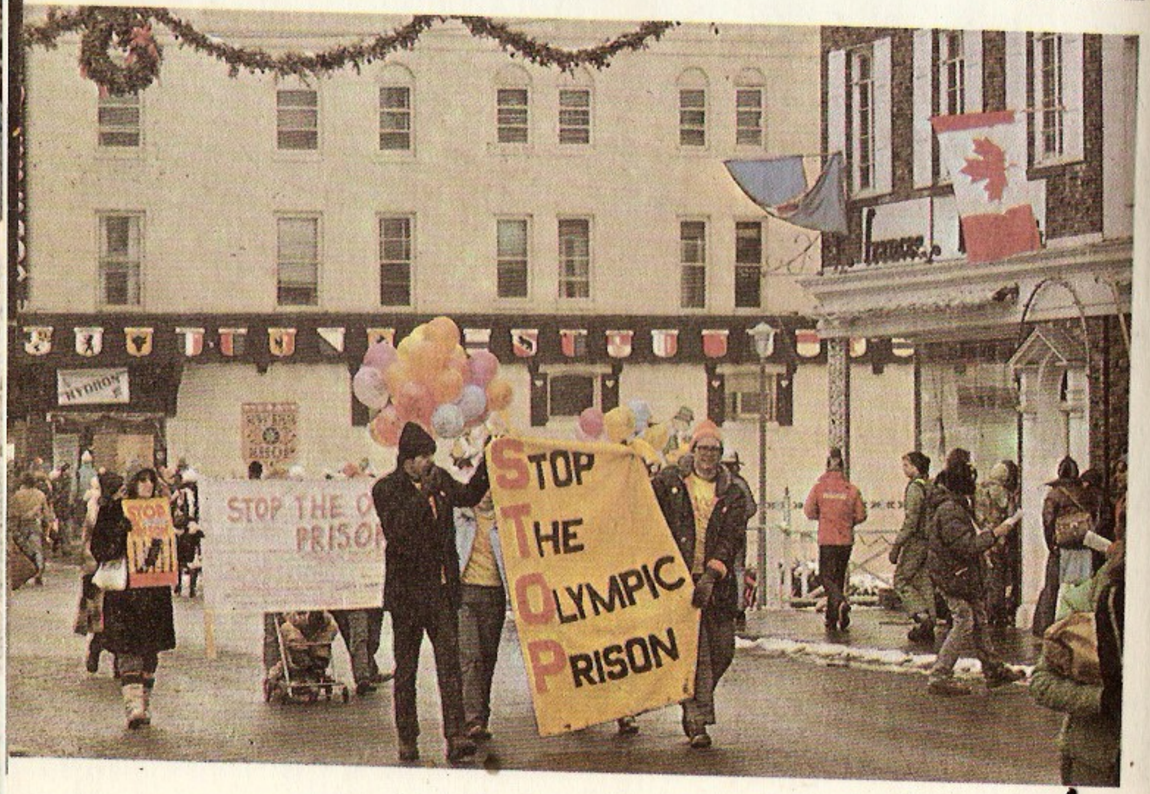
STOP THE OLYMPIC PRISON
STOP THE O
PRISON

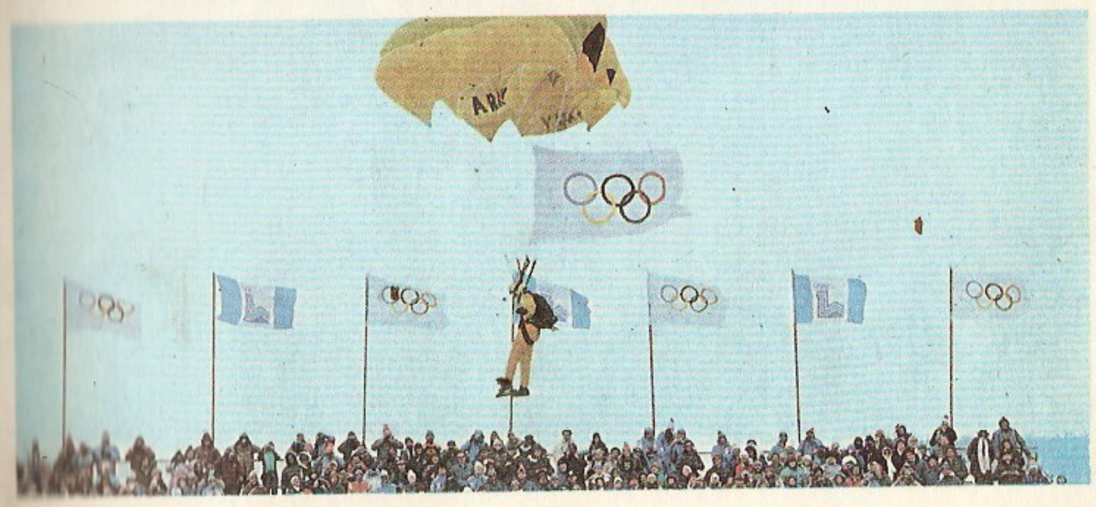

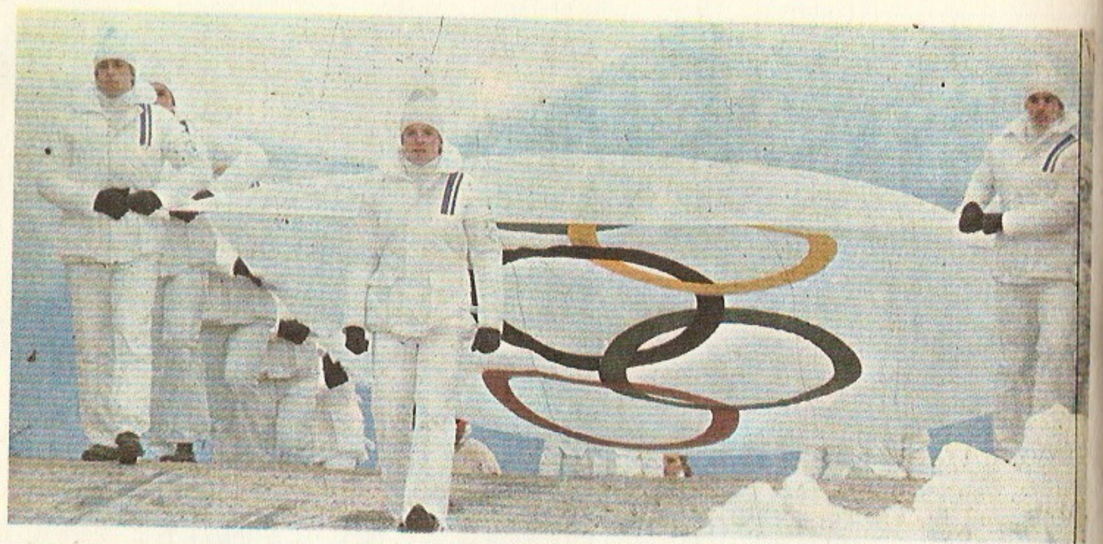

Olümpialipp kantakse 37 riigi delegatsioonide ette.

Tuli on süüdatud, tõuseb 15 m kõrguse torni tippu, põleb seal 12 päeva ja ööd.

Mis ka muidu ei lahutaks, siin seistakse ühises rivis.

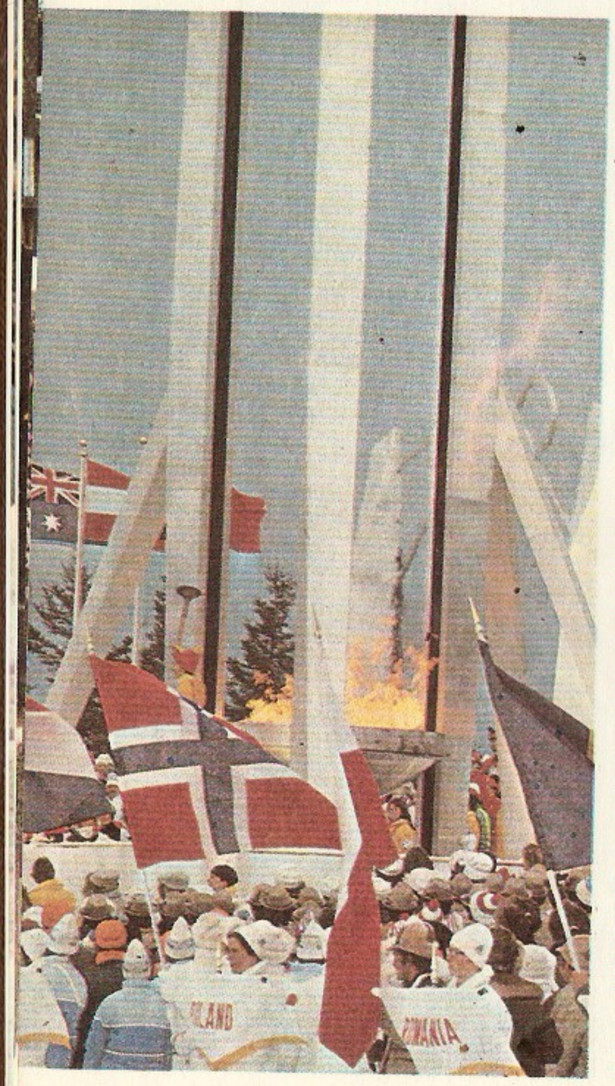

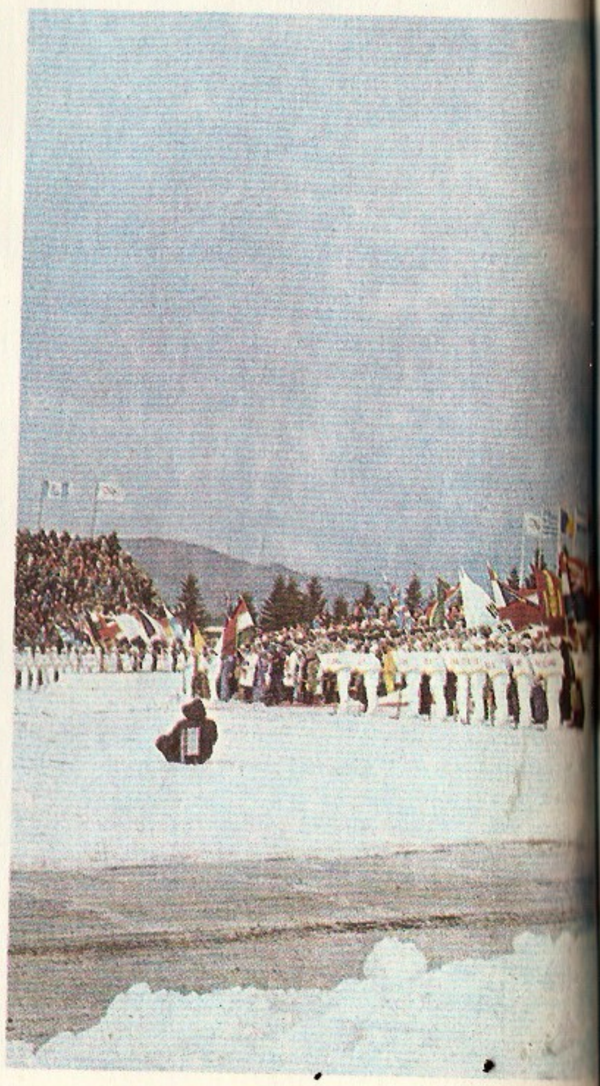

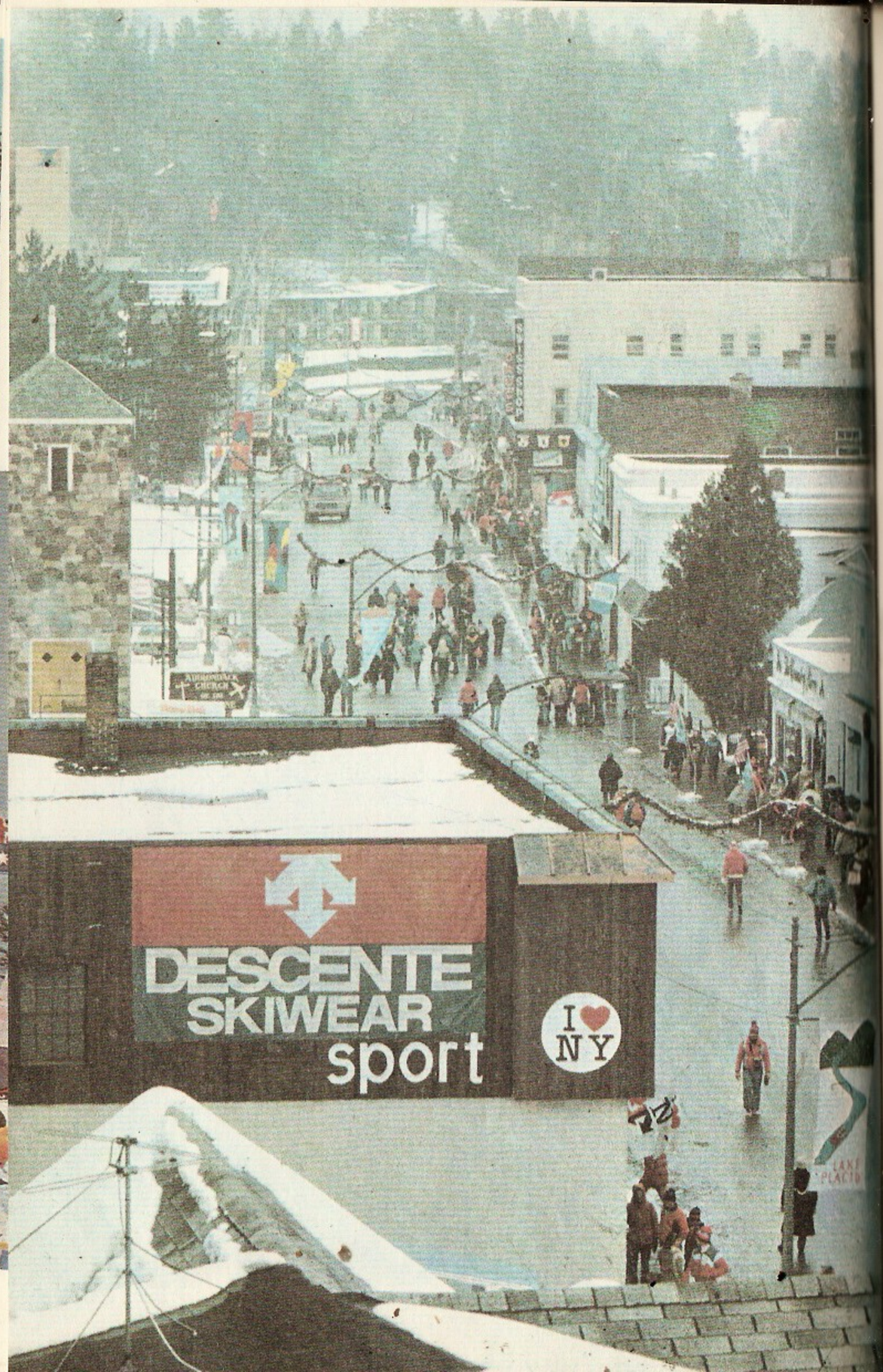

Murdmaasuusatamine

Lake Placidist 10 kilomeetri kaugusel asetsev Mount Van Hoevenbergi suusakeskus valmis esialgsel kujul John F. Kennedy mälestusvõistlusteks aastail 1968-1969 ja rekonstrueeriti 1978. aastal. Kuni võistluste alguseni kestnud lumetuse tõttu tuli siiski võistelda ettenähtuist erinevail ja veidi kergemail radadel. Esmakordselt taliolümpiamängudel sõideti kunstmaterjalist suuskadel kunstlumel.

Eeldatavalt tugevaimatest nimetati kõigepealt eelolümpia mõlema distantsi võitjat norralast Oddvar Bråd, kes oli kahtluseta 1979. a. parim maailmas. Et ta aga kummalisel kombel polnud 1972. aastast alates võitnud ainsatki MM-võistluste ja olümpiamängude medalit, kalduti teda nimetama „paaritute aastate maailmameistriks". Individuaalne olümpiamedal puudus ka soomlaste aastakümnendi parimal Juha Mietol, kes nüüd kaalust tugevalt mahavõtnuna näis ka elu parimas vormis olevat. Neli kulda oli Rootsi meistrivõistlustel võitnud Thomas Wassberg, mees, kes oli hea juba enne Lahti MM-võistlusi, kuid jäi neist vigastuse tõttu eemale. Kordagi polnud hooajal vastastega kohtunud Nõukogude suusatajad, aga neid peeti favoriitideks niigi. Ameeriklased uskusid taas Bill Kochi, poolakad lootsid oma maailmameistri Józef Luszczeki peale. Naistest peeti iseendastmõistetavalt tugevaimaks Nõukogude võistkonda, kuhu neljandat olümpiat kuulus Galina Kulakova.

Avadistants **meeste 30 km** sõideti ootamatult alanud lumesajus (mis automaatselt kärpis raskete meeste Mieto ja Jevgeni Beljajevi šansid) naiste 10 km rajal. Beljajevi kaaslasteks olid Vassili Rotšev, Nikolai Bažukov ja Nikolai Zimjatov. Distantsi maailmameistrile ja olümpiavõitjale Sergei Saveljevile kohta ei leidunud. Esimese ringi järel Wassbergi ees 13 sekundiga juhtinud Zimjatov läks otsustavalt eest poolt võistlusmaad lõpetavail rasketel tõusudel. Järjestus 20 km järel: Zimjatov 57.44, Wassberg 58.23, bulgaarlane Ivan Lebanov 58.26, Rotšev 58.31. Viimasel kolmandikul toimus muutusi liidri selja taga. Kõige kiiremini läbis selle Rotšev, tõstes end hõbedale. Lebanov oli end Zimjatovi sappa haakinud ja see liidrisõit andis lõpuks pronksi, Bulgaaria esimese talimängude medali üldse. Väsinud Wassberg jäi neljandaks, parima soomlasena Matti Pitkänen kuuendaks ja parima norralasena Ove Aunli kaheksandaks. Olümpiaajaloo kiireima 30 km oli võitnud 24-aastane Nikolai Zimjatov ajaga 1.27.02,80. Huvitav, et 1970. a. alates on sel distantsil võit ühe erandiga (1974, Thomas Magnusson) kuulunud Nõukogude suusatajale.

1. Nikolai Zimjatov 1:27.02,80, 2. Vassili Rotšev 1:27.34,22, 3. Ivan Lebanov 1:28.03,87, 4. Thomas Wassberg 1:28.40,35, 5. Józef Luszczek 1:29.03,64, 6. Matti Pitkänen 1:29.35,03.

Naiste 5 km-s oli Innsbruckis ja Lahtis võit kuulunud Helena Takalole. Tänavu oli ta pidevalt kaotanud Hilkka Riihivuorile ja lisaks olümpiakülas haigestunud. Lahti 10 km võitja Žinaida Amossova jäi hoopiski koju. Esimeses rühmas startinud Kulakova aja ületab esimesena Riihivuori — 17 sekundiga! Sellest arvatakse aitavat. Siis saabub Raissa Smetanina, soomlannale 3 km-l kolme sekundiga kaotanu. Pikal lõpulaskumisel on ta riskeerivalt sõites seitse sekundit kiirem olnud, see otsustab. Ägedaim

on heitlus siiski pronksi ümber ja lõpuks kaotab staažikas Barbara Petzold selle 0,18 sekundiga vähetuntud tšehhitar Květa Jeriovále.

1. Raissa Smetanina 15.06,92, 2. Hilkka Riihivuori 15.11,96, 3. Květoslava Jeriová 15.23,44, 4. Barbara Petzold 15.23,62, 5. Nina Baldõtševa 15.29,03, 6. Galina Kulakova 15.29,58.

Meeste 15 km sõideti parajas pakases päikesepaistel ja kõval rajal. Siingi ei saadetud eelmist olümpiavõitjat Bažukovi tiitlit kaitsma. Esimese tugeva vaheaja 5 km-l sõitis Saksa FV juunior Jochen Behle — 13.35, ilmselt Zimjatovi hirmust, kes tema järel sõites oli 6 sek. aeglasem. Siis näitab kell Luszczekile 13.32 ja Mietole koguni 13.25. Kõiki konkurente tagant seirav Wassberg lõikab sellest veel kolm sekundit maha. 10 km-l on 11. kohalt etteotsa jõudmas Beljajev (26.18), edestades Zimjatovit (26.21) ja juba väsivat Behlet (26.27), kuid Luszczek jääb sekundiga ette (26.17). Kuni saabub Mieto — 25.51. Kuid Wassberg on vahepeal veel sekundi võrra kaugenenud — 25.47.

Kaks km enne lõppu teatatakse Wassbergi eduks Mieto ees 2 sek., Aunli, kellest rootslane möödunud, hoiab end tihedalt kannul. Mieto lõpetab, kell näitab 41.57,64. Siis ilmub Wassberg, jätab iga tõukega Aunlit. Jälgitakse kella, jõutakse märgata, et see jõuab Mieto ajaga sama sekundi sisse. Loetakse seisatunud numbreid: 41.57,63!... Kunagi Sapporos oli õnnetu soomlane kaotanud oma esimese suurvõistluste medali Ivar Formole kuue sajandikuga. Nüüd kaotab ta seni saavutamata kulla 5,9 sentimeetriga. Ühe sajandiksekundiga eelistab täppistehnika seitse aastat nooremat rootslast, muide seni samuti väärtmedalita meest.

1. Thomas Wassberg 41.57,63, 2. Juha Mieto 41.57,64, 3. Ove Aunli 42.28,62, 4. Nikolai Zimjatov 42.33,96, 5. Jevgeni Beljajev 42.46,02, 6. József Luszczek 42.59,03.

Ideaalseis tingimustes sõidetud **naiste 10 km-s** tulid esimesed tugevad vaheajad Grenoble'i veteranidelt Kulakovalt (16.51) ja Takalolt (16.45). Kuid kohe selgus, et 3...5 km vahel olevad tõusud on kõige nobedamalt võtnud aastaid ebaõnne tundnud Petzold. Aeg 16.29 oli 14 sek. parem kohe tema taga sõitva Riihivuori omast. Smetaninale võeti 16.42. Algab tagaajamine. Riihivuori vähendab sakslannaga vahet: 12...10...8...4 ja 600 meetrit enne finišit 2 sekundit. Siis on jõud otsas ja ta finišeerib tuimal sammul. Barbara Petzold on Saksa DV esimene suusatamise olümpiavõitja. Haigusest kosunud Takalol jätkub jõudu Smetaninast mööda medalile sõita. Esmakordselt pärast Grenoble'i 10 km on Nõukogude naissõitjad medalita jäänud.

1. Barbara Petzold 30.31,54, 2. Hilkka Riihivuori 30.35,05, 3. Helena Takalo 30.45,25, 4. Raissa Smetanina 30.54,48, 5. Galina Kulakova 30.58,46 6. Nina Baldõtševa 31.22,93.

Põhjamaalaste edu meeste sprindis oli tõstnud vahepealseid olematuid lootusi ka **4×10 km teatesõiduks**, mida Nõukogude Liit polnud muide võitnud Sapporo mängudest saadik ei olümpial ega MM-võistlustel. Nagu teatesõidus etteaimamatut vähe oleks, tõi nullkraadis ilm kaasa määrimisprobleemid, mis näivad olevat lahendamatud ka plastsuuskade ajastul. Esimene vahetus sõidetud, oli Rotšev võitnud norralast Lars Erik Erikseni 24 sekundiga. Kuid kümne võistkonna hulgast tõi Harri Kirvesniemi teate kaheksandana ja rootslane Sven-Åke Lundbäck üheksandana, juhtijast ligi kaks ning kaks ja pool minutit taga! Teise vahetuse lõpus viis Per Knut

Åland Norra Bažukovist sekundiga mööda ja Thomas Eriksson Rootsi üheksandalt kohalt kolmandale. Teurajärvi kaotas rootslasele küll vaid 15 sek., kuid oli alles seitsmes. Esikoht otsustati kolmandas vahetuses, kus Beljajev võitis määrdega täiesti alt läinud Aunlit 53 sekundiga. Sama hädaga vaevlev Benny Kohlberg kukutas Rootsi kuuendaks. Seevastu tippas läänesakslase Dieter Notzi suusk hästi ja juba tuttav Behle võis minna teele kolmandana, juhtivast Zimjatovist siiski juba kolm minutit taga. Viiendana saatis Pitkänen rajale Mieto, kolmandast kohast lahutas Soomet 41 sekundit. Üheteist sekundi kaugusel nägi Wassberg Mieto selga. Paar kilomeetrit hiljem olid kaks kanget koos, kuni 4. km-l rootslane kukkus ja jäi samuti maha, nagu neljandana sõitnud itaallane. Zimjatov ja Brå olid lõpetanud, kui metsast väljusid staadionile Behle ja Mieto, sakslane juba löödud mehena. Mieto oli sõitnud välja parima etapiaja — 38.16, järgnesid Zimjatov 28.27, Wassberg 28.48, Brå 29.18 ja Behle 29.20.

1. NSV Liit 1:57.03,46, 2. Norra 1:58.45,77, 3. Soome 2:00.00,18, 4. Saksa FV 2:00.22,74, 5. Rootsi 2:00.42,71, 6. Itaalia 2:01.09,93.

Naiste **4×5 km-le** läks 8 võistkonda. Avaetapilt tuli Saksa DV Marlies Rostock kaks sekundit enne Baldõtševat, kuid Marja Auroma nõrk sõit tõi maailmameistri Soome teatekohale vaid kuuendana. Teises vahetuses sõitis Carola Anding Nina Rotševal juba 26 sekundiga eest ära. Norra säilitas oma kolmandat ja Soome kuuendat kohta, kuni rajale läks Takalo, kaotades 1.05 pronksikohale. Veronika Hesse suurendas Kulakova ees vahet ligi minutini ja Takalogi polnud sedapuhku imetegija — kuues koht säilis, ehkki vahe vähenes. Oluliselt enamat ei suutnud ka Riihivuori. Võitnud Smetaninalt veel 9 sek. lisaks, tõi Petzold Saksa DV kolme MM-hõbeda järel esmakordselt olümpiakullale. Võistkonna iga liige oli omal etapil parim.

1. Saksa DV 1:02.11,10, 2. NSV Liit 1:03.18,30, 3. Norra 1:04.13,50, 4. Tšehhoslovakkia 1:04.31,39, 5. Soome 1:04.41,28, 6. Rootsi 1:05.16,32.

50 km-s polnud Nõukogude sportlased seni kordagi võitnud ei olümpial ega MM-võistlustel. Nüüd oli olemas mees, kes võis vea parandada. Sõideti koosseisus: Zimjatov, Saveljev, Beljajev ja uustulnuk Aleksandr Zavjalov. Haigena puudus Wassberg, kuid väidetavasti mängude eel haige olnud ja ometi kõik distantsid sõitnud, järjekordselt ebaõnnestunud Brå oli otsustanud juua kannatustekarika põhjani. Ehkki poole distantsini juhtis kiirelt alustanud Zavjalov, kujunes maratonist ühe-mehe-võistlus, kelle edu oli lõpus ligi 3 minutit. See mees oli Nikolai Zimjatov, esimene ühel olümpial kolm kulda võitnud meessuusataja. Kinni püütud ja võitja küüti sattunud Mietole kuulus veel üks hõbe, lõpus äärmiselt väsinud Zavjalov kannatas välja pronksi, poolteisesekundilise paremusega Lars Erik Erikseni ees.

1. Nikolai Zimjatov 2:27.24,60, 2. Juha Mieto 2:30.20,52, 3. Aleksandr Zavjalov 2:30.51,52, 4. Lars Erik Eriksen 2:30.53,03, 5. Sergei Saveljev 2:31.15,82, 6. Jevgeni Beljajev 2:31.21,19.

Ülekaalukalt parim murdmaasuusatamisriik oli 59 punktiga Nõukogude Liit. Soome kogus 31, Saksa DV 17, Norra 16 ja Rootsi 13 punkti.

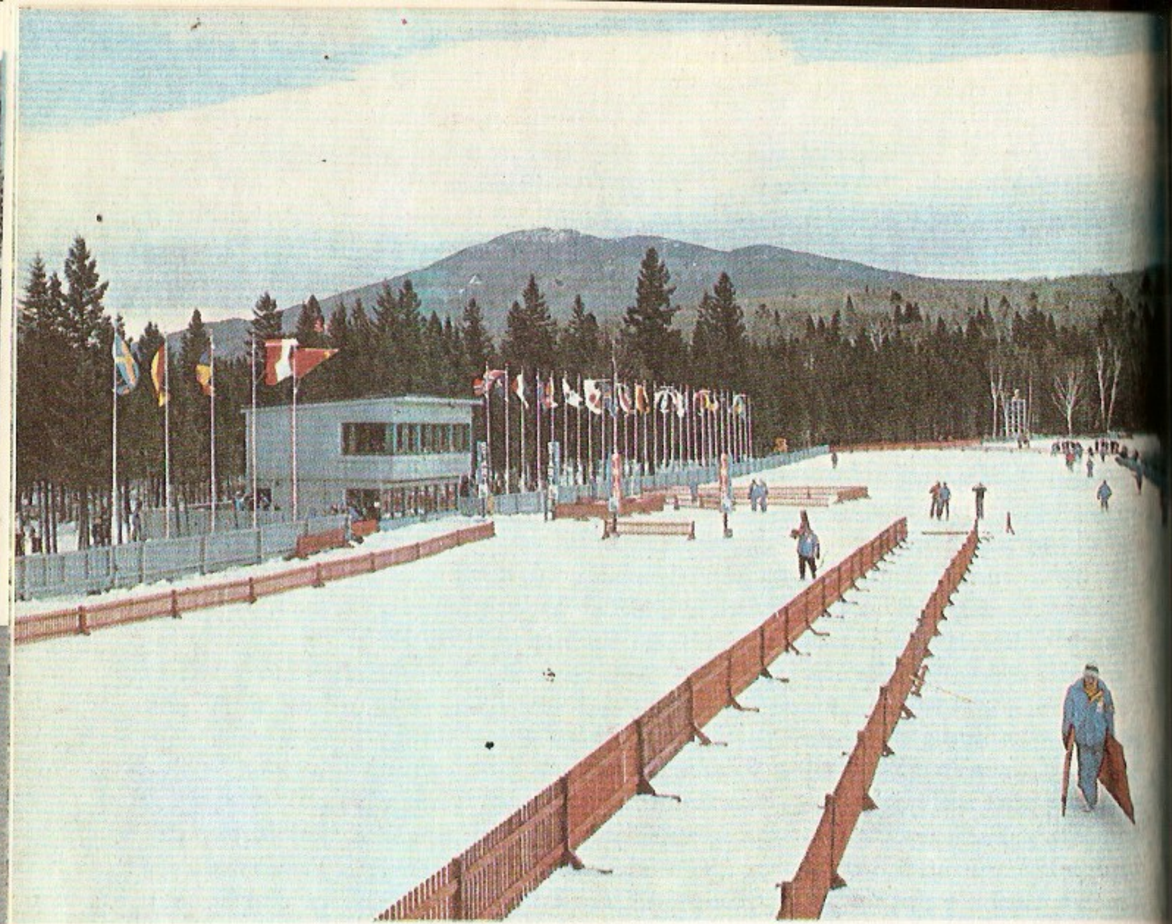

Suusastaadion.

15 km start. Kas oli Thomas Wassberg siin sajandiksekundi võrra nobedam? Kas liikkas Juha Mieto (ülal) oma 95-kilose keha selle võrra aeglasemalt liikvele? Kas peab sellist olematu ajaosa suurust erineust ülepea taga ajama?

Sprindidistants oli ainus, kus Nikolai Zimjatov medalita, s.o. kullata jäi. Kuid siingi saavutatud kohta võis tema kannul ponnistav šveitslane Alfred Shindler ainult rinnanumbrina kanda.

Oma maa esisõitjad Thomas Wassberg ja Josef Luszczek lõpetavad 30 km koos, kuid rootslane startis pool minutit varem ja on neljas, poolakas viies (alumine foto).

Koos lõpetavad ka Matti Pitkänen kuuendana ja Jean-Paul Pierrat (46) teise kümne sees.

Nikolai Zimjatovi esimene kuldne finiš.

Ivan Lebanov, Bulgaaria.

START
LAKE PLACID
LAKE PLACID
FINISH
FINISH
LAKE PLACID

Nikolai Zimjatov.

Nikolai Bažukov (kõrval) jäi individuaalmedalita.

Asko Autio ja Oddvar Brå sõitsid 50 km kaua koos.

Aleksandr Zavjalov, 50 km pronks.

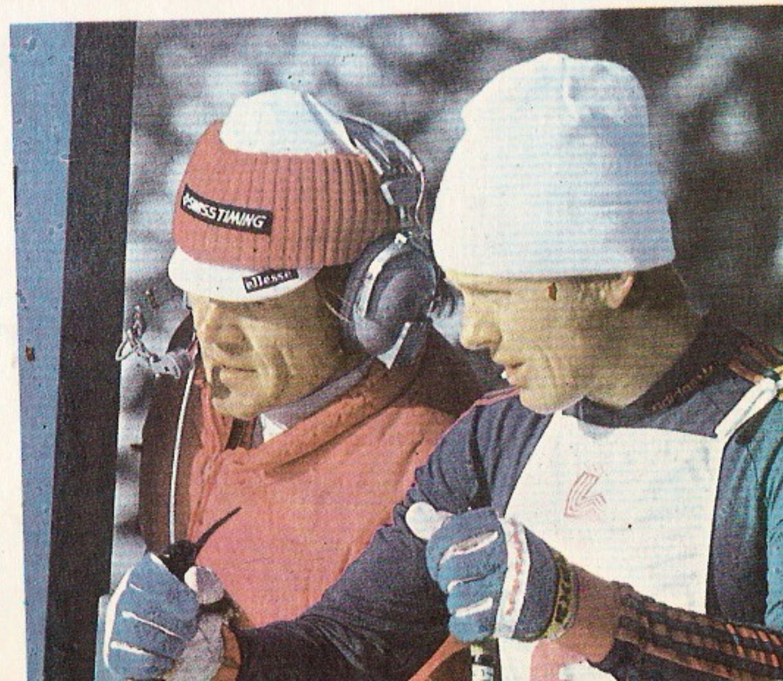

Kiiretel jäistel laskumistel juhtus mõnegagi nõnda...

Vägevakogulise Jevgeni Beljajevi osaks oli seni nii olümpia- kui MM-võistluste tasemel langenud ainult hõbedaid. Nüüd sõitis ta kõik neli distantsi, kuid ainult teatesõit andis medali — see-eest kulla.

Suusamaratonis sõitis Juha Mieto mitukümmend kilomeetrit võitja küüdis, tunnistas hiljem: „Hõbemedali eest pean tänama Zimjatovit, see on jumala tõsi. Ilma tema vedamiseta poleks ma saanud mingisugustki medalit, poleks ehk pääsenud kümne hulkagi. Kui Zimjatov mind 18 km kohal kätte sai (olin siis 9.), otsustasin kõlkuda sabas senikaua, kuni jaksan. Siis märkasin oma kohta pidevalt paranevat, aga kui Zimjatov 38. kilomeetril läks, polnud mul jaksu vastata."

„Õigupoolest algas Lake Placidi mängude ilu mulle meeste 30 km suusatamisega.. Kõnnumaa, vaikne lumesadu. Suusaraja lainjad, pehmed looked. Üksteise kannul tõttavad suusatajad. Igamehe võitlus iseenda ja ülejäänuiga. Kuid ennekõike Nikolai Zimjatovi vapustav sõit: libiseva kulgemise, väsimatuse, võiduleviiva noorusjõu esitus. Kaunis pilt oli teiseks tulnud Vassili Rotševi lõpuspurt ja nende kahe mehelik rõõmuavaldus finišis."

(„Sport", Šveits)

„Kui tähtis on olümpiafluidumi hingamine, tõendab bulgaarlase näide. Nelja aasta eest Innsbruckis kuulus talle 15 km-s 20. koht, see oli ainult viis kohta tagapool rootslast Thomas Wassbergi, kellele võistkonna juhid olid veteran Bjarne Anderssonilt stardikoha võtnud."

(„Deutsches Sportecho")

Ivan Lebanov, 1977. a. noorte maailmameister, 30 km olümpiapronks:

„Mulle on see distants veel üsna võõras, sest olen kaasa teinud vaid kolm-neli rahvusvahelist võistlust. Suusad olid määritud suurepäraselt ja hea minekutunne oli algusest peale. Kümne kilometri järel (kolmas) arvasin pääsevat esikümne hulka, pärast järgmist ringi (ikka kolmas) hakkasin uskuma medalivõimalustesse."

(„Aamulehti")

Raissa Smetanina:

„Ei usu, et mul tagaajajapositsioonist mingit abi oli. Viis kilometrit on lühike maa, hea, kui ülepea mõnda vaheaega kuuled. Siin tuleb kogu aeg minna, mis jõudu on."

(„Советский спорт")

15 kilometrit.

„Juha saabus finišisse tühjakssõitnuna. Ta vajus maha, aidati üles ja laskus taas tekile puhkama. Kauaks seda polnud, ta tõusis ja jäi ootama Thomas Wassbergi tulekut. Kell tiksus ja teadustaja luges (määrustevastaselt) Wassbergile sekundeid, jõudis üheni ja Wassberg polnud veel ületanud finišijoont. Juha suuski hoidvad käed tõusid, suu habeme varjus vajus naerule — vaid hetkeks. Käed vajusid alla, lõid suusad-kepid lumme ja suust pääses tuttav „Perkele!". See oli reflektoorne purse. Siis tuli takkaotsa tõsipõhjamaalaslikult: „Ainuma sajandikuga alt!" Ütles, astus läbi õnnitlejate summa, virutas suusad tagantkätt metsa, korjas nad jälle üles ja põrutas rajale, et jätta sinna oma meelehärm."

(„Kansan Uutiset")

Juha Mieto:

„Olen juba kaua olnud seda meelt, et mulle pole antud suurvõistlusi võita. Olen ikka olnud ebaõnne soosik. Just nõnda pidi juhtuma siingi."

(„Aamulehti")

„„Ei oleks tahtnud võita sel kombel, Juha Mietot küll mitte. Kuld peaks kuuluma mõlemale. Juha on niisama palju võidumees kui mina," ütleb sümpaatne võitja.

Kuid kaotus võib pöörduda võiduks, nõnda on see elus, nõnda on see spordis. Selle sajandiksekundi vältel puudutas Juha Mieto inimeste sisemas midagi enneolematul kombel, tõusis nende silmis suuremaks kui kunagi varem, tõusis suureks inimeseks."

(„Suuri olympiateos, 3")

„Mis siis ikka, andkem au Petzoldile. 25-aastasel neiul Oberwiesenthalist oli selle medalini pikk tee. Ta säras juunioride klassis, kui oli kuueteistkümne ringis. Kadus seejärel silmapiirilt, kerkis uuesti pinnale Falunis, kus oli 10 km-s teine. Kõik arvasid, et nüüd jääbki ta tippu, kuid ei. Mõõdusid Innsbruck ja Lahti, jäid seljataha pettumusteajad, kuni saabus Lake Placid, kus Petzold võitis ägedas kahevõistluses soomlannat Hilkka Riihivuorit, kes sai oma teise hõbeda."

(„Cobemckuŭ cnopm")

4×10 kilometrit.

Juha Mieto:

„Wassberg jäi maha tõusul 4,5 km kohal. Pärast seda ei vaadanud ma taha enne, kui staadionile jõudsin. Olin otsustanud, et teda ma mööda ei lase, kui ta ka väevõimuga üritaks."

(„Ilta-Sanomat")

„„Milles on teie arvates Nõukogude naissuusatajate, kahtede eelmiste olümpiamängude võitjate ebaõnne põhjus?" küsisime V. Hesselt.

Ta naeratas: „Sellele las vastavad Nõukogude treenerid. Peapõhjus on arvatavasti selles, et veteranidel ütlesid üles jõud ja närvid. Teie võistkonnal on keskmiseks vanuseks kolmkümmend kolm aastat. See peab kuidagi tunda andma."

(„Правда")

50 kilometrit.

Nikolai Zimjatov:

„Olin selleks sõiduks eriti hoolikalt valmistunud. Võistlus oli pikk ja ränk, kuid mul polnud ühelgi hetkel raskusi. Suusad olid samuti korras, oli lippamist ja oli pidamist."

(„Aamulehti")

Juha Mieto:

„Ühel pikal tõusul kuulsin, kuidas Nikolai sai raja äärest mingi käsu. Nähtavasti oli märgatud, et sedaviisi sõites võtan nende mehelt medali. Natuke hilja tuldi selle peale. Kui aga Zimjatov läks, siis läks hagu lind lendu. Polnud seal midagi kaasa rääkida."

(„Aamulehti")

„Ajamõõtmine on Lake Placidis täisautomaatne. Finišisse tulles möödub suusataja lõpujoonel olevast fotoelemendist, mis reageerib suusataja jalale. Vähim läbimõõt, mida fotosilm fikseerib, on umbes 7 cm. Näiteks suusakepist jääb väheseks."

(„Helsingin Sanomat")

Teatesõidus avaetapi võitnud Vassili Rotšev annab teateid rajale.

Benny Kohlberg saadab viimasele etapile Thomas Wassbergi kuuendana, 11 sekundit pärast Juha Mietot.

Jevgeni Beljajev andis Nikolai Zimjatovile lõpuetapiks kaasa ligi minutilise edumaa norralaste ees.

Eeloleva pinget peegeldas teatesõidu start: esimesel korral tegi Sven-Åke Lundbäck valestardi (pildil), teisel katsel kukkus Vassili Rotšev.

Suomlaste pronksine meeskond: Matti Pitkänen, Juha Mieto, Pertti Teurajärvi, Harri Kirvesniemi.

All: 1974. aastast peale pole Raissa Smetanina olümpia- ja MM-võistlustel individuaalse medalita jäänud. Pärast Lake Placidit on tal väärtmedaleid kokku kümme.

Täpselt niisama palju on neid Helena Takalol, keda näeme ülal stardist väljumas.

Ülal paremal: Květoslava Jeriová tõi Tšehhoslovakkiale mängude ainsa medali.

All paremal: Stardib Barbara Petzold, kahe kulla ja ühe neljanda kohaga olümpiaradade parim naissuusataja.

Hilkka Riihivuori tee kahe olümpiahõbedani on olnud pikk. Aastatel 1968—1971 võistles ta noorteklassis, konkureerides meie Rutt Rehemaaga ja võites kuus Euroopa meistri tiitlit. 1972. ja 1976. a. olümpialt tuli hõbe teatesõidus, 1978. a. MM-võistlustelt kuld. Lake Placid andis juurde kaks hõbedat, ja sportlasetee pole veel lõppenud.

Kõrval on reporterite rõngas Soome kõigi aegade edukaim naissuusataja Helena Takalo, neljadest mängudest osavõtnu. Lahkumisetendus annab pronksmedali ja pärast seda võib ta öelda: „Ei osata arvata, kui hea tunne on teada, et nüüd on kõik möödas. Olen võistelnud nii kaua ja treening on ühtesoodu aina kõvenenud. Ei olnud midagi muud kui üks lõpmata suusatamine."

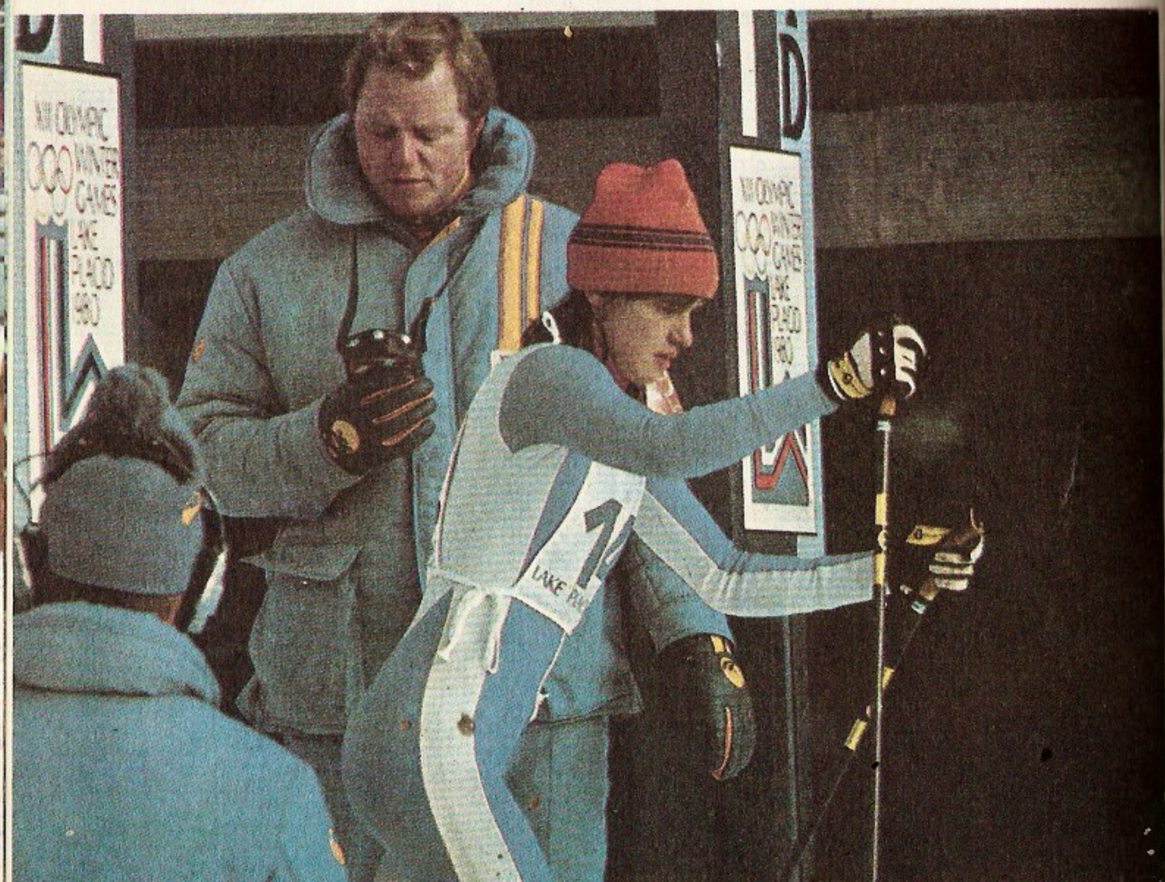

Vasakul ülal: Galina Kulakova.

Vasakul all: olümpiavõitja Marlies Rostock.

Paremal ülal: kaks ülejäänud Saksa DV kuldse naiskonna liiget — Carola Anding ja Veronika Hesse (23).

Teatesõidu pronks Marit Myrmæl (18) Norrast.

⇨

Kui oled 184 cm pikk ja 79 kg raske, siis pole suusarajal muud kui sõida ja kannata. Ulrich Wehlingile (25) oli Lake Placidi kannatuste rada viimane.

Sõit on sõidetud. Fjodor Koltšinit võtab vastu ema ja treener Alevtina Koltšina. Keskel sügab kulmu telemees Toomas Uba.

Jouko Karjalainen, Ulrich Wehling, Konrad Winkler.

Kahevõistlus

Kahekümneselt NSV Liidu meistriks ja juunioride MM-võistluste hõbemedalistiks, kaks aastat hiljem koondisest välja, olümpiahooajal NSV Liidu karika võiduga koondisse tagasi — niisugune oli laias laastus 22-aastase TRÜ üliõpilase Fjodor Koltšini senine tippmehetee. Uno Kajaku (1956, 26. koht) ja Tõnu Haljandi (1968, 12. koht) järel taas tosina-aastase vahega oli Eesti kahevõistlus jaksanud üritaja olümpiale delegeerida. Oma ühemehelootustes asus pingsale ootele kogu meie talisport.

Olümpiakoondise treener lubab rahul olla, kui keegi kolmest (veel Aleksandr Maiorov ja Sergei Omeltšenko) jõuaks kas või kuuendaks. Selline koht saadi viimastel MM-võistlustel, kus esiviisik — neli sportlast Saksa DV-st ja üks soomlane — peegeldas viimaste aegade tõsielupilti. Kahekordse olümpiavõitja Ulrich Wehlingi oli seal maailmameistrikohal välja vahetanud kaasmaalane Konrad Winkler.

Intervale'i väikemäel hüppab aga Wehling erialameeste vääriliselt 85 ja 80 meetrit, saab parimana 227,2 punkti. Kui teiseks-kolmandaks tulnud nõrgad suusatajad Walter Malmquist USA-st ja Hubert Schwartz Saksa FV-st tähelepanuta jätta, järgnesid Uwe Dotzauer (SDV) 217,6, Winkler 214,5, šveitslane Karl Lustenberger 212,7 ja soomlane Jouko Karjalainen 209,5 punktiga. Maiorov oli vaid 13., Omeltšenko 21. ning Koltšin 161 punktiga (2×70 m) 26. kohal. Ainult kaks kohta eespool seisis Soome 1978. aasta väikemäe meister Rauno Miettinen. Aastakümnendi jooksul Wehlingiga võidelnud ja enamasti oma võidu nõrga suusatamisega käest andnud, polnud MM-võistlustel ja olümpiatel kahel korral teiseks ning alati kuue sekka tulnud mehel nüüd lootuseraasugi. Parimad võiduvõimalused tundusid olevat hästi hüpanud Dotzaueril, Wehlingist tavaliselt enam kui minuti võrra paremal suusatajal. Nüüd sellest piisanuks. Lahtist möödunud kahe aastaga oli heaks suusameheks arenenud ka Karjalainen, aga tiitliteta noorukil oli soomlastegi arvates ehk vaid pronksilootusi, olles Wehlingist taga 1.56-ga, Dotzauerist 57 ja Winklerist 34 sekundiga.

Murdmaadistantsi kolmandiku nobedaim oli tartlane, kahel kolmandikul aga juba Karjalainen, kes Wehlingi edust minuti maha sõitnud ja ilmselt teel medalile, sest Dotzauer ja Winkler näisid olevat määrdega alt läinud. Maiorov oli teine, Koltšin, liidrist 17 sekundit järel, kolmas. Karjalainen, kes hiljem tunnistas, et ei mäleta viimasest kilomeetrist mitte midagi, jäi finišis „oma raskeima sõidu" teinud Wehlingist ja kullast paarikümne sekundi kaugusele, kuid Winkler oli pronksile tõrjutud. Koltšin sõitis välja kolmanda, Maiorov kuuenda aja.

Ulrich Wehling tuli kolmandat korda olümpiavõitjaks. Sapporos ja Lahtis oli ta tõstnud end aujärjele sõiduga, Innsbruckis ja siin hüpetega. Nüüd loobudes lõpetas ta kahevõistluseajaloo vägevaima ühemeheperioodi. Kas täidab tühimiku keegi omamaalaste võimsast koolkonnast, teeb seda „treeningunarkomaan" Karjalainen või täidetakse see võrdväärselt ülepea?

Millistel tahes põhjustel pole Nõukogude Liidu kahevõistlejaist neljal järjestikusel olümpial keegi kuuendast kohast kõrgemale ulatunud. Sedakorda oli Maiorov seitsmes, Koltšin viieteistkümnes, Omeltšenko üheksateistkümnes.

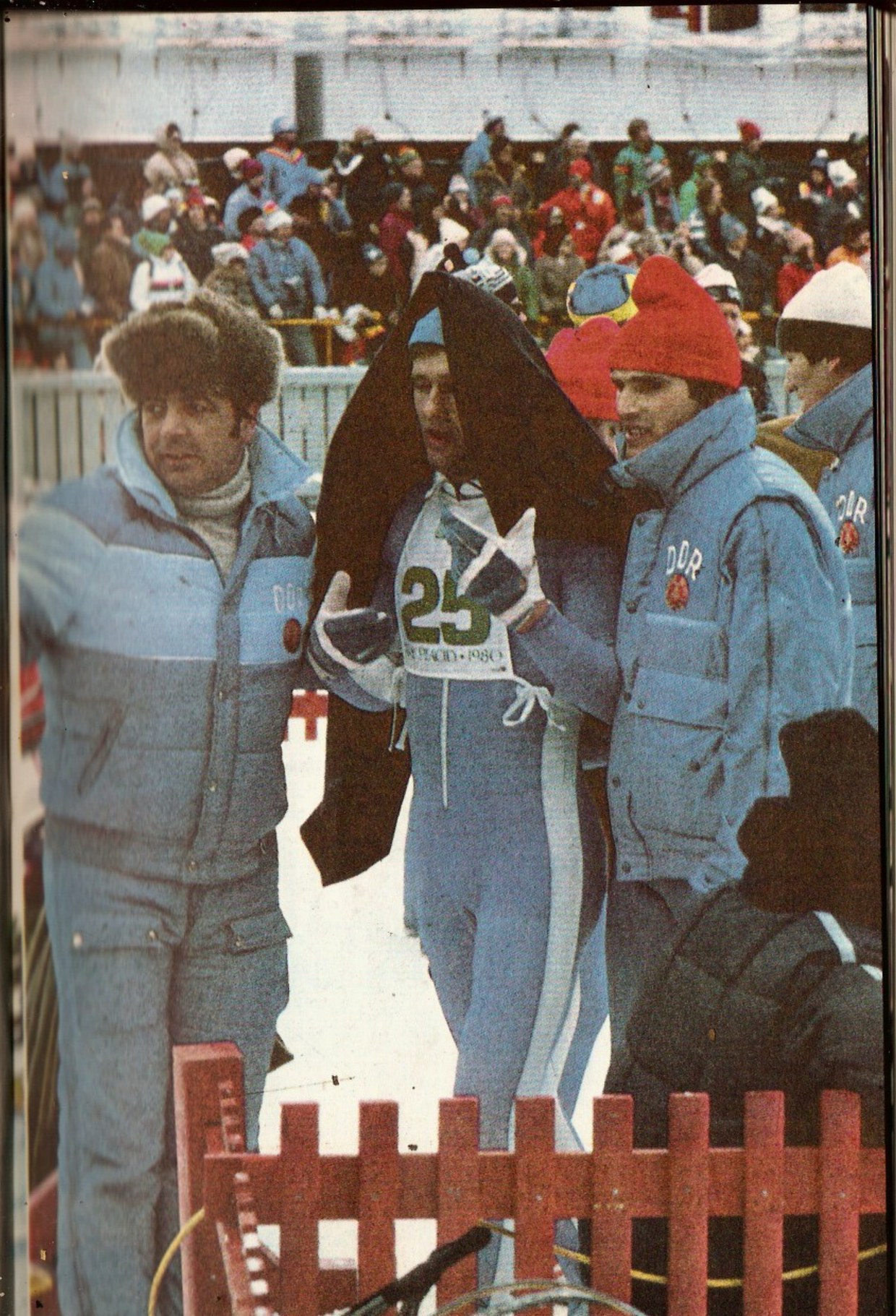

Suusahüpped

Kui 1979. a. hooaja lõpul kommentaator, sedastanud Saksa DV hüppajate ülevõimu, mõõna austerlaste leeris ning loetlenud nimesid, ukse kinni lõi — see on medalikandidaatide täielik loetelu, siis eksis julge ennustaja mitmes: olümpiatrampliinidel olid taas parimad austerlased, Saksa DV pidi leppima ühe mehe punktidega, kaks medalimeest olid hoopis märkimata jäänud. Eksituse põhjus: suusahüppedki on muutumas teismeliste alaks, oma 25 aastaga oli Jouko Törmänen medalistide hulgas „vanamees".

Intervale'i kaunid hüppemäed osutusid meetriheldeiks, kuid tehniliselt paljunõudvaiks, otsustava tegurina sekkus keerutav tuul. Kui vähetuntud Jeffrey Davis USA-st maandus väikemäel ehmatavalt meetri kaugusele mäerekordist (92 m), alustati madalamalt lavalt kõike otsast peale. See polnud favoriitide päev. Ei läinud hüpped Innsbrucki auhinnameestel Jochen Dannebergil ja Henry Glassil Saksa DV-st, nelja hüppemäe turnee võitjatel Kari Ylianttilal (1978) ja Pentti Kokkonenil (1979), austerlasel Hubert Neuperil (1980) ega MM-võistluste pronksil Aleksei Borovitinil. Siiski päris võidu kuulsus. Pärast kolme jalaoperatsiooni ja nelja-aastast unustust on end viimasel hetkel võistkonda võidelnud endine imelaps Anton Innauer. Nüüd teeb austerlane 21-aastase küpse mehena kaks kõige pikemat stiilset hüpet (89 ja 90 m) ning troonib 17-punktilise paremusega üle teiste.

Teise koha teevad omavahel kümnendiku pealt pooleks uustulnukad, 18-aastane Manfred Deckert Saksa DV-st ja 21-aastane Hirokazu Yagi Jaapanist. Mõlemad tõusid esile aasta tagasi, mil esimene oli kuues juunioride MM-võistlustel ja teine päris neljanda koha Holmenkollenil, kuid olümpiavõistkonda sai Deckertki alles viimaste katsevõistlustega. Masahiro Akimoto neljas koht kinnitas jaapanlaste taastulekut.

Treeninghüpetel suurmäel oli tilluke šveitslane Hansjörg Sumi parimana lennanud 116 ja 117 meetrini. Esimesel võistluskatsel tuli teine 117-line ja 135 punkti. Järgnesid Törmänen 133,5 (114,5), Neuper 129,9 (113), 15-aastane ja 48-kilone Kanada koolipoiss Steve Collins (kes veel samal hooajal teeb suurtegusid) 126,7 (112,5), soomlane Jari Puikkonen 126,6 (110,5), Innauer 126,2 (111) punktiga. Teise katse 114,5 m kasvatasid Neuperi punktisumma kõrge 262,4-ni. Siis 24-ndana hüppas Törmänen, kordas Sumi tippmarki, asus 271 punktiga ise etteotsa. Seejärel, räägitakse, vaikinud toetav tuul. Seda asjatult oodanud Innaueri ja Sumi lükkas lõpuks liikvele kohtunikukäsi, esimene jõudis ebapiisava 107, teine vaid 100 meetrini. Jouko Törmänen, küll juba 1974. a. MM-võistluste neljas, kuid seni ainsagi tippmedalita mees, oli toonud Soomele mängude viimaselt alalt ammuoodatud kulla. Veelgi saavutustevaesem Jari Puikkonen paneb selle kõrvale pronksi. Edu toonud enesekindlus saavutatud suuresti tänu autogeensele treeningule, tunnistavad mõlemad.

Esimese viie seas on kolm austerlast, esimese kolmeteistkümne seas neli soomlast, viimases kuraditosinas kõik Nõukogude Liidu sportlased.

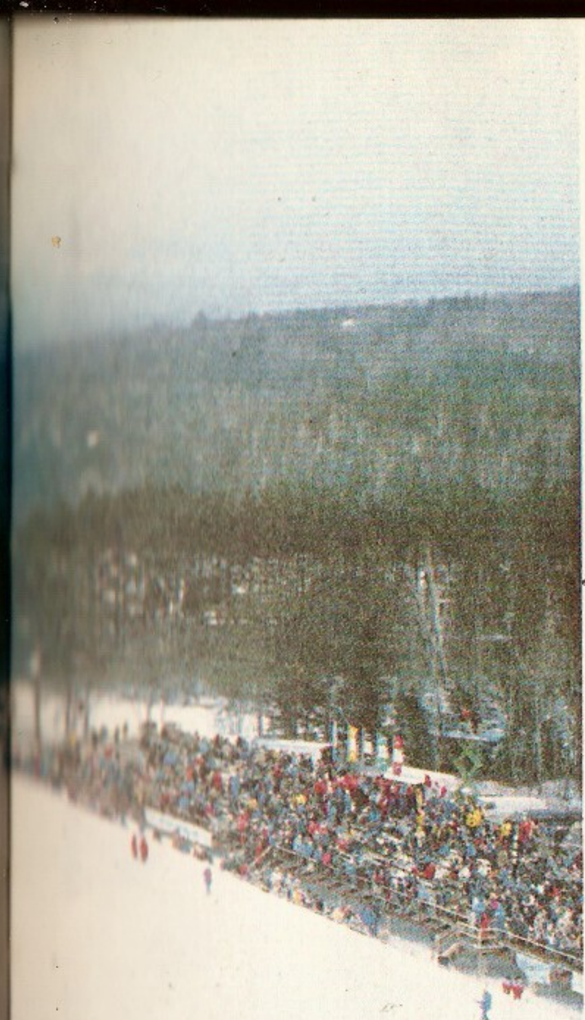

Intervale'i suusahüppestaadion.

Kus igamnes *show* on võimalik, tuleb seda ka teha.

Suurmäe võitja Jouko Törmänen maandumas, aga lend kandub veel kaugele teise saja sisse.

Saksa DV kogu suusahüppekuulsus jäi noore Manfred Deckerti kanda.

Rootslase Jan Holmlundi lend suurmäelt, mis näis viivat teise ilma, lõppes õnneks siiski mõne luukese murdumisega.

Nõnda lendavad Törmäneni 65 kg õhku suurvõistlustel esmakordselt. Veidi üllatuslikult on suure suusaspordimaa Soome hüppemeestest seni olümpiavõidu pärinud vaid Antti Hyvärinen Cortina d'Ampezzos ja Veikko Kankkonen Innsbruckis 1964.

Küsimused 70 m mäe võitjale Anton Innauerile:

Teilt nõudis vaeva Austria meeskonda pääsemine. Kas oli nii?

„Jah. Viimasel treeningul jõudsin esmakordselt 87 meetrini. Vaatasin seda hüpet hiljem videomagnetofonilt ja ütlesin omaette: nüüd peaks tõepoolest klappima, võidan kindlasti."

Mida mõtlesite pärast esimest hüpet?

„Mõtlesin Innsbruckile neli aastat tagasi. Seal olin kümne punktiga juhtimas ja langesin seejärel teisele kohale. Niisugune asi ei tohi korduda. Nõnda üritasin kõigiti keskenduda."

(„Deutsches Sportecho")

Maailmameister Walter Steiner:

„Jaapanlased olid tipus enne „varustusrevolutsiooni". Kasaya, Konno ja Aochi võtsid Sapporo väikesel mäel kõik medalid. Sellal valitses suusahüppemaailmas veel kord: kõigil olid ühesugused rõivad ega olnud suuskadeski mingit saladust. Olukord muutus 1975. aastal. Jaapanlased muretsesid Euroopast küll uut varustust, kuid olid liiga kaugel Vanast Maailmast ja firmadest, kes katsetasid pidevalt."

(„Sport", Šveits)

Manfred Deckert:

„Olen saavutatuga rahul, sest võisin vaevalt medalit tahta, pärast esimest katset lootsin tablool end esimese kuue seas näha. Seejärel tabas märki teine hüpe. Oli raske teha kahte head hüpet olukorras, kus laval puhus tuul tagant, kuid hüppe ajal ilmus äkki poolpõiki eest. Seda arvestades olid mu hüpped üsna head."

(„Deutsches Sportecho")

„Saatus tasub heasoovlikult Soome pika staažiga suusahüppajaile. Tapio Räisänen jõudis täistabamuseni kaks aastat tagasi oma karjääri lõpul. Törmänenil pole aastaid veel palju, tal täitub aprillis alles 26, kuid hüppajaaastaid on temalgi seljataga juba mituteistkümmend.

Sobib temagi kohta Räisäneni kergendusohe: lõpuks ometi!"

(„Aamulehti")

Jouko Törmänen:

„On tühi tunne... jah, õieti ei tunnegi midagi. Panin sellesse võistlusse kõik, ja eks see ole näha punktidestki. Pole kunagi varem saanud sellist punktisummat.

See oli ideaalhüpe, täistabamus. Ei ole elus paremat olnud."

(„Aamulehti")

„Jällegi nagu ka 70 m mäelt pole midagi rääkida meie hüppajatest. Vaadatagu tulemusi ja kõik saab selgeks. Nende hulgas, kes lendasid üle 100 meetri, meie omasid polnud. Las nüüd treenerid räägivad kodus kõigile, kuidas võis juhtuda, et meie sportlased jäid kohtadele tagapool kahekümne kaheksandat. Sellist asja pole olümpiatel veel juhtunud."

(„Cobemckuŭ cnopm")

Mäesuusatamine

Need, kes armastavad vägevaid väljendeid, võisid mäesuusatamisvõistluste lõppedes nimetada rootslast Ingemar Stenmarki ja liihtensteinlannat Hanni Wenzelit Whiteface'i mäe kuningaks ja kuningannaks.

Stenmark, 19-aastasena suursoosik juba Innsbruckis 1976, maksis seal kogemused kinni suurslaalomi pronksiga. 1978. a. MM-võistlustel võitis ta aga mõlemad slaalomid ega olnud seejärel suurslaalomis kaotanud ühtegi tähtsat võistlust. Nüüdki talus lärmakat kuulsust tõrjuv suurus hästi kangelase- ja olümpiapainet, jättis end rutiinsete esimeste sõitudega tavakohasele tagaajajapositsioonile (slaalomis 4., suurslaalomis 2.) ja võttis vastaste kukkumiste ja komistamiste taustal iseenesestmõistetava kindlusega mõlemad kullad. See ühemeheloomus oli suurem kui Rootsi olümpiavõistkonna saak kahelt eelmiselt olümpialt kokku.

Kiirlaskumishõbeda võrra enam riputati kaela 1980. aasta Maailma karika võitnud Hanni Wenzelile. Neli aastat tagasi oli just tema toonud Liechtensteinile olümpiaajaloo esimese medali, pronksi slaalomis. Kui vend Andreas lisas nüüd veel suurslaalomihõbeda, võidi kokku võtta, et Austria ja Šveitsi vahele litsutud keskmisest kolhoosist neljandiku suurune vürstiriik osutus väärtmedalitelt esimeseks ning punktidelt nimetatute vahel olümpia teiseks mäesuusatamismaaks.

Kiirel, kuid lihtsavõitu kiirlaskumisrajal (kaotajate kommentaarid: „sõida nagu rongiga" ja „kel parem määre, see võidab") võidutsesid austerlased. Naistest puudus kõigi aegade parimaks peetul, Annemarie Moseril kogu au ja hiilguse hulgas üks — olümpiakuld. Seekordsel hooajal oli ta Maailma karika sarjas kaotanud kuus korda järjest teda juba Sapporos hõbedaile jätnud Marie-Theres Nadigile Šveitsist. Võiduga seitsmendal, tähtsaimal üritusel hävitas valitsejanna viimase iludusevea. Meestest oli Innsbrucki triumfaator Franz Klammer venna halvatusest saadik (1977) tagaplaanil ja nüüdki koju jäänud, maailmameistri Josef Walcheri sõitis kontroll-laskumistel koondisest välja 21-aastane Leonhard Stock. Varjust valguse kätte sattunud varuvõistleja, seni tühjade kätega mees, on ometi kaasmaalastest kuulsuste vääriline, kihutab end kullale.

Nõukogude Liit astus rahvusvahelisele mäesuusatamiskarussellile, mida sarnaselt vormel-klassi võidusõidule iseloomustavad suur raha, kollektiivsed jõupingutused ning üksiküritajate null-lootused, võistkonnaga mõned aastad tagasi. Lake Placidis ei oldud esmakordselt üle mitmete olümpiate statistid. Kiirlaskumise neljal kontroll-laskumisel sõitis Valeri Tsõganov välja kohad 1., 2., 3. ja 12. Neljal alal tuldi kümne parema hulka, Nadežda Patrakejeva-Andrejeva tõi pärast 1956. aastat esimesed kohapunktid.

1980. a. alpi kolmevõistluse MM-võistluste kuldmedal kuulus meestest Phillip Mahrele USA-st (2. Andreas Wenzel, 3. Leonhard Stock), naistest loomulikult Hanni Wenzelile (2. Cindy Nelson, USA, 3. Ingrid Eberle, Austria).

Whiteface'i nõlvadel võisteldi muide tehislumel ning korraldajad elasid hirmus ja valmiduses, et kui pärislumi juhtub olümpiaradu rikkuma (!), jõuaks selle kärmesti eemaldada.

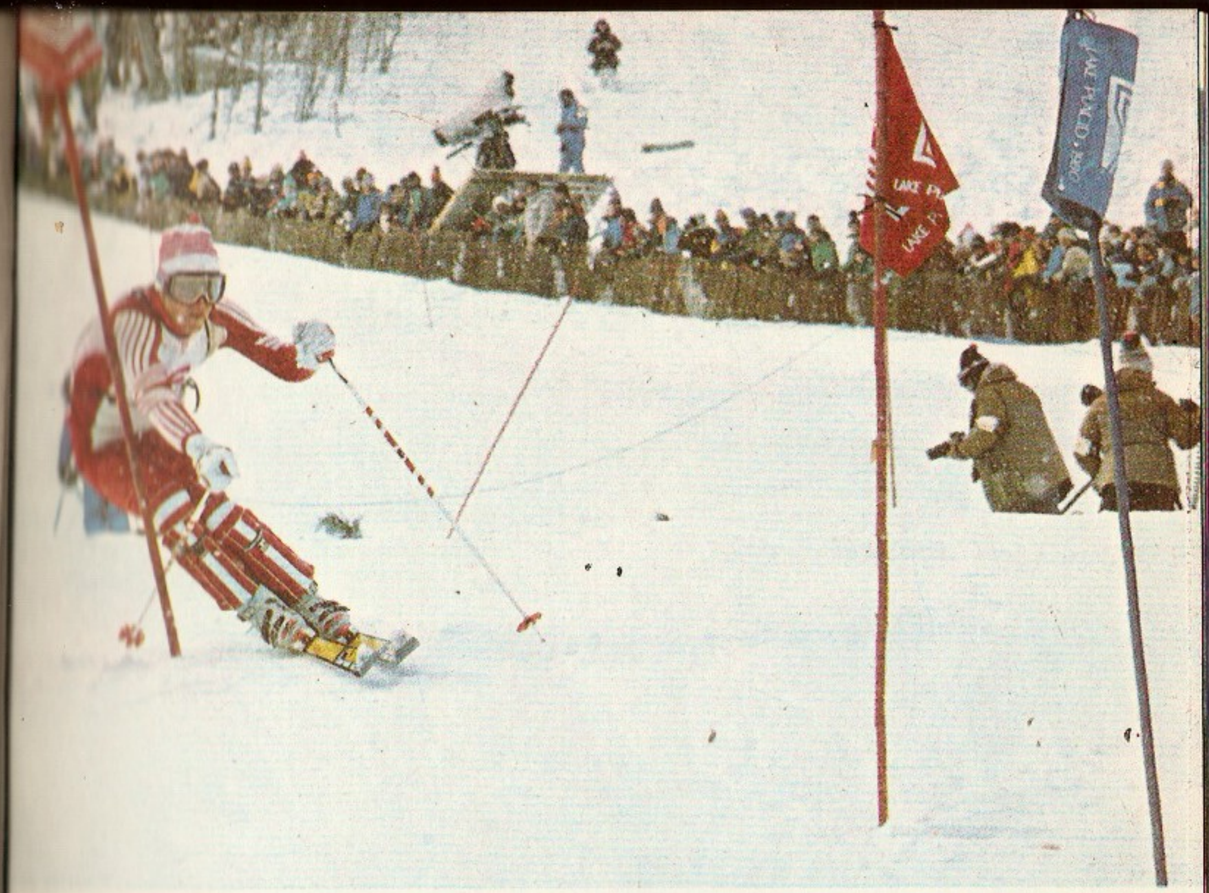

⇦
Hans Enn oli ainus edukas Austria meeslalomist.

Andreas Wenzel Liechtensteinist, 1978. a. Maailma karika võitja, siin suurslaalomis Stenmarkist järgmine mees.

Aleksandr Žirovi, Nõukogude koondise tehnikamehe parimaks jäi siin üheksas koht suurslaalomis.

Ingemar Stenmark teel oma teisele slaalomikullale.

Ingemar Stenmark pärast teise kuldmedali võitmist:

„Esimese laskumise järel tundsin, et selles võistluses tuleb mul palju välja panna. Teise sõidu ajal oli mul suurepärane taganttulija -positsioon, valm ja tahtmine tugevad.

Mida mul õigupoolest karta oligi? Suurslaalomi olin võitnud selgesti, närveerimiseks polnud põhjust. Pealekauba olen alati olnud teise laskumise mees."

(„Aamulehti")

Hanni Wenzel:

„On vale arvata, et siin otsustas ühe päeva vorm... Vähemalt nädalapäevad pead absoluutses vormis olema."

(„Deutsches Sportecho")

„Noored ja suhteliselt vähetuntud Nõukogude mäesuusatajad hakkavad tõsiselt sekkuma rahvusvahelistesse jõuproovidesse... Nõukogude koondis on praegu kahtluseta tõusuteel."

(„Ski Racing")

„Valeri Tsõganovile jääb nähtavasti igavesti meelde see päev, mil ta suurslaalomi teisel laskumisel (olles vaheajaga Stenmarki järel teisel kohal) „ei mahtunud" eelviimasesse väravasse. Sellist reaalset võimalust võita olümpiamedal pole meil olnud sellest peale, kui Jevgenia Sidorova 1956. aastal Cortina d'Ampezzos pronksi sai.

Või ehk mäletate, kuidas nr. 20 all startinud Nadežda Patrakejeva-Andrejeva sõitis lõhutud rajal esimesel laskumisel välja kolmanda aja? Mäesuusatamise ajaloos on see haruldane juhtum (sarnaselt tungis eliidi hulka kümme aastat tagasi ainult Piero Gros Itaaliast, hilisem Maailma karika võitja)."

(„Cobemckuŭ cnopm")

Rahvusvahelise Suusaliidu president Marc Hodler:

„Stocki näol võitis külmaverelisim sõitja, kel pealegi väga mitmekülgne tehnika."

(„Deutsches Sportecho")

NSV Liidu Kehakultuuri- ja Spordikomitee esimehe asetäitja Valentin Sõtš:

„Mäesuusatamise arendamise probleemid on teravalt esile kerkinud seetõttu, et võistkondlik konkurents olümpiamängudel muutub aina ägedamaks. On raske loota võitu, olles väga hea ainult paaril-kolmel spordialal. Edu võib tuua ainult ühtlane esinemine kogu programmi ulatuses. Muide, just seetõttu jõudis nõnda kõrgele Saksa DV võistkond. Nimelt sellepärast seatakse meie mäesuusatajate ette ülesanne: võidelda medalite eest."

(„Cobemckuŭ cnopm")

allsport

⇦
Slaalomihõbeda jättis rootslane Phil Mahrele USA-st.

Pronksiga slaalomis ja viienda kohaga suurslaalomis võitles Jacques Lüthy Šveitsi minemalibiseva slaalomiau eest.

Lehemehed: Stenmark naerab, kuid ei räägi, Wassberg räägib, kuid ei naera. Võiks lisada: kolmas maailmakuulus rootslane Björn Borg ei tee ühte ega teist.

Ootav rajaserv.

Suurel (mäesuusatamis)riigil on suured tunded, Austria kandis Annemarie Moserit südames ja loosungeil. 1971—1975 viiel korral Maailma karika võitnud Moser jättis paariks hooajaks suusad, tuli siis tagasi, võttis kuuenda karika ning puuduva olümpiakulla.

⇨
Marie-Theres Nadig Šveitsist sai kaheksa aastat tagasi Sapporost topeltkulla, nüüd lisaks pronksi.

Naismäesuusatamise kõrgeliit: Moser, Wenzel, Nadig.

Laskesuusatamine

Kui muudetud määrused sundisid laskesuusatajaid 1978. aastal täiskaliibrilise püssi seljast võtma, osutus uus relv, väikepüss, Nõukogude sportlastele nõnda võõraks, et sama aasta MM-võistlustel võitsid konkurendid Saksa DV-st individuaalaladel kuuest medalist viis ja teatesõidu ning aasta hiljem kõik kolm kulda. Küsimus: mis on teisiti Lake Placidis 1980?

20 kilomeetrile läheb arvestatavaist esimesena Eberhard Rösch (SDV), saab esimesel laskekohal oma kaks trahviminutit kätte ja kuna neid enam ei lisandu, on pronks tema; kulda-hõbedat poleks andnud ka eksimatus, nende pärast võistlesid sel päeval ainult kaks, sest nii maailmameister Klaus Siebert (SDV) kui ka Vladimir Alikin tulistavad end aujärjelt eemale. Esimeselt tulejoonelt minnes on Anatoli Aljabjevil 33-sekundiline edu Frank Ullrichi (SDV) ees, sest viimane trahvis end minutiga. Püstiasendis ei eksi kumbki, kuid kiire sõit on sekundiga ette viinud sakslase. Kuni järgmise lamadesasendini suureneb see edu veelgi, ja jälle tõuseb tänu vastase trahviminutile ette eksimatult tulistav Aljabjev. Viimaseks püstiasendiks kaks kilometeerit enne lõppu on Ullrichil aga seegi etteanne tasa sõidetud, isegi poole minutiga möödutud. Eksimatu laskmine või vastase dinus möödalask annaks kulla. Ei kumbagi! Kolmandat korda eemaldab Ullrich end võidust, rahulik Aljabjev jääb eksimatuks. Võiks öelda, et rajal tervelt 2.49 kiirem olnud, ulatab kahekordne maailmameister omakäeliselt kulla 28-aastasele leningradlasele, kes alles läinud aastal esile tõusnuna oli võitnud siinsamas ka aasta tagasi.

Esmakordselt sõideti olümpial 10 kilomeetrit. Taas jõuab nobedaimana esimesse lasketiiru kiireimaks sõidumeheks peetav Alikin, ei eksi ka tulistades. Kuid olümpiaradadel on üks temast kiirem, Ullrich: veerand minutit tiiru jõudes, lastes, veelgi enam järgmisel korral püssi seljast võttes. Püstiasendis ei taba küll kaks kuuli, kuid trahviringid karistavad kiiret meest vähem kui trahviminutid. Finišis on ta võitnud veatult lasknud Alikinit 43 sekundiga ja saab oma nii mitu korda väljasõidetud kulla lõpuks kätte. Seekord ühe trahviringiga karistatud Aljabjevile kuulub pronks.

Teatesõidus pidi seni kõik medalid võtnud Nõukogude ja Saksa DV sportlaste kahevõistlus jätkuma, sest suurte lootustega olümpiale sõitnud soomlased olid terve võistkonnaga haiged ja norralased nõrgemad, kui arvatud. Taas visati ühelt poolt kaalule kiire sõit ja teiselt veatu laskmine. Avaetapil edestas Alikin Mathias Jungi 23 sekundiga, saatis Aleksandr Tihhonovi rajale enne Siebertit. Viimane, olümpial tundmatuseni ebakindel, laskis tuulde ka kõik varupadrunid ja pidi leppima kohapeal ringitamisega, jättes teadet Ullrichile ulatades meeskonna juba pooltejseminutilisse kaotusseisu. Ullrich vähendas selle 39 sekundile. Neljanda vahetuse esimesele laskejoonele jõudis Aljabjev vaid 17 sekundit enne Röschi, püsti lasti juba koos. Ent Aljabjev lahkus tiirust, Rösch läks kahele trahviringile...

Neljandat korda oli teatesõit olümpiakavas olnud. Neljandat korda, küll erinevate kaaslastega, sõitis võitjameeskonnas nüüd 11-kordne maailmameister 33-aastane Aleksandr Tihhonov. Neli korda järjest pole talimängudel võitnud ükski teine.

Alavõidu sai Saksa DV, punkt vähem oli Nõukogude Liidul.

30 km-s kadus 22-aastase Vladimir Alikini medal viimases püstiasendis kolme mööda-tasuga. Sprindidistantsil käsi ei eksinud, tasuks hõbe.

Aleksandr Tihhonov, laskesuusatamise *grand old man*, kellel saamata jäänud ainult individuaalne olümpiakuld.

Anatoli Aljabjev jõudis NSV Liidu koondisse alles 26-aastaselt, kuid küpsus saabus õigel ajal.

Van Hoevenbergi rasketel radadel jäi suursoosiku Klaus Sieberti (esiplaanil) parimaks individuaaltulemuseks 4. koht 10 kilomeetris.

Kiiruisutamine

Mitte ainult kiiruisutamise, vaid kogu mängude suurima eelsoosikuna asus viie distantsi starti 1977. aastast kõik sprinterite ja mitmevõistlejate MM-võistlused võitnud Eric Heiden USA-st. Spordi põhimõttelist tõde „võitmatuid sportlasi pole" trotsiv noormees arvas ise, et ta võiks saada kulla kolmel võistlusmaal, kuna 500 m olevat õnneasi ja 5000 m ebamugav.

Et midagi ei jääks rangeimalt vaagimata, valib loos kangelasele vastaseks 500 m maailmarekordiomaniku ja olümpiavõitja 1976 Jevgeni Kulikovi. Viimane on kiirem esimesel sajal meetril, komistab siis kergelt kurvis ja finišis saab tast esimene Heideniga paaris sõitnud hõbemedalivõitja: Heiden 38,03, Kulikov 38,37. Teiseks õnnelikuks paariliseks on 1000 meetris kanadalane Gaetan Boucher, aga tema kaotab juba poolteise sekundiga, ajad 1.15,18 ja 1.16,68. Vladimir Lobanov jagab norralase Frode Rönningiga kolmandat kohta. Kolmandatki korda lükkab noriv saatus favoriidile paariliseks tugevaima ülejäänuist, 1500 meetris norralase Kai Arne Stenshjemmeti, rohkemgi — haarab teda korraks jalust, sunnib käega jäält tuge otsima. Kuid seegi ei tasanda vahet klassis, Heideni võiduaeg on 1.55,44, Stenshjemmetile annab hõbeda 1.56,81. 5000 meetris üritab norralaste uus täht Tom Erik Oxholm esimeses paaris vägevalt oma šanssi, saab tubli 7.05,59. Oma sõidus on Heiden 1000. meetril temast ligi neli sekundit aeglasem, finišis aga kolm kiirem. Kuni viimase ringini püsib ameeriklase graafikus Stenshjemmet, kuid lõpp teeb õigust, Heideni 7.02,29-st jääb puudu 59 sekundit — hõbe. Pronksi saanud Oxholm peab ka 10 000 meetris esimesena jääle asuma. Seegi põgenemine ajaga 14.36,60 ei anna üle pronksi. Teises paaris saab Heiden veel kord nimeka saatja, maailmarekordiomaniku Viktor Ljoskini. Viimane pageb meeleheitlikult pakku, edestab oma Medeos sõidetud tippaega vahepeal 5,5 sekundiga, kuid on poolel teel püütud ja lõpus 20 sekundiga maha jäetud. Viienda kuldmedali arvuline vaste on 14.28,13. Nelja aasta tagant tulnud hollandlasest olümpiavõitja Piet Kleine saab 14.36,09-ga hõbeda.

Tegu tehtud, võidi kokku võtta: nelja-aastase võitmatuse oli 21-aastane Eric Heiden lõpetanud viie individuaalse olümpiakullaga — saavutus, millel pole võrdset olümpiaajaloos. Norralastel oli vastu seada kaks hõbedat ja neli pronksi, hollandlastel ja Nõukogude meeskiiruisutajatel kummalgi hõbe ja pronks.

Naistel tõstis lumesajus sõidetud avaala 1500 m esimesteks nimed varjust: 1. Annie Borckink 2.10,95, 2. Ria Visser 2.12,35, mõlemad Hollandist. Teine üllatus oli alles kaks aastat pikkadel uiskudel sõitnud endise iluuisutaja Karin Enke (Saksa DV) võit 500 meetris ajaga 41,78. Natalja Petrusjova (42,42) sai pronksi, kuid võitis omakorda 1000 meetris ajaga 1.24,10 Nõukogude kiiruisutajate ainsa kuldmedali. 3000 meetris jõuab lõpuks medalini, pronksini, oma suure venna kuulsuse ohver Elizabeth Heiden. Kulla toob Norrale 19-aastane Bjørg Eva Jensen — 4.32,13. Nii läksid naiste neli kulda kõik erinevatesse maadesse. Nõukogude naisvõistlejatest ei pääsenud peale Petrusjova keegi esimese kuue hulka.

Kokkuvõttes langeti Innsbrucki esikohalt viiendaks. Võitsid Ameerika Ühendriigid ehk, õige pisikese liialdusega, Eric Heiden.

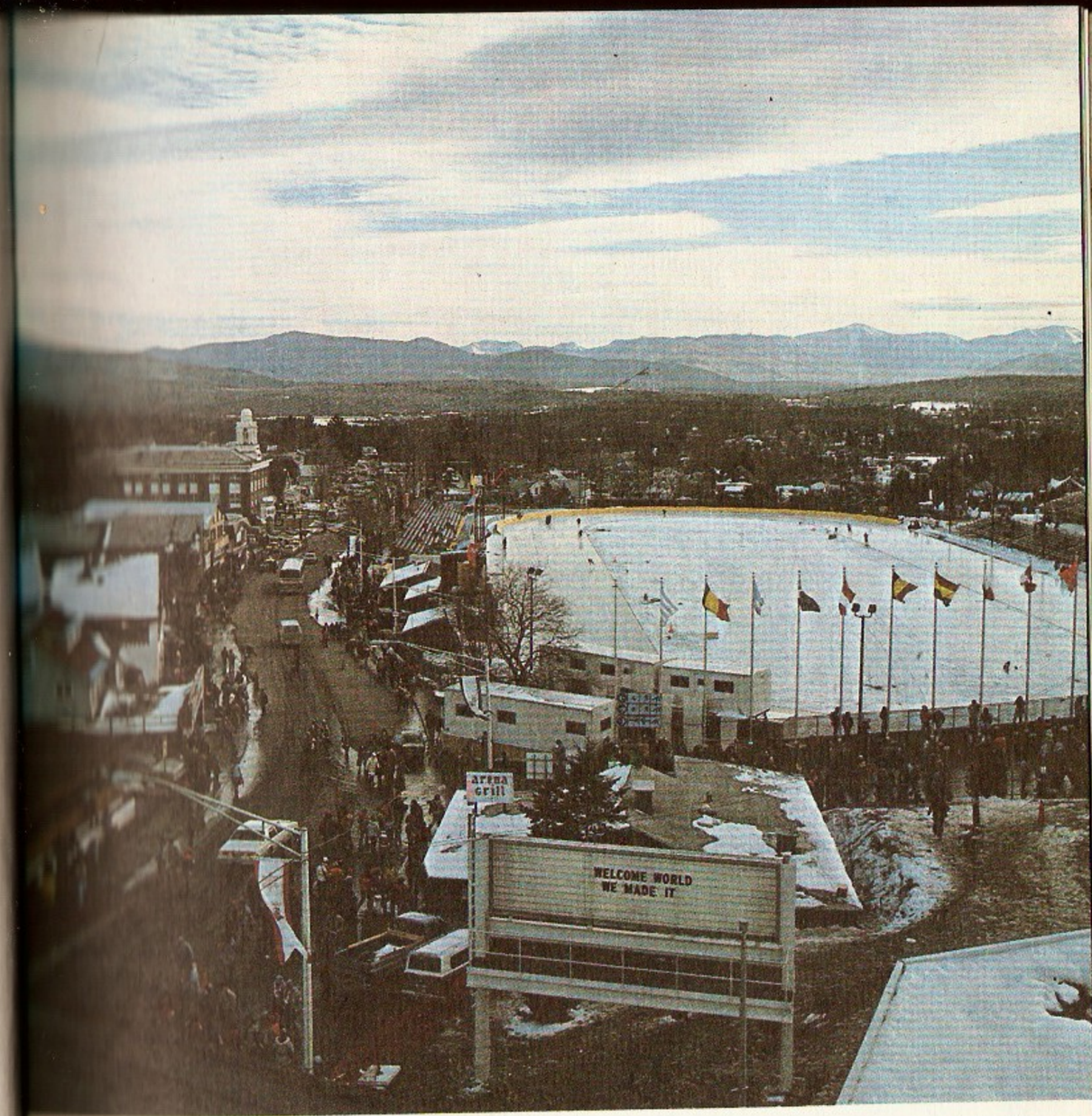

1931, aastal rajatud ja 1977. aastal tehisjäärajaks ümberehitatud James B. Sheffieldi nimeline kiiruisutamisstaadion asetseb 562 m üle merepinna. Üheksa päeva jooksul ületati siinsel kiirel jääl 106 korral endisi olümpiarekordeid.

USA delegatsiooni lippu kandis avadefileel tilluke Elizabeth Heiden, võistkonna lipukandjaks osutus aga tema suur vend Eric (vasakul).

„Naiste 1500 meetris oli hollandlannade Annie Borckinki ja Ria Visseri kaksikvõit nõnda suur üllatus, millist tänapäeval enam naljalt ette ei tule."

(„Sport", Šveits)

Karin Enke treener, endine hokimängija Reiner Mund:

„Karini võidust sprinterite MM-võistlustel West-Allises sain teada ajalehest ja ausalt öeldes — olin hämmastunud nagu kõik teisedki. Olin pidanud favoriidiks Karini klubikaaslast Krista Rothenburgerit. Seejärel hakkasingi uskuma, et Karin võib võita ka Lake Placidis."

(„Deutsches Sportecho")

„Alles 1978. a. märtsis kuulsime taas Petrusjovast. Läinud aastal naasis ta koondisse ja asus maailma teise kiiruisutaja positsioonile (pärast E. Heidenit). Tänavu talvel esines aspirant jäärajal lausa professori tasemel."

(„Cobemckuй cnopm")

Jevgeni Kulikov pärast 500 m:

„Isegi Heidenit nägemata, kuuldes ainult selja taga tema hingamist, mõistsin, et ta jõuab mulle järele. Ja selline suruv teadmine etendas saatuslikku osa."

(„Cobemckuй cnopm")

Ameeriklaste treener Dianne Holum:

„Selleaastases edus oli suur osa kõiki sportlasi ja kogu võistkonda saatnud entusiasmil. Hallus ja üksluisus, mis minu teada iseloomustavad mõnede Euroopa kiiruisutajate treeninguid, jätavad nad (eriti staažikaid sportlasi) ilma lisajõuvarudest, mille annavad emotsioonid ja tundeväärskus."

(„Cobemckuй cnopm")

„Olümpiaeelsel suvel sõitsid Heideni juurde Saksa FV kiiruisutajad, kes olid otsustanud valmistuda Lake Placidiks tema süsteemi järgi. Nad pidasid vastu ainult kaks päeva, ja pärast seda tegid oma sõnade kohaselt kaasa ainult treeningu esimese poole, teist aga vaatasid, suu lahti, pealt: kas tõesti suudab inimene midagi sellist taluda?"

(„Физкультура и спорт")

Medeo rekorditest:

„Üks asi on esineda „kodustel" võistlustel, mille tarvis valitakse (ja seda osatakse suurepäraselt!) ideaalsed tingimused, ja teine — ametlikel võistlustel, kus ilma ei telli, ajagraafikut ei muuda ja kus tahes-tahtmata tuleb taluda kogenud meistrite konkurentsi. /---/

Nii said fantastilised kevadised rekordid, ühe treeneri kujuka ütluse kohaselt, mitte millekski muuks kui meie jõuetuse demonstratsiooniks."

(„Cobemckuй cnopm")

⇦

Eric Heiden, USA — 21 a., 185 cm, 84 kg. Neli aastat üksi kõikide vastu, tulemus: võitmatus pluss 9 noorte ja täiskasvanute maailmameistritiitlit, 5 olümpiakulda, võit ükskõik millise riigi olümpiameeskonna üle.

Siserajal Heiden, välisrajal Jevgeni Kulikov. Neli aastat oli sprindi maailmarekordiomanik valmistunud ainsaks ülesandeks — teistkordseks olümpiakullavõiduks. Finišisirgele tulles kinnitus tõsiasi: siin leidub kulda ainult ühe tarvis — mehele kuldses.

Teatakse öelda, et Heiden polevat kogu oma karjääri kestel kordagi võistlustel kukkunud. Siin lendab hange Johan Granath ja koos temaga kogu Rootsi meeskiiruisutamine: keegi ei suutnud esimese kuue hulka tulla!

Kahe hõbemedaliga oli Norra meestest edukaim 1976. a. Euroopa meister Kai Arne Stenshjemmet.

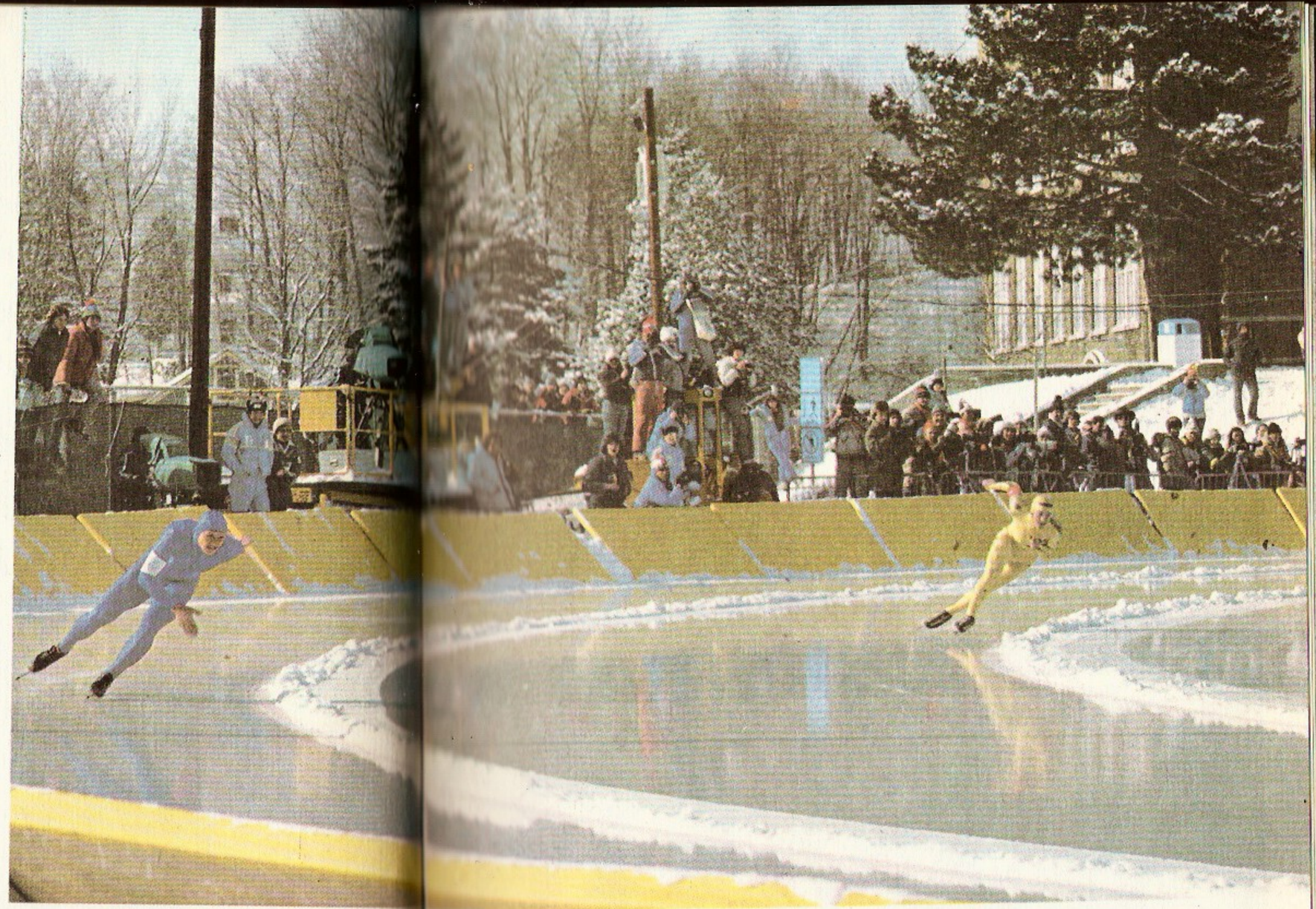

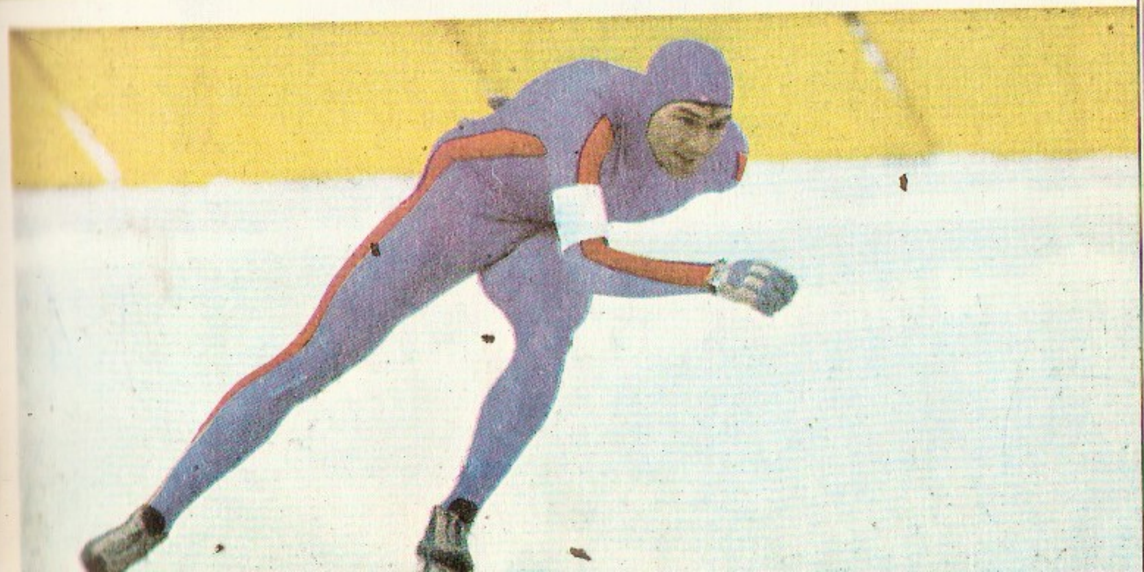

Jevgeni Kulikovi kõrval oli hollandlane Piet Kleine meestest ainus, kes Innsbrucki medalistidest nüüdki edukas oli.

All vasakul: 14. veebruarini 1980 polnud 28-aastane hollandlanna Annie Borckink pääsenud medalile ühelgi suuremal võistlusel. Sel päeval 1500 meetris sõidetud 2:10,95 tähendas olümpiakulda.

Sylvia Filipsson (Rootsi) sõitis kõiki nelja distantsi. Parima koha, viienda, andis 1500 m.

Dianne Holum, suur sportlasena, veel suurem treenerina.

Iluuisutamine

Juhtus nii, et sel ilu teenival spordialal sai mitmeistki asjaoludest tingitult publikule rõhutatud tähtsusega sündmuseks oma paari Tai Babilonia - Randy Gardneri vastuminek Irina Rodnina - Aleksandr Zaitsevi igavikulisele ülemvõimule. Kuid 1979. a. MM-tiitli olid ameeriklased saanud Rodnina eemaloleku tõttu. Nüüd jäigi teadmata, mida toonuks vahetu võistlus, sest Gardneri viga saanud jalg pettis juba soojendushüpetel ja edasisest tuli loobuda. Nii asendus võistlus ühe paari ülekaaluka lahkumisetendusega, mis lõppes aastail 1969—1978 kõik tiitlid võitnud Irina Rodnina kolmanda ja kuuekordse maailmameistri Aleksandr Zaitsevi teise olümpiakullaga. Lahkujate esimese treeneri Aleksandr Žuki karm käsi oli koolitanud tipptasemele kaks mees-ja-laps-paari — hõbeda saanud Marina Tšerkassova - Sergei Šahrai ja neljandaks jäänud Marina Pestova - Stanislav Leonovitši.

Jäätantsus polnud esimeste olümpiavõitjate Ljudmila Pahhomova - Aleksandr Gorškovi lahkudes tekkinud tühimikku õnnestunud kellelgi piisava kindlusega täita. Maailmameistrid Natalja Linitšuk - Gennadi Karponossov läksid kohustuslike tantsude järel juhtima, kuid külmavõitu vabakavas tehti märgatav viga ja paljude arvates sõitsid ungarlased Krisztina Regőczy - András Sallay šarmantse esinemisega mahajäämuse tasa, kui mitte enam. Ei, üks enamhääl andis võidu Nõukogude paarile. Pronksi said eksmaailmameistrid, siin originaalse, öeldavasti hindajate arusaamadest ettejõudnud kava esitanud Irina Moissejeva - Andrei Minenkov.

Meeste üksiksõidus oodati kolmikvõistlust vastse Euroopa meistri inglase Robin Cousinsi, eksmaailmameistri Jan Hoffmanni (Saksa DV) ja maailmameistri Vladimir Kovaljovi vahel. Haigena alustanud Kovaljov katkestas kohustusliku kava järel, kus Hoffmann edestas Cousinsit 5 punktiga. Vabakava lõppedes leiti, et sensuaalne inglane olnud ehk veidi jäigem kui EM-võistlustel ja tehnitsistlik sakslane veidi soojem kui tavaliselt. Kaks kohapunkti vähem viisid olümpiavõidu siiski teist korda järjest Inglismaale. Juba 12-aastasena Grenoble'is debüteerinud Hoffmannile oli hõbe üldse esimene olümpiamedal. Väga kõrgetasemeliseks peetud võistluses hõivasid ameeriklased eesotsas eksmaailmameistri Charles Tickneriga kohad kolmandast viiendani. Nõukogude parimana oli Igor Bobrin kuues.

Naiste üksiksõidus olid kaks ette teada üle muude: 1977. ja 1979. a. maailmameister Linda Fratianne USA-st ja 1978. a. parim Anett Pötzsch SDV-st. Siingi peeti maha iluuisutamise igavene vaidlus koolisõidu täpsuse ja vabasõidu väljenduslikkuse vahel. Enne viimast oli Pötzschil 1,6-punktiline edumaa. Paraku ei suutnud Fratianne'gi Ameerika mandrile viimast võimalikku kulda päästa. Viie kohapunktilise eduga sai Pötzschist Saksa DV esimene iluuisutamise olümpiavõitja.

Kokkuvõttes säilitas Nõukogude Liit parima iluuisutamismaa au.

Mitmel puhul tekitas küsimusi kohtunike hindamine. Aga see on ikka nii, et seal, kus võhik on mõjustatud ainult tunnetest, hindavad ala ülempreestrid kooli, traditsiooni, moodi, küllap maailmavaadetki, tõstes taevani või heites külmalt kõrvale inimeste aastatepikkuse päevitäitva töö, olgu see küll tulemuslikult praktiliselt võrdne.

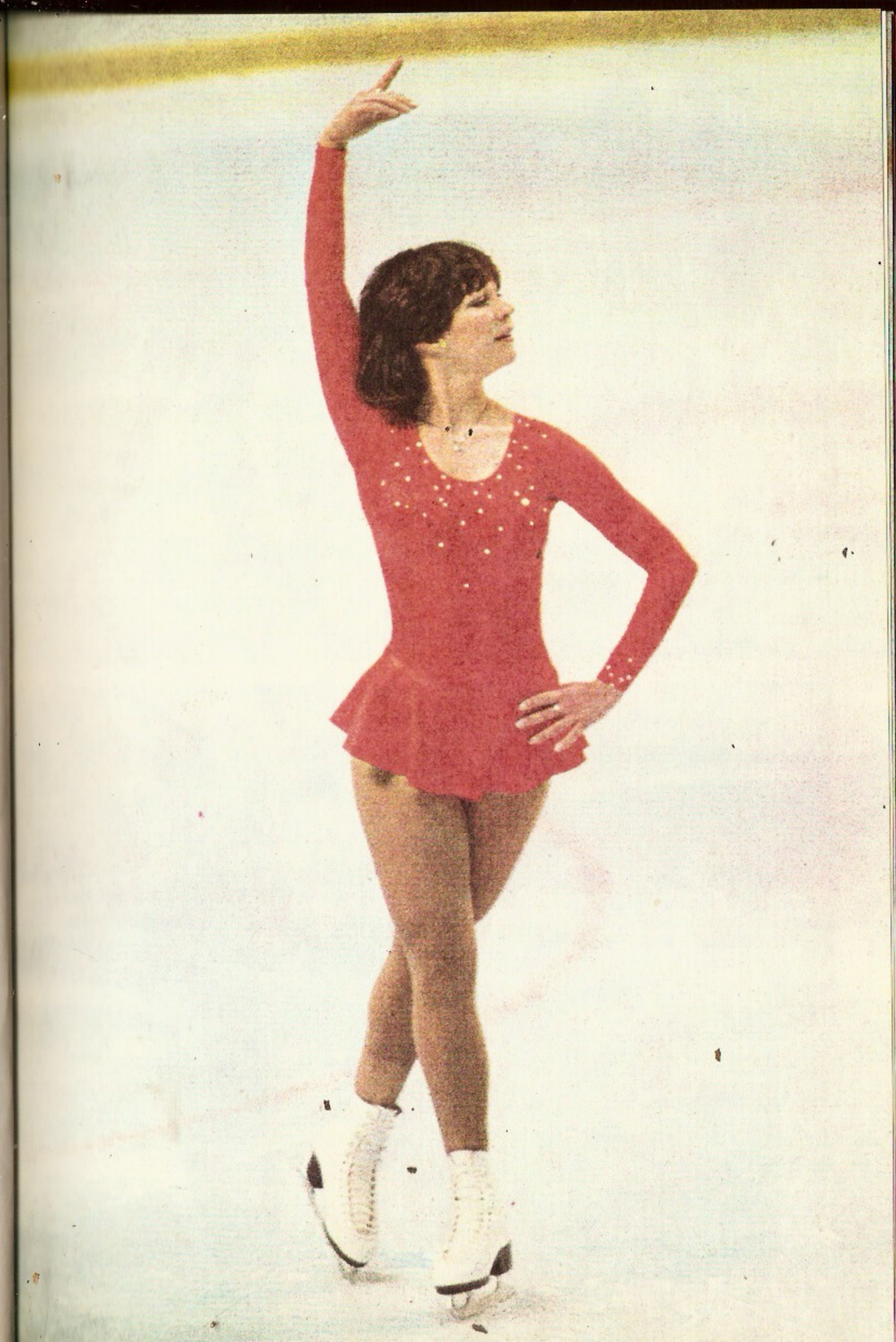

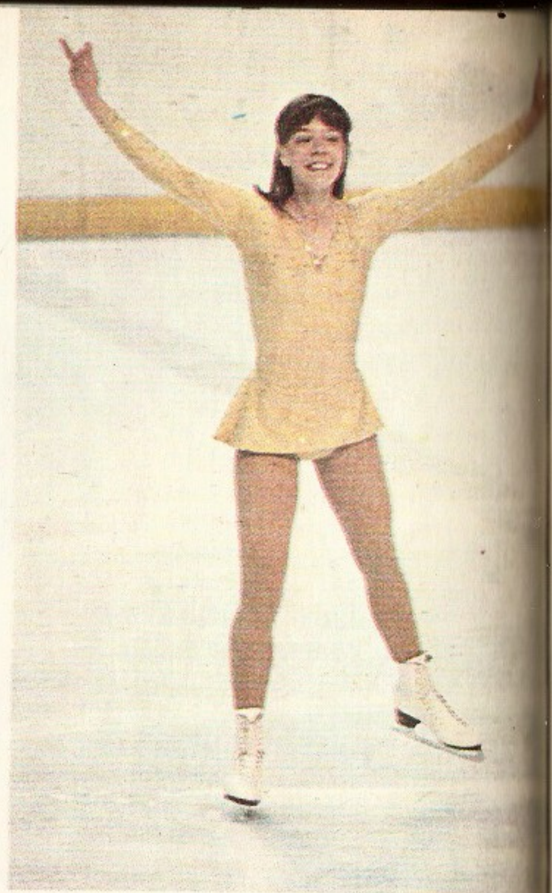

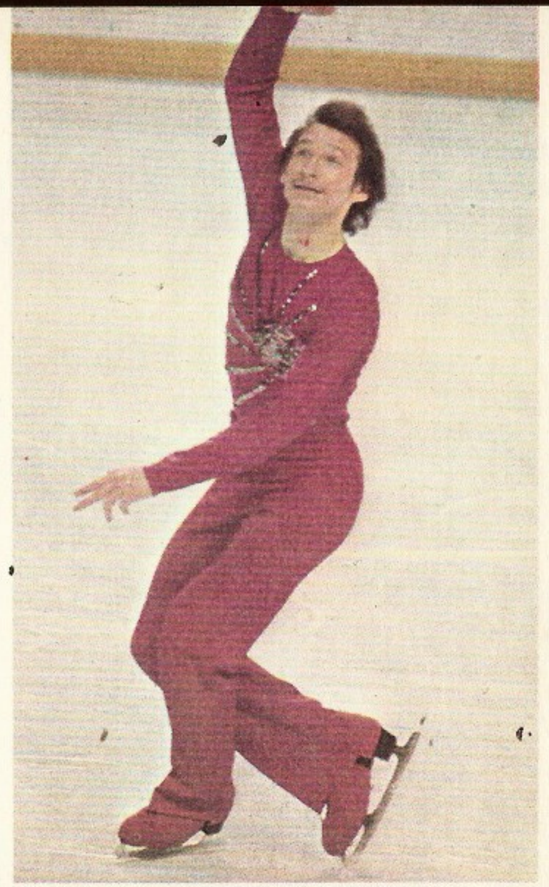

⇦

Kristiina Wegelius, Soome, 10. koht.

Vabakava parim Denise Biellmann, Šveits.

Pronksmedaliomanik Dagmar Lurz, Saksa FV.

All: Charles Tickner oli ameeriklastest parim koolisõitja, tasuks pronks.

Konkurendid ja antipoodid, vasakul kuulsa Carlo Fassi järjekordne kuldne kasvandik Robin Cousins, paremal mitte vähem kuulsa Jutta Mülleri 12-aastase tippvõistluste staažiga hoolealune Jan Hoffmann.

Järjekordse vaidlusküsimusega on jõutud ROK-i presidendi lord Killanini palge ette.

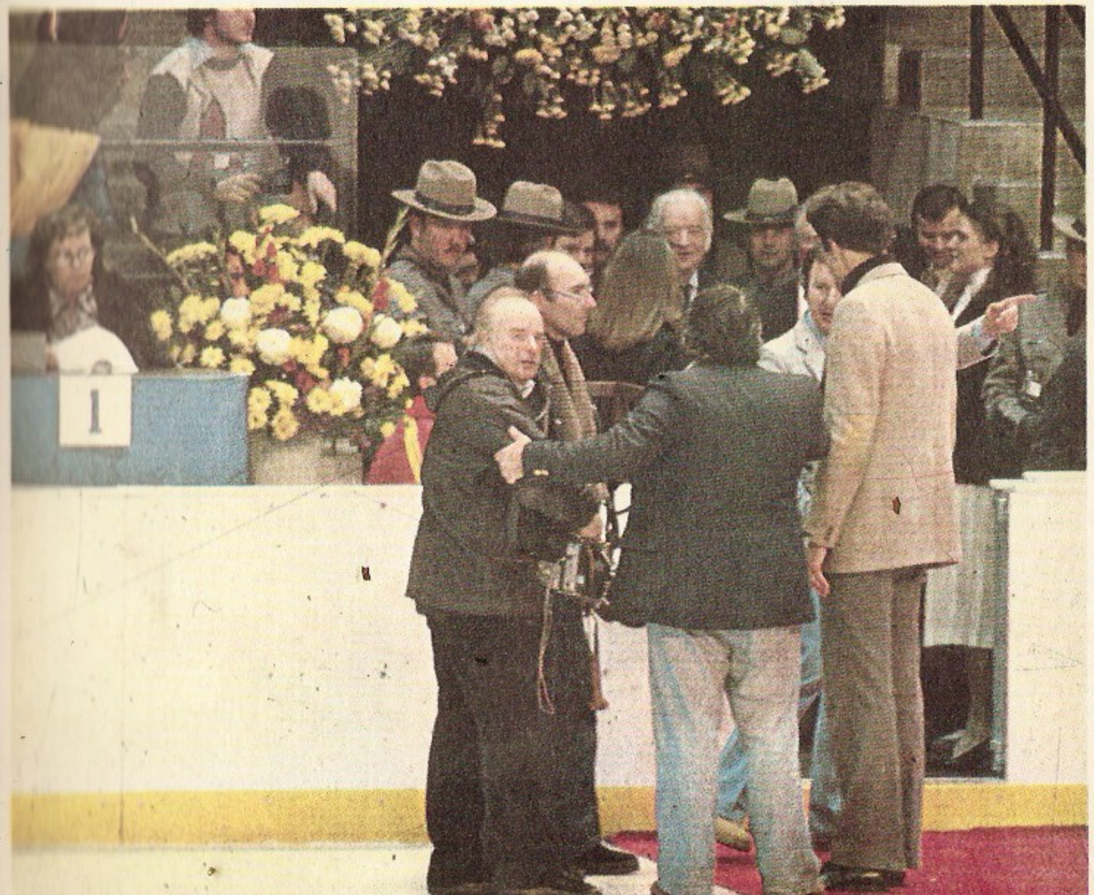

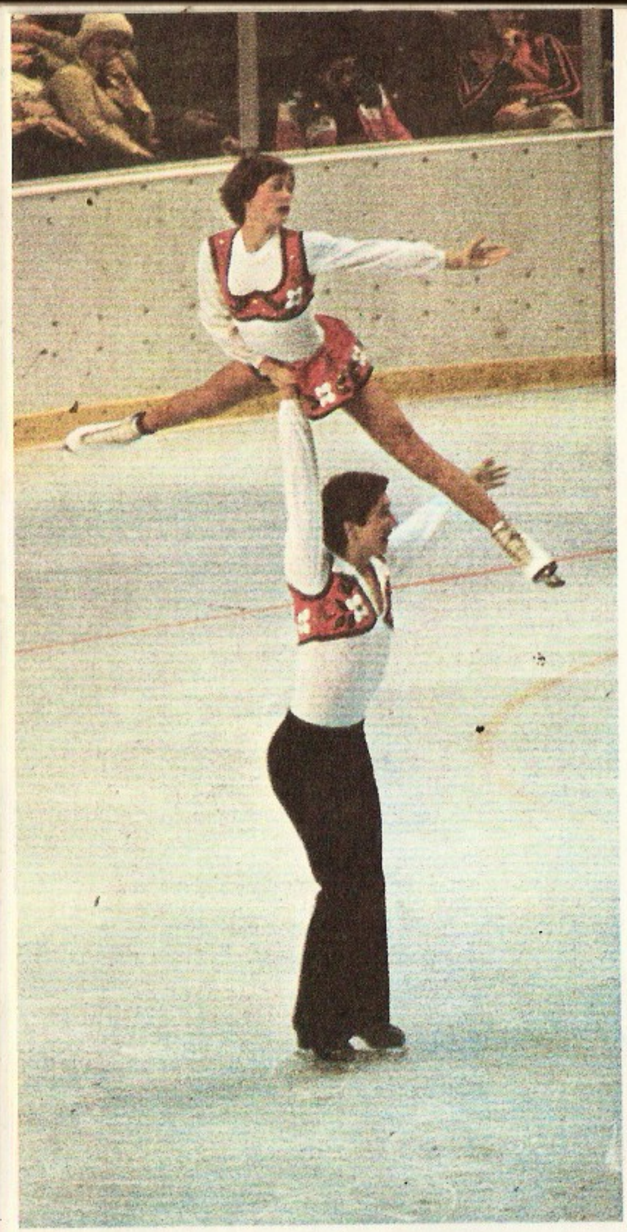

15-aastane Marina Tšerkassova ja kuus aastat vanem Sergei Šahrai olid samal hõbemedalikohal juba aasta tagasi. Rodnina - Zaitsevi lahkumine tõstis nad olümpia-aasta MM-võistlustel automaatselt kõrgeimale astmele.

Paarissõidu medalistid. Kahe treeneri all ja kahe partneriga tuli Irina Rodnina kümnel korral maailmameistriks, kolmel korral olümpiavõitjaks, vähe sellest — täitis epohhi, sai sümboliks.

Saksa DV meisterpaar, 1978. a. MM-võistluste hõbemedalistid Manuela Mager - Uwe Bewersdorff jõudsid läbi vaheaasta vigastuste olümpiapronksini.

„Ausalt öeldes Randy Gardner ei oleks võinud saada oma kubemelihasevenitust sobivamal ajal.

Sest maailmas on mõned tõsiasjad: see, et päike tõuseb idast ja loojub läände, ja see, et Irina Rodnina - Aleksandr Zaitsev on paarissõidus omaette klass."

(„Aamulehti")

„Lõppesid iluuisutajate võistlused. Meie sportlased võitsid kaks kulda, ühe hõbe- ja ühe pronksmedali. Spetsialistidel tuleb detailselt analüüsida nende esinemisi ning kavandada plaan üksiksõitjate meisterlikkuse tõstmiseks. Suurim edu kõigist osavõtjaist langes Nõukogude paarile I. Rodnina - A. Zaitsev. Teatavasti peavad meistrid olema parimad tehnika, kunstilisuse ja kava ülesehituse originaalsuse poolest. Just nende komponentide sulami eest austamegi oma kuldset paari."

(„Правда")

András Sallay:

„Loomulikult ei olnud me rahul hõbemedaliga. Kuid nii on juhtunud ennegi, et eelmise võistluse parim paar leiab tunnustuse alles järgmisel võistlusel."

(„Ilta-Sanomat")

„Kaks erinevat isiksust tõusis meeste üksiksõidu aupjedestaalile. Kõrgeimal astmel seisis Robin Cousins Inglismaalt, alamal Jan Hoffmann Saksa DV-st.

Cousins on ekspansiivne, elav ja jutukas, kes naljatab raskeimaski olukorras. Hoffmann seevastu on mõtlik, eriti asjaliku ja vaikse loomuga noormees, naeratab harva; tema naeratus võidab igaühe südame."

(„Helsingin Sanomat")

Robin Cousins:

„Teadsin, et võistlus kujuneb väga tasavägiseks. Liiati tegin kohe kava alguses ühe vea, misjärel Jan Hoffmanni šansid suuresti kasvasid. Ja ta pürgis neid kasutama maksimaalse energiaga."

(„Deutsches Sportecho")

„Parima mulje ookeanitagustest meessõitjatest jättis Toledost pärit 21-aastane Scott Hamilton."

(„Deutsches Sportecho")

„Ameeriklanna ja sakslanna paremusjärjestuse määramine vabakavas oli paljuski maitse küsimus.

Fratianne'i ja Pötzschi stiil erines tublisti. Fratianne rõhutas temperamenti, naiselikkust ja õrnust, Pötzsch — sportlikkust, reipust ja täpsust. Tehnilise raskuse poolest oldi peaaegu võrdsed."

(„Helsingin Sanomat")

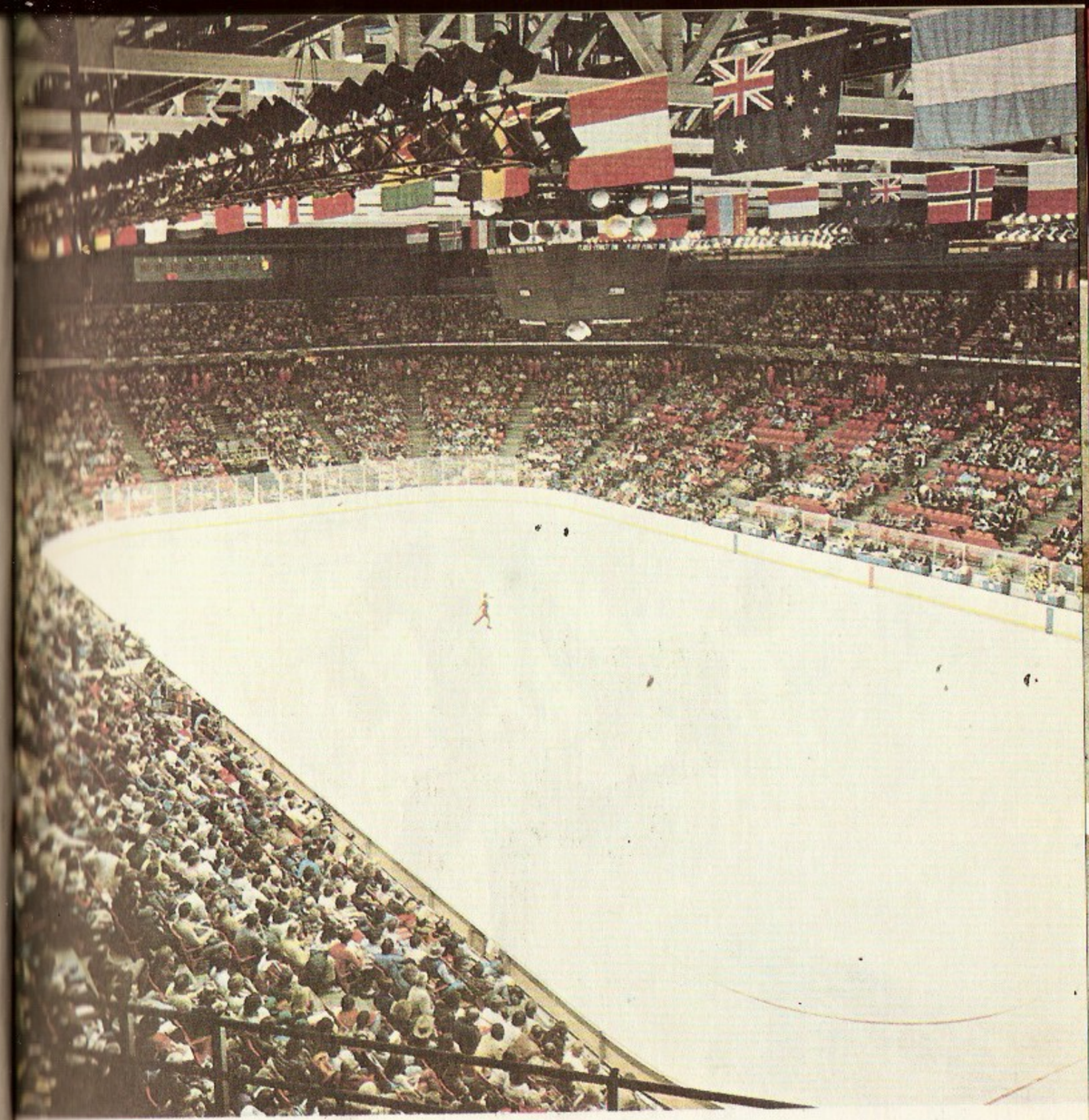

Kaheksa tuhat mahutavas *New Field House*'is löödi entusiastliku kisa „Go-go-go, USA!" ja „Šaibu!" saatel sisse hambaid ja purustati luid ning joonistati publiku hingepeetuses jääle kauneimaid poognaid. Mõlemad alad olid mängude populaarseimad.

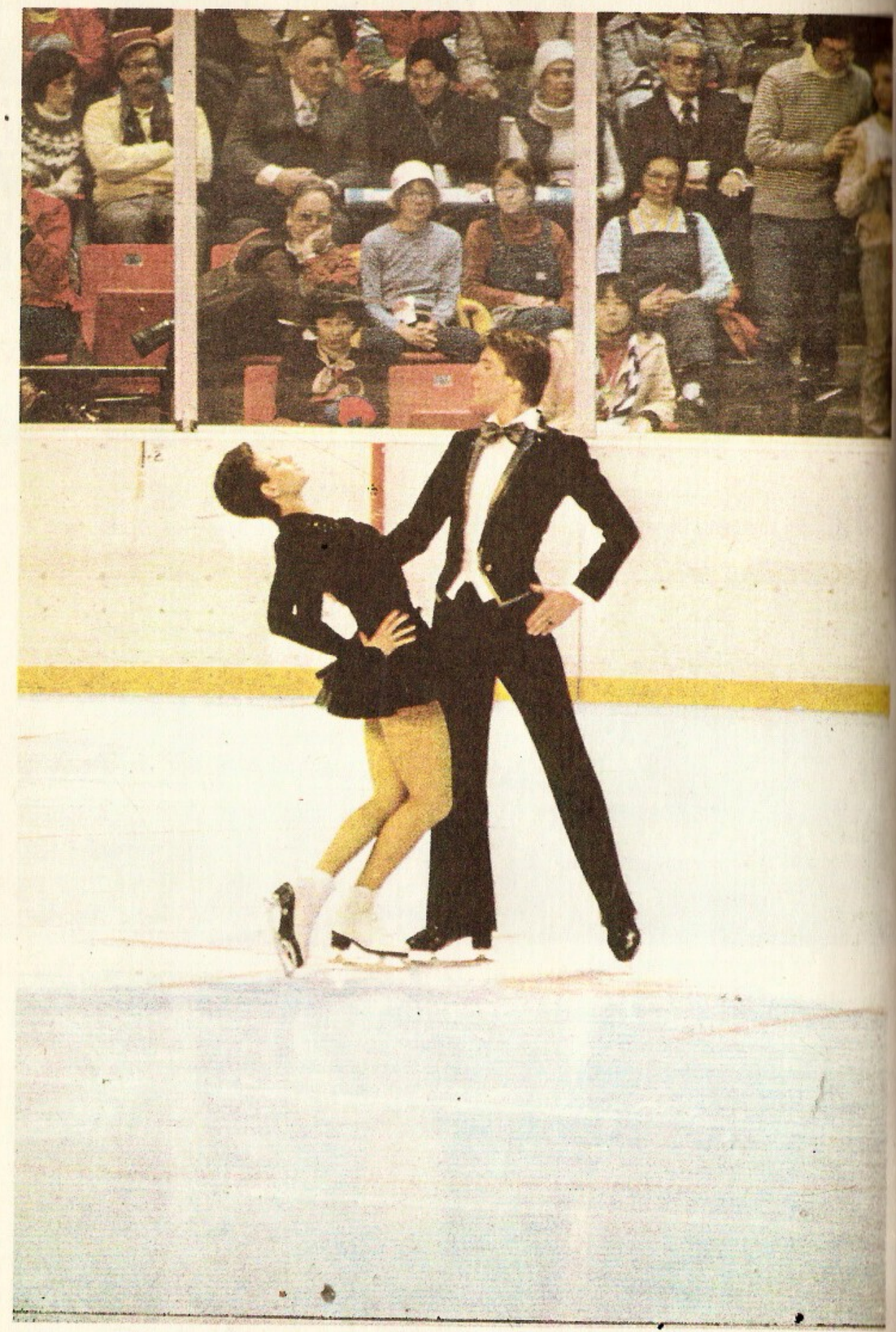

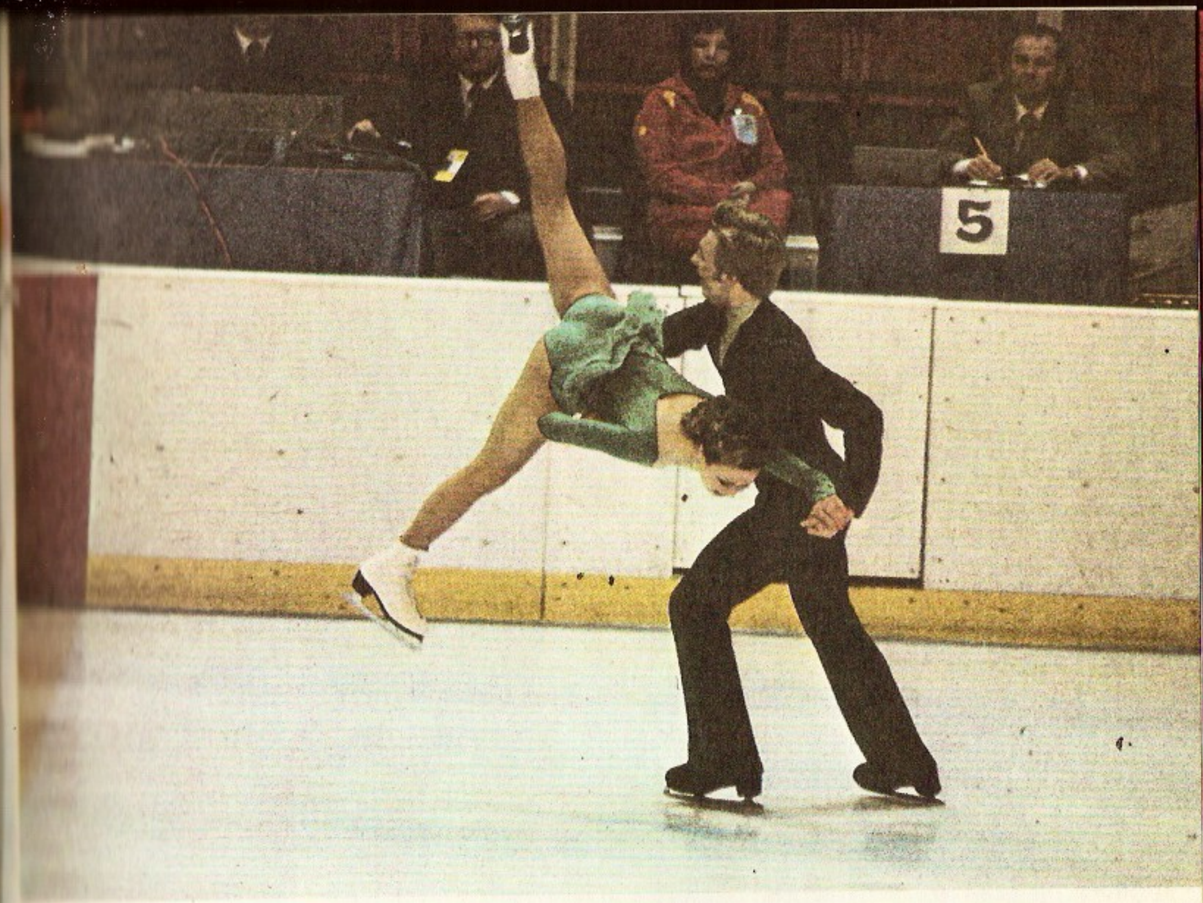

Irina Moissejeva - Andrei Minenkovi stiili hinnati 1975. ja 1977. aastal MM-tiitlit väärivaks, 1976. aastal tuli nii maailmameistrivõistlustel kui olümpiamängudel hõbe, viimasel paaril aastal asetati nad kodustest konkurentidest ja ungarlastest tahapoole — pronks.

Selline on paarissõidu loomus: naine juhib liikumist, loob kujundeid, on tuhandete silmade fookuses, mees — ainuüksi toetav foon.

Natalja Linitšuk - Gennadi Karponossov, alates 1978. aastast jäätantsu maailmameistrid, nüüd ka olümpiavõitjad. Aga mitte enam maailmameistrid 1980.

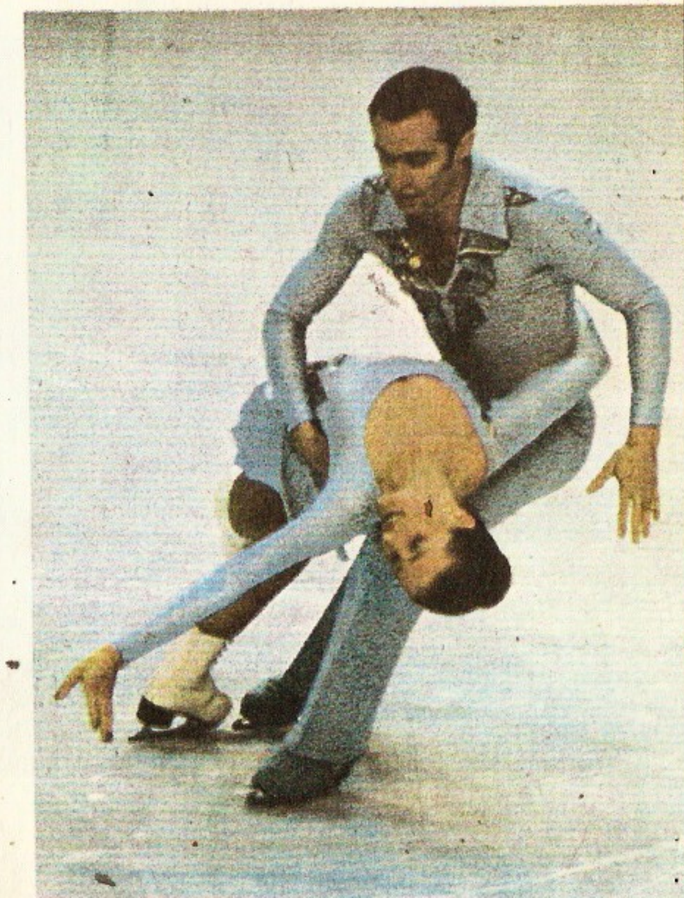

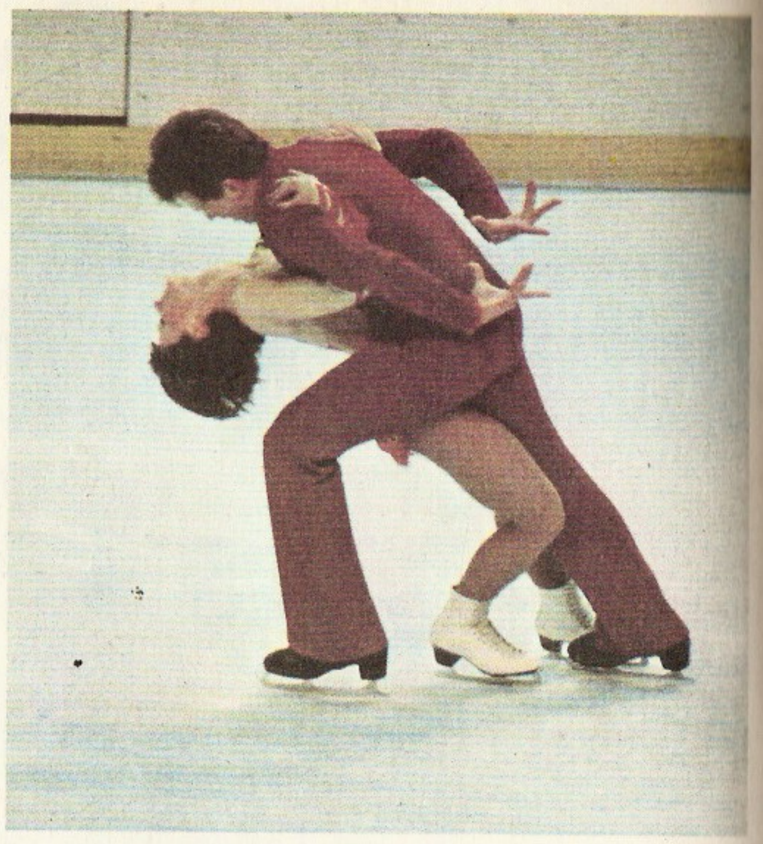

Stomatoloogiaüliõpilane Krisztina Regőczy ja kunstnik András Sallay lõpetasid oma 13 aastat kestnud sportlasetee tõusvas joones: 1978. a. MM-võistlustel pronks, 1979. a. hõbe, 1980. a. olümpial hõbe ja MM-võistlustel kuld. Nende toodu on Ungari läbi aegade teine iluuisutamise olümpiahõbe.

Veel kord sama paar. Ja küsimus: kas on võimalik laste dresseerimine sellelgi alal? Väljendama mida?

Kelgutamine. Bobisõit

Eelmistel Ameerika-olümpiamängudel Squaw Valley's olid kelgu- ja bobisõidurajad ehitamata ning võistlused pidamata jäänud. Seekord uuendati Mount Van Hoevenbergi nõlval 48 aasta tagune olümpiarada bobisõitjate ja ehitati uus kelgutajate tarvis. Ülikiireiks ning kaelamurdvaiks osutusid mõlemad.

Meeste ühekelgul kukub värske Euroopa meister Karl Brunner esimesel laskumisel, olümpiavõitja Hans Rinn ning avasõidu üllataja (3.) Dainis Bremze pudenevad järgmisel, teine olümpiavõitja Dettlef Günther, enne seda liider, eksib kolmandal ning omakorda juhtima pääsenud Ernst Haspinger viimasel liul. Ja nii tüürib tiitliteta mees Bernhard Glass Saksa DV-st oma 104 kilo kordagi suuremat eksimata finišisse ning võidule, jättes poole sekundi kaugusele veel ühe olümpiavõitja, Paul Hildgartneri Itaaliast.

Kahekelgul tasutakse teened: nelikaasta eest võitnud Hans Rinn - Norbert Hahn, kuulsaim paar, võidab seegi kord.

Naistest arvab esimene autoriteet Margit Schumann Saksa DV-st konkurentideks itaallannasid, austerlannasid, läänesakslannasid ning eriti rasketeks rajalõikudeks Labürinti ja Ω-kujulist kurvi. Viimased pööravadki võimusuhted nuripidi! Võitnud kõik neli sõitu, osutub olümpiakelgutamise ajaloo suurima ülekaaluga 1,12 sek. esimeseks Vera Zozula, NSV Liit. Kolmas on Ingrīda Amantova, kaheksas Astra Rībena. „Mägise" Lätimaa pioneeriosa valu ja vaevad kelguspordi arendamisel on maaspordiühingu „Varpa" treeneri Valdis Tiliksi kolm hoolealust hiilgavalt kinni maksnud.

Võitjat tunti. 1976. aasta Euroopa meister oli Innsbruckis enne viimast sõitu pronksil, kukkus siis aga üheksandaks, tuli 1978-ndal maailmameistriks, kuid tervel olümpiahooajal ei kuuldud temast nagu ka tervest NSV Liidu koondisest ülepea midagi. Nüüd selgus, et oli treenitud ometi olümpiarajal: juba eelmisel suvel valmis Sverdlovskis Lake Placidi raja koopia, millel lihviti iga sentimeetrit, Moskva RÜ eksperimentaallaboratoorium ehitas tehisjääga stardiplatvormiteisiku... Kahe tasuta jäänud olümpiamatka järel tähendas see kõik nüüd (tänu naistele, sest mehed vedasid koju tühjad kelgud) kahte medalit, 11 kohapunkti ja Saksa DV (28 p.) ning Itaalia (12) järel kolmanda kelgumaa positsiooni.

Bobisõidurajad Nõukogude Liidus (veel) puudusid, mistõttu sellest alast ainsana osa ei võetud. Ehkki võõrustajamaa lootis kodurajal kunagisi regaale värskendada (treeninguil sõitis neljabobi, meeskonnas kahekordne suvemängude medalist Willie Davenport, välja rajarekordi), kinnitasid tulemused, et sellel alal osutub uustulnukate tarmust väheseks vanade meistrite kinnisesse ringi pääsemiseks. Kõik medalid jagasid omavahel Saksa DV ja Šveitsi sportlased. Bernhard Germeshausenist ja Meinhard Nehmerist said esimesed kolmekordsed olümpiavõitjad, alavõidu päris nende kodumaa, Saksa DV. Kahele pronksile Innsbruckist 1976 lisasid siin kulla ja hõbeda šveitslased, kolmekordne maailmameister Erich Schärer ja Josef Benz.

Kelke ja bobisid katsetatakse tuuletorudes, radadele kulutatakse miljoneid, sõitjad läbivad jõumehetreeningu, ideaaliks robotlik eksimatus, mis õnneks saavutamatu — olümpia-vastlasõidulgi määravad võitja-kaotaja inimlikud vead, sajandiksekundiline nõrkus.
Ameeriklastele oli üliraskel rajal peetav, favoriite pillutav kelgurodeo meele järele, raja ääres tungles tuhandeid.

Jäähoki

Olümpia jäähokiturniir peeti juba 1932. a. mängudel kasutusel olnud *Olympic Arena*'l (2000 kohta) ja neli korda suuremas vastvalminud *New Field House*'is. Tosin meeskonda jaotati punasesse ja sinisesse alagruppi, kaks edukaimat mõlemast, kaasas omavaheline tulemus, mängisid seejärel kohtadele esimesest neljandani. Sinise alagrupi moodustasid Rootsi, Ameerika Ühendriigid, Tšehhoslovakkia, Rumeenia, Saksa FV ja Norra, punase — NSV Liit, Soome, Kanada, Poola, Holland ja Jaapan.

1979. a. MM-võistlustel Moskvas oli Nõukogude meeskond mõnede hinnanguil mänginud „kõigi aegade parimat hokit", võitnud esikoha viiepunktilise edumaaga. See, Kanada profikoondise alistamine ja tõsiasi, et olümpial astuvad vastu ainult asjaarmastajad, muutis kuuenda olümpiakulla võitmise vaidluseta tõenäoliseks. Viimati oligi olümpiaturniiril mäng kaotatud 1968. aastal Tšehhoslovakkiale ja kuldmedal 1960. aastal Squaw Valley's. Tollal võitnud ameeriklaste järgmist põlvkonda oldi aga kolm päeva enne nüüdse turniiri algust löödud 10:3.

Maailmameistrite esimesed kolm mängu Jaapani, Hollandi ja Poola vastu annavad koguskooriks 41:5. Vladislav Tretjak, Valeri Vassiljev, Valeri Harlamov, Vladimir Petrov, Boriss Mihhailov ja Aleksandr Maltsev on teel oma kolmanda olümpiakulla poole, mis on kodus seni ainult neljal kaasmaalasel. Avavooru üllatuseks võis pidada Soome 4:5 kaotust Poolale. Ameerika Ühendriigid võitlesid välja 2:2 viigi Rootsi vastu, kusjuures esimese värava viskasid ameeriklased 28 sekundit enne teise ja viigivärava 27 sekundit enne viimase kolmandiku lõppu.

Teises voorus tähendas USA üllatavalt ülekaalukas 7:3 Tšehhoslovakkia üle praktiliselt finaalipääsu, teine väärtkoht pidi jääma äsjakaotanu ja Rootsi jagada.

Kitsas oli ka punases grupis. Kõiki eespool olijaid kunagi võitnud Soomet küttis tagant teadmine, et MM- või OM-tasemel polnud läbi aegade võidetud ainsatki medalit. Nüüd tuli esineliku hulka jõudmiseks edestada Poolat ja Kanadat. Kanada võidetigi 4:3, kuid see tähendas vaid pihkujäänud niidiotsa, mitte edasipääsuluba — selle andnuks kolmeväravaline võit. Või punkt järgmises voorus Nõukogude Liidu vastu. Selles meeleheitlikus Taaveti-võitluses ollaksegi tänu Jukka Porvari visatud kahele väravale viis minutit ja üks sekund enne lõpusireeni võitmas. Siis lõpeb jaks, 79 sekundi jooksul tabavad hiiglasest vastase kolm lööki — kaotus 2:4.

Kuid seda, mida ise ei suudeta, aitavad võimalikuks teha kanadalased. Holland, kelle meeskonnas mängis 14 endist Kanada klubide asjaarmastajat, alistas ootamatult 5:3 Poola, misjärel Soomel ja Kanadal oli võrdselt punkte, kuid esimesel võit omavahelises mängus. Nüüd omakorda on hoki sünnimaa au üle jõu käiva ülesande taga kinni — mitte kaotada NSV Liidule. Enne viimast kolmandikku oligi see õnn seisuga 3:2 veel tõenäoline, siis järgnes kahe ja veerandi minuti jooksul tuttav kolmeväravaline seeria ja see tähendas, et pärast kahtesid vahelejäetud olümpiamänge polnud Kanadal seekordki võimalust medalit võita.

Sinises grupis andnuks Tšehhoslovakkiale sellise võimaluse võit Rootsi üle. Ent rootslased, kes aasta aasta järel andnud profileivale oma parimad

ja suutnud sellele vaatamata taasluua löögivõimsad meeskonnad, realiseerivad kaines mängus kolmel korral arvulise ülekaalu ja võidavad 4:2. Tšehhide-slovakkide noorenduskuur — 1977. a. maailmameistermeeskonnaga võrreldes kaheksa uut mängijat — tõi kaasa esmakordselt pärast 1960. aastat olümpiamedaleist ilmajäämise, hilisem 6:1 võit Kanada üle andis vähelohutava viienda koha. Finaalringi jõudsid võiduga Nõukogude Liit, viigiga Rootsi ja Ameerika Ühendriigid, kaotusega Soome.

Esimeses finaalmängus kohtusid Soome ja Rootsi. Võit naabri üle andnuks soomlastele ilmselt ammuihaldatud auraha kohe kätte. Soome läkski 2:0 ette, kuid viimasel kolmandikul oli juba tegemist, et 3:3 viigini jõuda.

Kohtumine USA - NSV Liit oli keskeltläbi 21-aastastele Ameerika üliõpilastele poole aasta jooksul 65. mäng olümpiameeskonnas. Nende 42-aastane treener Herbert Brooks oli ise võistelnud 1964. ja 1968. a. olümpiaturniiridel, ühe ründaja, David Christiani isa ja onu olid mänginud 1960. aastal kulla võitnud meeskonnas. Ehk oli sobimatu enne avavilet küsida, kumb kaalub rohkem: pooleaastane eesmärgikindel pürgimine, kantud nooruse raugematust tarmust ja vürtsitatud teadmisega kord isade poolt kordasaadetust, või jäähokiklassikute kõrgprofessionaalne rutiinsus? Kuid see küsimus kerkis mängu käigus. Esimesel kolmandikul läksid maailmameistrid kahel korral juhtima, kuid sekund enne kolmandiku lõppu oli litter seisuks 2:2 Tretjaki selja taga. Teine kolmandik viis Nõukogude Liidu veel kord väravaga ette 3:2, kuid mängu lõpuks on numbrid ülikiirete ja vaimustusega mängivate ameeriklaste kasuks 4:3!

Enne kahte viimast mängu oli veel kõigil neljal meeskonnal võimalus tulla võitjaks või jääda medalita. USA-l oli 3, NSV Liidul ja Rootsil 2, Soomel 1 punkt. Ent ainult ameeriklastel oli võit oma kätes, teiste võiduvõimalused sõltusid ära keerulisematest kombinatsioonidest.

Nagu varem NSV Liidu ja Rootsi vastu, dikteeris Soome ka ameeriklastele enamiku ajast mängu, juhtides veel kolmanda kolmandiku algul 2:1. USA oli tagaajaja osas, nagu kõigi vastastega (v.a. Rumeenia), kuid jälle tõusis mängu lõpuks masti tema lipp. Selle 4:2 lõppenud matši järel tõusis see tähistama olümpiavõitu. Kahekümne noore mehe ühispingutus oli ajaloo kulgu kakskümmend aastat tagasi pööranud.

Huvi ja mitmed mängijad haigetena kaotanud Rootsist pole vastast Nõukogude Liidule. Viimane võidab 9:2, kuid selle võidu tasuks on ainult hõbe. Rootsile kuulub pronks ja ameeriklaste kõrval võistluslikemat hokit mänginud soomlastele taas ainult käepigistus ja neljas koht.

Edukaimate ründajate edetabelis, mida juhtisid kolm Tšehhoslovakkia mängijat, oli parima ameeriklasena Mark Johnson alles 11. ja järgmisena Robert McClanahan 22. Banaalne, kuid tõsi: võidab meeskond.

Veel viis minutit enne mängu lõppu oli Soome 2:1 eduseisus Nõukogude Liidu vastu ja teoreetiliselt kinni kuldmedalis. Siis sai suur hooratas sisse tagurpidikäigu, kuid mehed väljakul ja Antero Kivelä väravas olid mänginud turniiril oma parima mängu. Viigivärava 1:1 lõi V. Fetissov A. Golikovi (23) söödust sinivalgete „puuri" alles teisel kolmandikul.

Avamatšis suruti Jaapan lausa põlvili, nagu seda vastaste värava all näitlikult teeb V. Žluktov (22). Võit 16:0 oli kogu turniiri ülekaalukaim.

All paremal: Lõpuminutid mängisid maailmameistrid ohtusattunu meeleheitliku jõuga. Alumisel pildil on S. Makarov (24) saatnud läbimurdele V. Golikovi (25).
⇨

1972. ja 1976. a. olümpiamängudest Kanada hokimängijad osa ei võtnud. Nüüd osutus kuus kuldmedalit võitnud maale liiga kõrgeks edasipääsukünniseks ainsagi medalita Soome. Ent kui ka oskused nappisid, siis võiduisu oli seda enam, mida näeme järjekordsest tantsust J. Valtoneni värava ümber.

Väravavahi elu.

Rootsi - USA mäng pidi asjatundjate arvates klaarima alagrupi teise edasipääseja. Seda see ei teinud, küll andis viik rootslastele lõpuks pronksmedali. Pildil on E. Srobel saanud P. Lindberghi jääle, kuid littergi on läinud oma teed, väravat puutumata.

Turniiri kõrgkohtumine NSV Liit - USA. V. Tretjak on juba väravast ära saadetud, kuid ei ole V. Mõškini saatus kergem, temalgi tuleb väravavõrgust võtta kaks litrit ja too viimane, mille lendu ta koos kaitsja V. Pervuhhiniga jälgib, on otsustav.

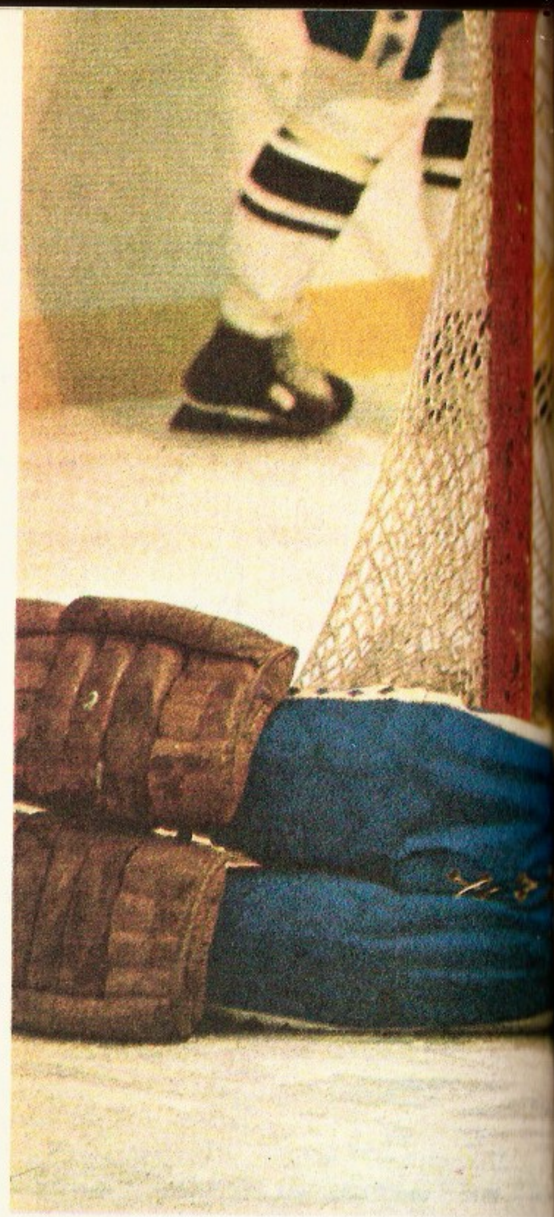

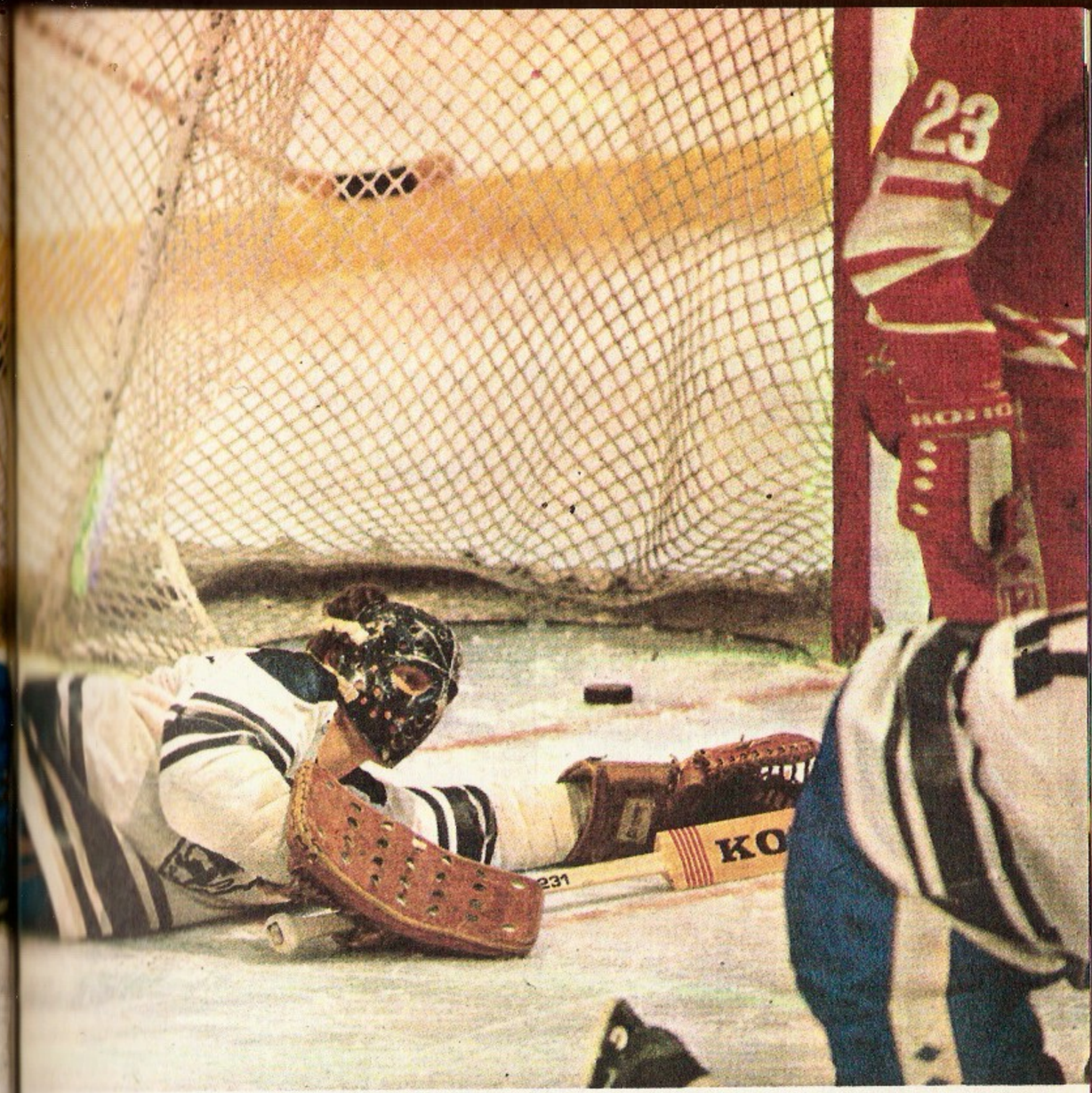

LINDGREN
8

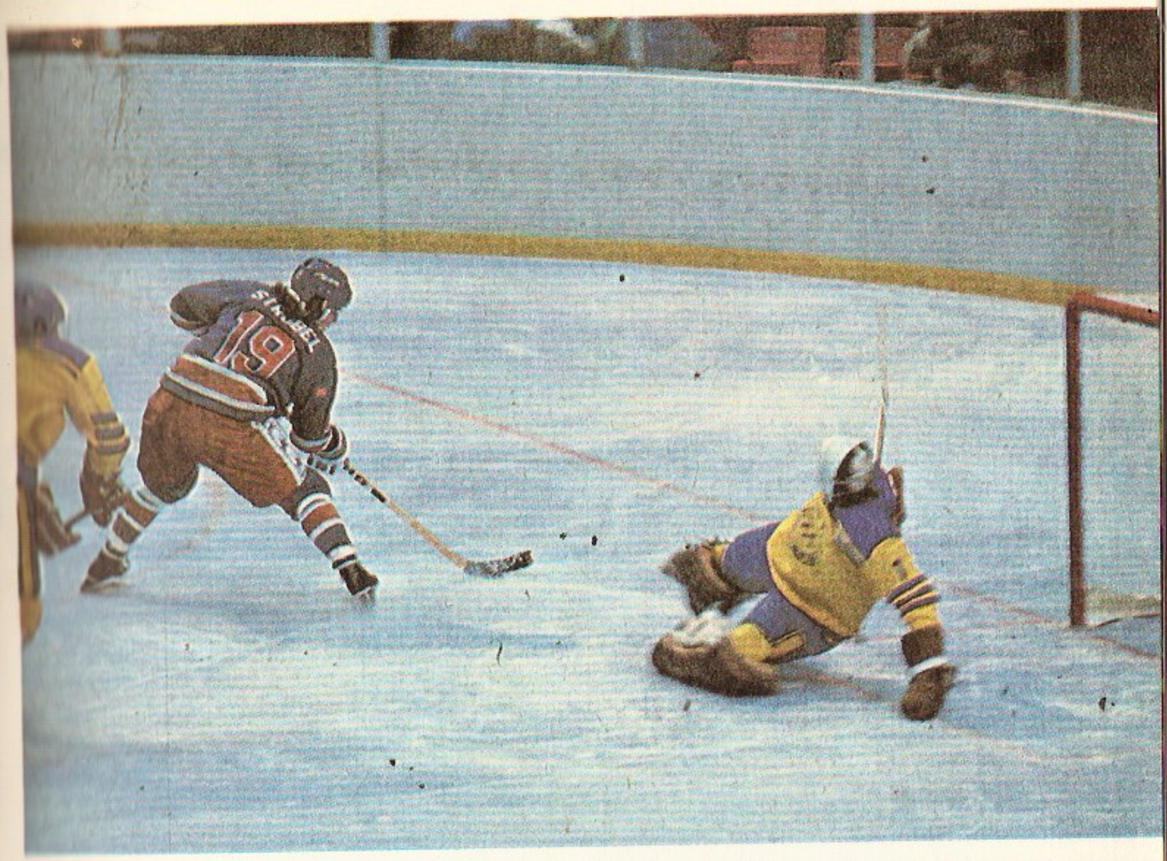
19

СССР
СССР

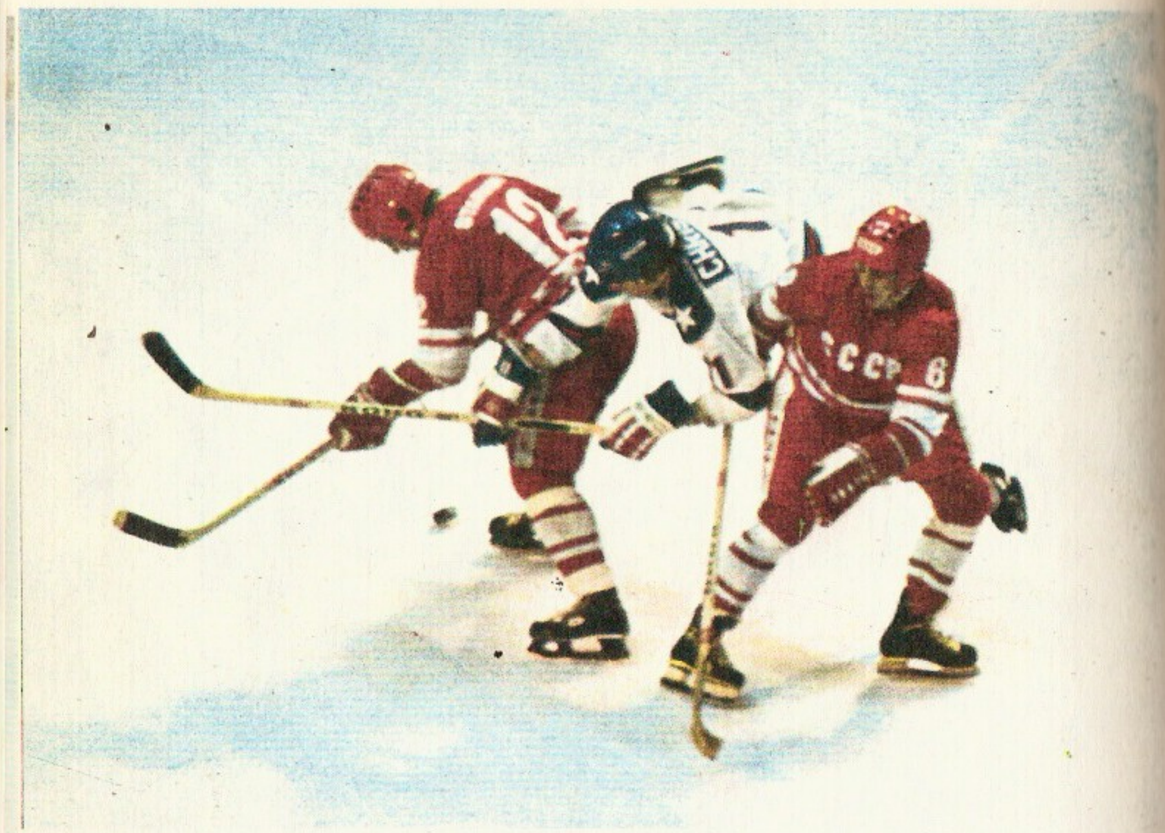

Noorte ameeriklaste indu ei jahutanud sellisedki pitsitused, mida S. Christoffile lasevad osaks saada V. Vassiljev (6) ja S. Starikov (12).

NSV Liidu - Hollandi kohtumine on lõppenud tulemusega 17:3. Esiplaanil V. Tretjak (20), S. Starikov (12) ja Z. Biljaletdinov (14).

Võidubakhanaal.

„Treener Herb Brooks on loonud uue ameerikaliku jäähokistiili. Traditsiooniline põhjaameerikalik jõumäng on tal tugevasti mõjutatud euroopalikust söödumängust ja mängijaile on antud võimalus avaldada loovat initsiatiivi. Brooks ei vaevu kurtma kogemuste või jõu puudumise üle — eurooplastel on siin aastatepikkune edumaa. Ta on andnud mängijaile käsu: kasutage ära oma noorust! Brooks on nõudlik treener. Ta pole kunagi rahul oma kasvandikega, vaid nõuab neilt aina paremat. Kõige üllatavam on aga see, et mängijad ei hakka astla vastu üles lööma, vaid tõepoolest üritavad parimat."

(„Helsingin Sanomat")

USA - Tšehhoslovakkia 7:3

„Seitsmenda kanali diktor katkestas uudistesaate, et teatada: USA koondis võitis Lake Placidi valge olümpia jäähokiturniiril Tšehhoslovakkiat 7:3... See oli tõepoolest üllatus. Kuidas see võis juhtuda?

Ameeriklaste koondis ründas niisuguses hullumeelses, just nimelt hullumeelses tempos, et tšehhidel-slovakkidel, eeskätt nende kaitsjatel ei jäänud silmapilkugi hingetõmbeks. Sõnaga: kui varematel aegadel võis Tšehhoslovakkia ja USA vahelisi kohtumisi iseloomustada kui eksimatu mööga ja tahumata nuia duelli, siis nüüd olid lood hoopis teised."

(„Cobemckuй cnopm")

„Kanada mängib suhteliselt lihtsat ja üheplaanilist mängu, mis põhineb traditsioonilistel kanada mänguprintsiipidel. Igasugune improvisatsioon on keelatud. Mängus otsustatakse kõik üksikmängijate tasemel: kanadalased üritavad võita kahevõitlustes ja seeläbi lõhkuda vastaste mängu. Kahes lõppenud kohtumises pole Kanada näidanud ligilähedaltki nõnda toredat mängu kui USA."

(„Helsingin Sanomat")

USA - Norra 5:1.

„Whiteface pole maailma kõrgeim mägi ja kohtumises rootslastega oli USA koondise mäng kusagil Whiteface'i tipu tasemel. Matšis Tšehhoslovakkiaga võib ameeriklaste mängutaset võrrelda Mont Blanc'i, kohati isegi Everestiga. USA - Norra mängu esimesel kolmandikul olid ameeriklased ilmselt „allpool merepinda".

USA koondise reaalne mängutase asetseb tõenäoliselt Whiteface'i tipuga tasa."

(„Cobemckuй cnopm")

„Üleüldist imestust äratab, kuidas ameeriklastel on õnnestunud sellist suurepärast meeskonda koos hoida. Ameerika ja Kanada värbajad on piiranud mängijaid ahnelt, kuid meeste rivi on jäänud rikkumata.

Väravavaht Jim Craig väljendas põhjuse sõnades: „Olümpiameeskonnas olek ja olümpiamedal on midagi säärast, mida raha eest ei osta." Niisiis ei otsusta raha veel kõike isegi suures Läänes."

(„Helsingin Sanomat")

NSV Liit - Kanada 5:4.

„Kõik on hea, mis hästi lõpeb. Loomulikult väärivad meie mängijad häid sõnu, et neid ei murdnud ebaõnnestumised ega vastaste meeletu press. Mis puutub aga vigadesse — ebatäpsed söödud, kaitse eksimused —, siis neid oleks tahtnud vähem näha. Seda enam, et USA, kellega meie meeskond kohtub finaalis, on kanadalastest ilmselt tugevam. Tugevam ja organiseeritum."

(„Cobèmckuй cnopm")

Treener Herb Brooks pärast NSV Liidu - USA mängu:

„Olime uurinud Nõukogude Liidu meeskonna taktikat läbi ja lõhki. Teadsime, kuidas ta mängib. Enne mängu ütlesin mängijaile: „Õhtul on teie hetk. Mängu kuuekümne minuti jooksul võivad mitmed teist tõusta kangelasteks ja kindlustada oma tulevikku." Suutsime oma taktika ellu viia ja mängida ilma kaitsevigadeta. Eriti uhke olen tänase söödumängu üle. Olime selles peaaegu niisama head kui Nõukogude mängijad."

Ja keelates oma mängijate intervjueerimise: „Ma ei usu tähekultusesse. Oleme algusest peale vältinud intervjuusid ja jätkame sama joont lõpuni. Tahame, et meeskond oleks nagu üks suur pere."

(„Aamulehti", „Helsingin Sanomat")

NSV Liit - USA, esimese kolmandiku lõpp.

„Näib, et siin lõid ka meie treenerid vankuma: sekund enne esimese kolmandiku lõppu asendasid nad Tretjaki väravas Mõškiniga. Raske on vaielda selle otsuse vastu: Tretjak mängis ebaõnnetunult Soome ja Kanada vastu, kus ausalt öeldes võideti äärmise pingutusega. Ehk polnuks nüüd vajagi teda välja panna, nagu seda tehti aasta tagasi matšis Kanada proffidega, kus Tretjakki asendanud Vladimir Mõškinit nimetati hiilgava mängu järel „kanadalaste taltsutajaks"?"

(„Известия")

NSV Liidu koondise vanemtreener Viktor Tihhonov:

„Kes oli eeldatavasti meie peavastane olümpiaturniiril? Loomulikult Tšehhoslovakkia. Ja kui me sõitsime Lake Placidisse, rääkisid paljud, et seal ootab meid üksainus tõsine mäng — Tšehhoslovakkiaga. Kuid siis viimane kaotab ega pääsegi finaali. Ja kui see oli juhtunud, kaotas meie meeskond justkui oma peamise ärritaja, põhieesmärgi... Asusime otsima uut. Selgus, et tõusuteel näivad olevat ameeriklased. Kuid see siht näis meie meeskonnale märksa madalamana, kõik olid veendunud, et ameeriklasi võidetakse tingimata. Võib-olla mitte seitsmeväravalise ülekaaluga nagu sõprusmängus, kuid võidetakse ometi. Kõik need olid loomulikult meie, treenerite, vead, midagi pidanuks tegema õigemini, üritama meeskonda ümber häälestada."

(„Физкультура и спорт")

USA - Soome 4:2. Võitjate kapten Michael Eruzione:

„Me ei sattunud ühelgi hetkel paanikasse, ehkki Soome juhtis kahe kolmandiku järel 2:1. Me ei muutnud oma taktikat, vaid rõhusime peale eesmärgiga säilitada oma stiil lõpuni. Mida enam mäng edenes, seda harvemaks jäid soomlaste rünnakud ja pealevisked. Meil tarvitses vaid uskuda iseendasse ja võidelda lõpuni."

(„Helsingin Sanomat")

NSV Liit - Rootsi 9:2.

„Meie meeskond mängis turniiri lõpul suurepäraselt. Juba avaminutil lõi värava Petrov, samas lisas Harlamov teise. Ja kui seis oli 3:0, mõistsid rootslased, et sel õhtul on vastupanu mõttetu.

Kahjuks otsustas see matš ainult hõbemedalite saajad /---/."

(„Cobemckuŭ cnopm")

Lõpetuseks

24. veebruaril jagati kätte viimased medalid ja samal päeval mängud lõppesid.

Kui hästi-halvasti, ent 2990 elanikuga asula oli mängudega ühele poole saanud. Lõpetamisel ütles lord Killanin tehtud titaanitöö eest loomulikult tänusõnu, kuid mängude kestel ja vähempidulikes kokkuvõtetes öeldi muudki. Üleliidulise spordikomitee esimehe asetäitja V. Sõtš leidis, et „mängude organisatsiooni, transpordikorralduse ja eluolustikuliste tingimuste kandi pealt oli Lake Placidi olümpia pretsedenditu". Samades küsimustes kasutasid vägagi kriitilist tooni USA juhtivad ajalehed. Leebemad kriitikud märkisid avapäevade kaost transpordis, kuid lisasid, et lõpupoole paranes organiseerimiskomitee töö igas lõigus; iseasi, kas on üldse arukas aina paisuvaid talimänge nõnda tillukesse pähklikoorde suruda. Teiselt poolt rõhutati, et võistlused möödusid tõelises sportlikus vaimus, kõrgel saavutuslikul tasemel ning suhteliselt erapooletu ning asjatundliku publiku soojal kaasaelamisel, keda loeti ühtekokku 450 tuhat inimest, neist neljandiku moodustas hokipublik.

Erinevalt Montreali (11 juhtu) ja Innsbrucki (F. Pospišil ja G. Kulakova) mängudest ei esitanud dopingukontrollikomisjon ühelegi võistlejale süüdistust keelatud ainete kasutamise kohta. Küll arvati juba enne mänge, et Lake Placidi ebapüsiv ilmastik võib põhjustada arvukalt külmetushaigusi, mis ka kahjuks tõeks osutus. Haiguse tõttu pidid mitmed favoriidid võistluse katkestama, poole jõuga võistlema või ei saanud seda hoopiski teha.

Õnneks osutusid alusetuks teist laadi kartused: mängudel ei tulnud ette ühtegi intsidenti. Küll tõukas pinevus maailmapoliitikas ja selle heiastused sporti päevavalgele ühe ammuse idee. Nimelt. Ehkki juba nüüdisolümpiamängude loojad olid kaalunud mängudele püsiva kodu loomist Kreekas, peeti lõpuks kaalukamaks mängude rändamist maalt maale, et külida spordi ja olümpismi seemneid võimalikult laialt ja anda vägev tõuge spordiliikumisele mänge korraldavas riigis. Vähemal või suuremal määral on see eesmärk ka saavutatud, kuid veelgi ilmsemalt on ühe või teise maa poliitikud varmad olnud mänge igat sorti kaalutlustel ära kasu-

tama. Poliitilistel motiividel jäi osa riike kõrvale Melbourne'i mängudest ja lahkus Montrealist valdav osa Aafrika maid, Münchenis jõuti mõrvani olümpiakülas, ees ootas mõnede riikide ilmselt tõenäoline eemalejäämine Moskva mängudest. Kõige selle tõttu kuulasid Rahvusvahelise Olümpiakomitee liikmed tõsise huviga Kreeka valitsuse ettepanekut mängude edasiseks püsivaks korraldamiseks nende sünnimaal, mis viiks miinimumini sellele unikaalsele maailmasündmusele poliitilise surve avaldamise võimalused, vähendaks korraldamiskulusid ja mitte vähem tähtsana — lisaks neile läbi aastatuhandete ulatuva kultuurijärjepidevuse erilise nimbuse. Kreeklaste ettepanek võeti kaalumisele.

Võib-olla annaks selle ettepaneku vastuvõtmine ka võimaluse jagu saada hirmutavast ilmingust, mida nimetatakse olümpiamängude gigantismiks, seitsme peaga lohest, millel sõnades lüüakse aina päid otsast, tegelikult aga näib neid juurde kasvavat. Mängud paisuvad, mängud kallinevad. Ei pääsenud sellest väike talikuurortki, ehkki võis algul ausalt üritada. Kas selleks, et Mieto võiks rinda pista Wassbergiga ühel võistlusel, olgu tähtsaimal võistlusel, on mängude büdžetis vajalik 4 miljoni dollariline kulutus politseile ja 3,2 miljonit pressiosakonnale (selle kõrval veevärgile ja kanalisatsioonile ainult 226 000)? Kas selle väljendamiseks, mis nendevahelises võistluses juhtus, oli tarvis kõiki ajakirjanduskanaleid teenivaid inimesi läkitada kohale ligemale 4000, üle kolme korra rohkem kui võistlejaid ja esmakordselt rohkem kui olümpialinnas elanikke? (Ainuüksi väikesest Soomest, küll talispordi suurriigist, oli neid 77.) Loomulikult ei ole. Tänapäevased mängud on tegelaste, ametimeeste, ajakirjanike, sellise publiku, kel on võimalik sõita maailma teise otsa kõrvalisse mägedevahelisse külla, ja mine tea veel kelle mängud. Kust kokku hoida, küsivad olümpiamängude hoolekandjamehed, ja lasevad ehitada 5,3 miljonit maksva kelguraja, mis ei jää isegi omamoodi püramiidina kohalikele möödunud hiilgust meenutama, vaid kistakse välja selle neitsiliku looduse rüpest, hävitatakse sootumaks ja ei küli ta seega loomulikult mingeid seemneid korraldajamaa kodanike teadvusse, kes aastate möödudes ei oskagi enam öelda, millisel veidral alal Lake Placidis *anno* 1980 võisteldi. Kahjuks tabab samasugune saatus ka Eric Heideni maa arvult t e i s t, siinset tehisjääga kiiruisutamisrada, mille ehitamisel laoti lauale 2,7 miljonit. Ning kui 21-aastasel noormehel olnuks soov jätkata oma karjääri, mis sellises vanuses iseenesestmõistetav, ei leiaks ta tervel suurel Ameerikamaal aastaringseks harjutamiseks muud paika kui kodupaigast Madisonist 120 km kaugusel West-Allises kümmekond aastat tagasi valminud rada. Nõnda veidralt põimub olümpiamängude au ja hiilgus spordimehe au ja hiilgusega: esimene ei tingi vähimalgi määral teist, teine tingib suurimal määral esimest.

XIII taliolümpiamängudel anti välja 38 kuld-, 39 hõbe- ja 38 pronksmedalit, mis jagunesid 19 riigi sportlaste vahel. Enim medaleid (23) võitsid Saksa DV olümpialased, kes esmakordselt olümpiaajaloos olid edukaimad ka punktiarvestuses (154,5). Medal ning seitse punkti vähem oli Nõukogude sportlaste saavutus, kuid neil oli kõige enam kuldmedaleid (10). Kaheteistkümne medali ja 97 punktiga oli paremuselt kolmas USA. Loetletakse äsjamöödunu kangelasi. Üle muude asetatakse konkurentidegi arvates „teiselt planeedilt pärit" Eric Heiden oma viie kuldmedaliga. See on

olümpiaajalooline tippsaavutus, sest ehkki ka Paavo Nurmi oli 1924. aastal sama arvuni jõudnud ja Mark Spitz 1972. aastal selle isegi ületanud (7), olid osa neist meeskondlikud medalid. Suurteks tõusid oma esimestel mängudel kolm kulda võitnud Nikolai Zimjatov, kahe kulla ja ühe hõbedaga Hanni Wenzel, kahe kulla ja ühe pronksiga Anatoli Aljabjev, topeltkullaga Ingemar Stenmark, kolmanda järjestikuse olümpiakulla võitnud Ulrich Wehling ja Irina Rodnina ning neljandatelt mängudelt võistkondliku kulla saanud Aleksandr Tihhonov.

Tehakse koduseid kokkuvõtteid. Soomlaste endigi silmis ootamatult suureks osutub kolm medalit välja võidelnud Juha Mieto. Liechtenstein on uhke perekond Wenzelile. Korraldajaile tasub kõik valu ja vaevad noore hokimeeskonna üliüllatuslik kuld. Bulgaaria avab ülepea talimängude medaliarve. Artiklis „Valge olümpia õppetunnid" hindab juba nimetatud V. Sõtš Nõukogude delegatsioonist edukaimateks laskesuusatajaid, mehimurdmaasuusatajaid ja iluuisutajaid, tunduvalt progresseerunuiks mäesuusatajaid ja kelgutajaid, alla oma võimete esinenuiks naissuusatajaid, hokimängijaid, naiskiiruisutajaid ja meesiluuisutajaid, hoopis ebarahuldavalt esinenuiks suusahüppajaid, kahevõistlejaid, meeskiiruisutajaid, naisiluuisutajaid ja mehi-kelgutajaid. Võrreldes Innsbruckiga, kus võideti viiel alal, oldi seekord võistkondlikult parimad vaid murdmaasuusatamises ja iluuisutamises.

Niipalju suurtest arvepidamistest. Valdav osa olümpialasi jäi nimetuks, ehkki igaüks neist võitles oma võitlust ilmselt võimiste piiril. Kuid nende üleelamised ja traagika jäi märkamatuks, nende vastu ei tundnud huvi ajakirjandus ega ka suur mänge jälgiv maailm põhjusel, et nad ei pääsenud edetabelite etteotsa, olid statistid, võitjate hädavajalik foon, nagu olid seda neli aastat tagasi olnud Heiden, Wassberg, Törmänen, Cousins. Ei ole vähe põhjusi, miks sportlane võib sattuda märkamatuse tsooni. Olgu sport kui tahes võrdsete võimaluste riik, võimalikult vaba argielu kõikmõeldavaist privileegidest, ikkagi ei minda suurimale mõõduvõtule võrdseis tingimusis: alati on üks liiga noor, teine mingil põhjusel vähem harjutanud, kolmas isiklikus elus midagi ränka üle elanud, neljas üle treeninud, viiendale ei sobi sulailm, kuuendale pakane, seitsmendale vastutuul, kaheksandale värske lumi, üheksandale teatud vastane, kümnes reageerib tippvõistluste pingele tavapäraselt haigestumisega — kõik objektiivsed põhjused. Kui kõigi võistlejate puhul neid kõiki teaks, näeks, kuidas nad omavahel võistluses põimuvad, üksteist mõjutavad, avaneks ainsatel mängudel meie silme ees selline sportlasesaatuste odüsseia, mis vapustab. Aga me ei näe seda, langenutest vaikitakse.

Pole häbi olla märkamatu langenu, häbi on selleks edaspidigi jääda. Just see on taganttõukejõud, mis järgmisel üritamisel tõstis tippu Heideni ja Wassbergi, Törmäneni ja Cousinsi. Ja veidi vähem kui tippu Mieto, Hoffmanni, Fratianne'i.

Ometi oli üks kõrgemal kõigist — Eric Heiden. Ainult meie ettekujutlustes tõusevad olümpialased pilvetagusesse ja võitlevad seal, noored ja täiuslikud, jumalate võitlust. Tegelikult kisuvad ebatäiuslikkuse kaalupommid igal hetkel neid ligi maad ja ükski ei või teada, millal saatuslik nool tabab haavatavat kanda. Millest on aga taotud selle noore mehe rüü, et tervelt nelja pika aasta jooksul jääb ta tugevaimate ründajate rõngas

puutumatuks? Kuidas suudab ta eemalduda sellisesse üksindusse, et vastaste nooled enam temani ei ulatu, juhus aga kas ei ole oma vibu tema tarvis vinna tõmmanud või oskab ta seletamatul kombel neidki tabamusi vältida? Konkreetsemalt. Mil moel suudavad tema ja treener, üksiküritajad maal, kus sellisest spordialast pole peaaegu kuuldudki, üle olla konkurentidest, kelle seljataga on uurimisinstituudid? Miks kinnitavad spetsialistid, et „sirgel sõidavad Martšuk ja Storholt tehniliselt paremini", et „pikkadel distantsidel ei tunnegi maailmameister end kindlalt" jne., kuid konkurendid raputavad pead: Heidenit ei võida. Kuidas on võimalik, võime küsida meie, et aina kitsama spetsialiseerumise ajastul võidab see üks kõiki sprintereid 500 meetris ja staiereid kakskümmend korda pikemal distantsil, mis on täiesti ettekujutamatu kergejõustikus ja ujumises? Küsimused, aina küsimused, millele otsivad vastust juba teised selleks loodud instituudid, sest ehkki sellele ühele nõnda järjepanu kaotada on häbi ja halb, on katastroofiliselt halb ja lubamatu, kui kaotust ei suudeta seletada.

Kaotust seletada? Kuidas seletada seda, mis juhtus Mieto ja Wassbergi vahel? Kas seal üldse oli tegemist kaotusega, küsivad need, kelle silm koos Juha Iisakki omaga kõrraks niiskeks kippus. Tehniline nonsenss! hüüavad need, kel meeles teise rootslasest õnneseene Gunnar Larssoni veelgi napim, kahe tuhandiksekundiline võit ameeriklase Tim McKee üle Müncheni mängude 400 m kompleksujumise finaalis või topelt õnnetute soomlaste juba absoluutselt kompamatu-tunnetamatu erinevus mingis kolmandajärgulises näitajas, mis Innsbrucki hokiturniiril 1976 eelistas pronksmedalistina Saksa FV-d (kuigi Soome oli omavahelise matši võitnud). Küllap ongi. Kuid erinevalt meist, kellele õiglustunne dikteerib sellise suhtumise, on Mieto ja Wassberg spordiriigi kodanikena ammu omaks võtnud seal kehtivad võidu ja kaotuse vastuvaidlematud, äraostmatud, kiretud, olgu mõttetuseni täpsed reeglid, mis erinevalt paljudest teistest inimelu reeglitest fikseerivad valge valgena ja musta mustana, võidu võiduna ja kaotuse kaotusena. Seepärast — mis ka soomlane pärast finišit ei tundnud või mõelnud — läheb ta hiljem rootslase juurde ja tõstab juba naeratades ta käe: sina võitsid. Ja rootslane, selle aja laps, kus võitudega spordis mõõdetakse mitte ainult üksikisikute, vaid ka riikidevahelist paremust, surub vaikselt soomlase kätt ega pruugi öelda: kiri räägib üht, meie ise teame muud. Sellised žestid muudavad pompöössed olümpiamängud inimeste mängudeks, täppisaparaadid võivad mõõta mikroneid, inimhinge mõõt on ometi täpsem.

XIII taliolümpiamängud vajuvad aeglaselt ajalukku. Elu spordimaailmas ei peatu, kulgeb oma rada. Nüüd juba ilma Heidenita, kes oleks veel soovinud võistelda jalgrattasõidus Moskva mängudel ja kes koos võistkonnakaaslastega esitas presidendile läkituse mängudest osavõtu poolt. Ilma Jan Hoffmannita, kes oma 24 eluaastast kolm neljandikku jääl veetis ja ikkagi ilma kõrgeima autasuta jäi. Ilma Irina Rodninata, kes, kord maha jäetud partnerist ja ise maha jätnud treeneri, ehk mitu korda enam kätte sai, kui ühele inimesele ette nähtud. Ilma Nikolai Tihhonovita, kelle võistkonnapanus on olümpiatel unikaalne, kuid kelle kaheteistkümnele maailmameistritiitlile ei tulnudki kõrvale ühtegi individuaalset olümpiakulda. Ilma tosin aastat suurimana kahevõistlejate hulgas valitsenud Ulrich Wehlingita. Kuid koos Nikolai Zimjatoviga, kes võib oma tähte järgides

jõuda kaugemale kõigist eelkäijaist. Koos Juha Mieto ja Hilkka Riihivuoriga — esialgu vähemalt järgmiste MM-võistlusteni, siis näeb. Koos Oddvar Bråga, kes oma ebaõnnerada stoiliselt edasi sammub. Koos Jouko Törmäneniga, kes peab nüüd tõestama, et olümpiaedu polnud õnnelik leid argipäevade reas. Koos paljude nendega, kelle nime sel olümpial polnud põhjust pruukida, kuid kes elavad veendumusega: järgmisel korral...

Järgmisel korral Sarajevos neljateistkümnendatel taliolümpiamängudel 1984.

Aeg sinna on pikk.

Aeg sinna on lühike.

XIII taliolümpiamängude tulemused

MURDMAASUUSATAMINE
(Mount Van Hoevenberg)

MEHED

15 km
17. veebruar
63 võistlejat

1. Thomas Wassberg, Rootsi	41.57,6
2. Juha Mieto, Soome	41.57,6
3. Ove Aunli, Norra	42.28,6
4. Nikolai Zimjatov, NSV Liit	42.33,9
5. Jevgeni Beljajev, NSV Liit	42.46,0
6. Józef Luszczek, Poola	42.59,0

7. Aleksandr Zavjalov, NSV Liit 43.00,81, 8. Harri Kirvesniemi, Soome 43.02,0 9. Oddvar Brå, Norra 43.05,64, 10. Lars Erik Eriksen, Norra 43.11,51... 13. Vassi Rotšev, NSV Liit 43.16,86.

30 km
14. veebruar
57 võistlejat

1. Nikolai Zimjatov, NSV Liit	1:27.02,8
2. Vassili Rotšev, NSV Liit	1:27.34,2
3. Ivan Lebanov, Bulgaaria	1:28.03,8
4. Thomas Wassberg, Rootsi	1:28.40,3
5. Józef Luszczek, Poola	1:29.03,6
6. Matti Pitkänen, Soome	1:29.35,0

7. Juha Mieto, Soome 1:29.45,08, 8. Ove Aunli, Norra 1:29.54,02, 9. Alf-Gerd Deckert Saksa DV 1:30.05,17, 10. Lars Erik Eriksen, Norra 1:30.34,34, 11. Jevgeni Beljajev NSV Liit 1:30.35,32... 14. Nikolai Bažukov, NSV Liit 1:31.06,28.

50 km
23. veebruar
43 võistlejat

1. Nikolai Zimjatov, NSV Liit	2:27.24,60
2. Juha Mieto, Soome	2:30.20,52
3. Aleksandr Zavjalov, NSV Liit	2:30.51,52
4. Lars Erik Eriksen, Norra	2:30.53,03
5. Sergei Saveljev, NSV Liit	2:31.15,82
6. Jevgeni Beljajev, NSV Liit	2:31.21,19

7. Oddvar Brå, Norra 2:31.46,83, 8. Sven-Åke Lundbäck, Rootsi 2:31.59,65, 9. Ask Autio, Soome 2:32.25,57, 10. Franz Renggli, Šveits 2:33.27,56.

10 km
). veebruar
meeskonda

1. NSV Liit	(Vassili Rotšev 29.21,41 Nikolai Bažukov 29.52,57 Jevgeni Beljajev 29.21,78 Nikolai Zimjatov 28.27,70)	1:57.03,46
2. Norra	(Lars Erik Eriksen 29.45,96 Per Knut Åland 29.26,77 Ove Aunli 30.14,80 Oddvar Brå 29.18,24)	1:58.45,77
3. Soome	(Harri Kirvesniemi 31.17,45 Pertti Teurajärvi 30.17,70 Matti Pitkänen 30.08,39 Juha Mieto 28.16,64)	2:00.00,18
4. Saksa FV	(Peter Zipfel 30.57,65 Wolfgang Müller 30.27,07 Dieter Notz 29.37,29 Jochen Behle 29.20,73)	2:00.22,74
5. Rootsi	(Sven-Åke Lundbäck 31.39,44 Thomas Eriksson 29.41,45 Benny Kohlberg 30.33,62 Thomas Wassberg 28.48,20)	2:00.42,71
6. Itaalia	(Maurilio De Zolt 30.15,96 Benedetto Carrara 31.01,62 Giulio Capitanio 30.01,62 Giorgio Vanzetta 29.41,59)	2:01.09,93

7. Šveits 2:03.36,57, 8. USA 2:04.12,17, 9. Tšehhoslovakkia 2:04.18,66, 10. Prantsusmaa 2:08.43,61.

NAISED

5 km
15. veebruar
38 võistlejat

1. Raissa Smetanina, NSV Liit	15.06,92
2. Hilkka Riihivuori, Soome	15.11,96
3. Květoslava Jeriová, Tšehhoslovakkia	15.23,44
4. Barbara Petzold, Saksa DV	15.23,62
5. Nina Baldõtševa, NSV Liit	15.29,03
6. Galina Kulakova, NSV Liit	15.29,58

7. Veronika Hesse, Saksa DV 15.31,83, 8. Helena Takalo, Soome 15.32,12, 9. Marlies Rostock, Saksa DV 15.36,28, 10. Lena Carlzon-Lundbäck, Rootsi 15.43,04... 15. Nina Rotševa, NSV Liit 15.50,39.

10 km
18. veebruar
38 võistlejat

1. Barbara Petzold, Saksa DV	30.31,54
2. Hilkka Riihivuori, Soome	30.35,05
3. Helena Takalo, Soome	30.45,25
4. Raissa Smetanina, NSV Liit	30.54,48
5. Galina Kulakova, NSV Liit	30.58,46
6. Nina Baldõtševa, NSV Liit	31.22,93

7. Marlies Rostock, Saksa DV 31.28,79, 8. Veronika Hesse, Saksa DV 31.29,14, 9. Květoslava Jeriova, Tšehhoslovakkia 31.29,55, 10. Eva Olsson, Rootsi 31.36,08... 14. Iraida Suslova, NSV Liit 31.48,39.

4×5 km 21. veebruar 8 naiskonda	1. Saksa DV	(Marlies Rostock 15.50,64 Carola Anding 15.39,52 Veronika Hesse 15.18,23 Barbara Petzold 15.22,71)	1:02.11,10
	2. NSV Liit	(Nina Baldõtševa 15.52,78 Nina Rotševa 16.03,83 Galina Kulakova 15.50,06 Raissa Smetanina 15.31,63)	1:03.18,30
	3. Norra	(Brit Pettersen 16.08,65 Anette Bøe 15.56,61 Marit Myrmæl 16.15,91 Berit Aunli 15.52,33)	1:04.13,50
	4. Tšehhoslovakkia	(Dagmar Palečková 16.38,43 Gabriela Svobodová 15.54,20 Blanka Paulů 16.12,23 Květoslava Jeriová 15.46,53)	1:04.31,39
	5. Soome	(Marja Auroma 16.52,95 Marja-Liisa Hämäläinen 16.17,13 Helena Takalo 15.53,27 Hilkka Riihivuori 15.37,93)	1:04.41,28
	6. Rootsi	(Marie Johansson 16.19,53 Karin Lamberg 16.14,45 Eva Olsson 16.13,75 Lena Carlzon-Lundbäck 16.28,59)	1:05.16,32

7. USA 1:06.55,41, 8. Kanada 1:07.45,75.

SUUSAHÜPPED
(Intervale)

70 m mägi 17.veebruar 48 võistlejat	1. Anton Innauer, Austria	266,3 (89+90 m)
	2. Manfred Deckert, Saksa DV	249,2 (85+88)
	Hirokazu Yagi, Jaapan	249,2 (87+83,5)
	4. Masahiro Akimoto, Jaapan	248,5 (83,5+87,5)
	5. Pentti Kokkonen, Soome	247,6 (86+83,5)
	6. Hubert Neuper, Austria	245,5 (82,5+88,5)

7. Alfred Groyer, Austria 245,3 (85,5+84), 8. Jouko Törmänen, Soome 243,5 (83+85.5), 9. Hansjörg Sumi, Šveits 242,6 (83+86,5), 10. Stanisław Bobak, Poola 242,2 (86+82)... 21. Aleksei Borovitin, NSV Liit 220,3 (80,5+76)... 31. Vladimir Vlassov, NSV Liit 204,8 (80+71,5)... 33. Juri Ivanov, NSV Liit 200,3 (71+78)... 46. Andrei Šakirov, NSV Liit 147,1 (61 +63,5).

90 m mägi 23.veebruar 50 võistlejat	1. Jouko Törmänen, Soome	271 (114,5+117)
	2. Hubert Neuper, Austria	262,4 (113+114,5)
	3. Jari Puikkonen, Soome	248,5 (110,5+108,5)
	4. Anton Innauer, Austria	245,7 (110+107)
	5. Armin Kogler, Austria	245,6 (110+108)
	6. Roger Ruud, Norra	243 (110+109)

7. Hansjörg Sumi, Šveits 242,7 (117+100), 8. James Denney, USA 239,1 (109+104), 9. Stephen Collins, Kanada 238,4 (112,5+108,5), 10. Masahiro Akimoto, Jaapan 234,7 (104+108)... 28. Vladimir Vlassov, NSV Liit 205,3 (97+96,5)... 34. Juri Ivanov, NSV Liit 197 (97+92)... 36. Aleksei Borovitin, NSV Liit 193,4 (91,5+96)... 39. Andrei Šakirov, NSV Liit 187 (96,5+90)

KAHEVÕISTLUS
(Mount Van Hoevenberg)

18. ja 19. veebruar 31 võistlejat	1. Ulrich Wehling, Saksa DV	432,200 (227,200+205,000)
	2. Jouko Karjalainen, Soome	429,500 (209,500+220,000)
	3. Konrad Winkler, Saksa DV	425,320 (214,500+210,820)
	4. Tom Sandberg, Norra	418,465 (203,700+214,765)
	5. Uwe Dotzauer, Saksa DV	418,415 (217,600+200,815)
	6. Karl Lustenberger, Šveits	412,210 (212,700+199,510)

7. Aleksandr Maiorov, NSV Liit 409,135 (194,400+214,735), 8. Günther Schmieder, Saksa DV 404,075 (201,700+202,375), 9. Hubert Schwartz, Saksa FV 402,145 (219,600+182,545), 10. Jan Legierski, Poola 400,930 (183,300+217,630)... **15. Fjodor Koltšin NSV Liit 387,355 (171,000+216,355)**... 19. Sergei Omeltšenko, NSV Liit 379,935 (176,300+203,635).

LASKESUUSATAMINE
(Mount Van Hoevenberg)

10 km 19.veebruar 50 võistlejat (sulgudes trahviringid)	1. Frank Ullrich, Saksa DV	32.10,69 (2)
	2. Vladimir Alikin, NSV Liit	32.53,10 (0)
	3. Anatoli Aljabjev, NSV Liit	33.09,16 (1)
	4. Klaus Siebert, Saksa DV	33.32,76 (2)
	5. Kjell Søbak, Norra	33.34,64 (1)
	6. Petr Zelinka, Tšehhoslovakkia	33.45,20 (1)

7. Odd Lirhus, Norra 34.10,39 (2), 8. Peter Angerer, Saksa FV 34.13,43 (4), 9. Aleksandr Tihhonov, NSV Liit 34.14,88 (2). 10. Gerd Winkler, Saksa FV 34.24,16 (1).

20 km 16.veebruar 49 võistlejat (sulgudes karistusminutid)	1. Anatoli Aljabjev, NSV Liit	1:08.16,31 (0)
	2. Frank Ullrich, Saksa DV	1:08.27,79 (3)
	3. Eberhard Rösch, Saksa DV	1:11.11,73 (2)
	4. Svein Engen, Norra	1:11.30,25 (3)
	5. Erkki Antila, Soome	1:11.32,32 (4)
	6. Yvon Mougel, Prantsusmaa	1:11.33,60 (3)

7. Vladimir Barnašov, NSV Liit 1:11.49,49 (4), 8. Vladimir Alikin, NSV Liit 1:12.05,30 (6), 9. André Geourjon, Prantsusmaa 1:12.53,37 (2), 10. Arduino Tiraboschi, Itaalia 1:13.06,05 (2).

4×7,5 km 22. veebruar 15 võistkonda (sulgudes trahviringid)	1. NSV Liit	(Vladimir Alikin 22.40,71(0) Aleksandr Tihhonov 23.44,60(0) Vladimir Barnašov 23.43,36(0) Anatoli Aljabjev 23.49,60(0))	1:34.03,27
	2. Saksa DV	(Mathias Jung 23.03,85(0) Klaus Siebert 24.47,64(2) Frank Ullrich 23.01,26(0) Eberhard Rösch 24.04,24(1))	1:34.56,99
	3. Saksa FV	(Franz Bernreiter 24.53,58(2) Hans Estner 24.31,97(0) Peter Angerer 23.31,20(0) Gerd Winkler 24.33,51(0))	1:37.30,26
	4. Norra	(Svein Engen 24.52,10(1) Kjell Søbak 24.03,15(0) Odd Lirhus 24.03,66(2) Sigleif Johansen 25.07,85(0))	1:38.11,76
	5. Prantsusmaa	(Yvon Mougel 23.30,07(0) Denis Sandona 25.14,71(0) André Geourjon 24.44,46(0) Christian Poirot 24.54,12(0))	1:38.23,36
	6. Austria	(Rudolf Horn 23.59,95(0) Franz-Josef Weber 25.56,99(4) Josef Koll 24.37,12(0) Alfred Eder 23.57,96(0))	1:38.32,02

7. Soome 1:38.50,84, 8. USA 1:39.24,29, 9. Itaalia 1:40.20,79, 10. Rootsi 1:40.44,62.

MÄESUUSATAMINE
(Whiteface)

MEHED

Kiirlaskumine
14. veebruar
47 võistlejat

1. Leonhard Stock, Austria	1.45,50
2. Peter Wirnsberger, Austria	1.46,12
3. Steve Podborski, Kanada	1.46,62
4. Peter Müller, Šveits	1.46,75
5. Pete Patterson, USA	1.47,04
6. Herbert Plank, Itaalia	1.47,13

7. Werner Grissmann, Austria 1.47,21, 8. Valeri Tsõganov, NSV Liit 1.47,34, 9. Harti Weirather, Austria 1.47,70, 10. David Murray, Kanada 1.47,95... 22. Vladimir Makejev, NSV Liit 1.49,87.

Suurslaalom
19.veebruar
79 võistlejat

1. Ingemar Stenmark, Rootsi	2.40,74 (1.20,49/1.20,25)
2. Andreas Wenzel, Liecht.	2.41,49 (1.20,17/1.21,32)
3. Hans Enn, Austria	2.42,51 (1.20,31/1.22,20)
4. Bojan Križaj, Jugoslaavia	2.42,53 (1.21,28/1.21,25)
5. Jacques Lüthy, Šveits	2.42,75 (1.21,55/1.21,20)
6. Bruno Nöckler, Itaalia	2.42,95 (1.20,99/1.21,96)

7. Joël Gaspoz, Šveits 2.43,05, 8. Boris Strel, Jugoslaavia 2.43,24, 9. Aleksandr Žirov, NSV Liit 2.44,07, 10. Phillip Mahre, USA 2.44,33... 15. Vladimir Andrejev, NSV Liit 2.44,94, Valeri Tsõganov ei lõpetanud.

Slaalom
22.veebruar
79 võistlejat

1. Ingemar Stenmark, Rootsi	1.44,26 (53,89/50,37)
2. Phillip Mahre, USA	1.44,76 (53,31/51,45)
3. Jacques Lüthy, Šveits	1.45,06 (53,70/51,36)
4. Hans Enn, Austria	1.45,12 (53,70/51,42)
5. Christian Neureuther, Saksa FV,	1.45,14 (54,37/50,77)
6. Petâr Popangelov, Bulgaaria	1.45,40 (54,84/50,56)

7. Anton Steiner, Austria 1.45,41, 8. Gustavo Thöni, Itaalia 1.45,99, 9. Vladimir Andrejev, NSV Liit 1.46,65, 10. Frank Wörndl, Saksa FV 1.47,19, Aleksandr Žirov ei lõpetanud.

NAISED

Kiirlaskumine
17. veebruar
28 võistlejat

1. Annemarie Moser, Austria	1.37,52
2. Hanni Wenzel, Liechtenstein	1.38,22
3. Marie-Theres Nadig, Šveits	1.38,36
4. Heidi Preuss, USA	1.39,51
5. Kathy Kreiner, Kanada	1.39,53
6. Ingrid Eberle, Austria	1.39,63

7. Torill Fjeldstad, Norra ja Cindy Nelson, USA 1.39,69, 9. Marianne Zechmeister, Saksa FV 1.39,96, 10. Jana Šoltysová Tšehhoslovakkia 1.40,71.

Suurslaalom
21. veebruar
48 võistlejat

1. Hanni Wenzel, Liechtenstein	2.41,66 (1.14,33/1.27,33)
2. Irene Epple, Saksa FV	2.42,12 (1.14,75/1.27,37)
3. Perrine Pelen, Prantsusmaa	2.42,41 (1.15,45/1.26,96)
4. Fabienne Serrat, Prantsusmaa	2.42,42 (1.15,43/1.26,99)
5. Christa Kinshofer, Saksa FV	2.42,63 (1.15,19/1.27,44)
6. Annemarie Moser, Austria	2.43,19 (1.15,64/1.27,55)

7. Christin Cooper, USA 2.44,71, 8. Maria Epple, Saksa FV 2.45,56, 9. Kathy Kreiner, Kanada 2.45,75, 10. Claudia Giordani, Itaalia 2.46,27... 12. Nadežda Patrakejeva, NSV Liit 2.47,09.

Slaalom
23. veebruar
47 võistlejat

1. Hanni Wenzel, Liecht.	1.25,09 (42,50/42,59)
2. Christa Kinshofer, Saksa FV	1.26,50 (42,74/43,76)
3. Erika Hess, Šveits	1.27,89 (43,50/44,39)
4. Mariarosa Quario, Itaalia	1.27,92 (43,63/44,29)
5. Claudia Giordani, Itaalia	1.29,12 (44,42/44,70)
6. Nadežda Patrakejeva, NSV Liit	1.29,20 (43,42/45,78)

7. Daniela Zini, Itaalia 1.29,22, 8. Christin Cooper, USA 1.29,28, 9. Ann Melander, Rootsi 1.29,82, 10. Wilma Gatta, Itaalia 1.29,94.

KIIRUISUTAMINE

MEHED

500 m

16. veebruar	1. Eric Heiden, USA	38,03 OR
37 võistlejat	2. Jevgeni Kulikov, NSV Liit	38,37
	3. Lieuwe de Boer, Holland	38,48
	4. Frode Rønning, Norra	38,66
	5. Daniel Immerfall, USA	38,69
	6. Jarle Pedersen, Norra	38,83

7. Anatoli Medennikov, NSV Liit 38,88, 8. Gaetan Boucher, Kanada 38,90, 9. Jan Józwik, Poola 39,01, 10. Jan-Åke Carlberg, Rootsi 39,03... 15. Sergei Hlebnikov, NSV Liit 39,25.

1000 m

19. veebruar	1. Eric Heiden, USA	1.15,18 OR
41 võistlejat	2. Gaetan Boucher, Kanada	1.16,68
	3. Frode Rønning, Norra	1.16,91
	Vladimir Lobanov, NSV Liit	1.16,91
	5. Peter Mueller, USA	1.17,11
	6. Bert de Jong, Holland	1.17,29

7. Andreas Dietel, Saksa DV 1.17,71, 8. Oloph Granath, Rootsi 1.17,74, 9. Sergei Hlebnikov, NSV Liit 1.17,96, 10. Lieuwe de Boer, Holland 1.17,97...15. Anatoli Medennikov, NSV Liit 1.18,92.

1500 m

21. veebruar	1. Eric Heiden, USA	1.55,44 OR
36 võistlejat	2. Kai Arne Stenshjemmet, Norra	1.56,31
	3. Terje Andersen, Norra	1.56,92
	4. Andreas Dietel, Saksa DV	1.57,14
	5. Juri Kondakov, NSV Liit	1.57,36
	6. Jan Egil Storholt, Norra	1.57,95

7. Tomas Gustafson, Rootsi 1.58,18, 8. Vladimir Lobanov, NSV Liit 1.59,38, 9. Jevgeni Salunski, NSV Liit ja Andreas Ehrig, Saksa DV 1.59,47.

5000 m

16. veebruar	1. Eric Heiden, USA	7.02,29 OR
29 võistlejat	2. Kai Arne Stenshjemmet, Norra	7.03,28
	3. Tom Erik Oxholm, Norra	7.05,59
	4. Hilbert van der Duim, Holland	7.07,97
	5. Øyvind Tveter, Norra	7.08,36
	6. Piet Kleine, Holland	7.08,96

7. Michael Woods, USA 7.10,39, 8. Ulf Ekstrand, Rootsi 7.13,13, 9. Yep Kramer, Holland 7.14,09, 10. Andreas Ehrig, Saksa DV 7.14,56, 11. Viktor Ljoskin, NSV Liit 7.16,24... 13. Dmitri Ogloblin, NSV Liit 7.16,92... 15. Sergei Berezin, NSV Liit 7.19,93.

10 000 m

23. veebruar	1. Eric Heiden, USA	14.28,13 MR, OR
25 võistlejat	2. Piet Kleine, Holland	14.36,03
	3. Tom Erik Oxholm, Norra	14.36,60
	4. Michael Woods, USA	14.39,53
	5. Øyvind Tveter, Norra	14.43,53
	6. Hilbert van der Duim, Holland	14.47,58

7. Viktor Ljoskin, NSV Liit 14.51,72, 8. Andreas Ehrig, Saksa DV 14.51,94, 9. Yasuhiro Shimizu, Jaapan 14.57,48, 10. Sergei Berezin, NSV Liit 15.04,68... 16. Dmitri Ogloblin, NSV Liit 15.20,14.

NAISED

500 m

15. veebruar	1. Karin Enke, Saksa DV	41,78 OR
31 võistlejat	2. Leah Mueller, USA	42,26
	3. Natalja Petrusjova, NSV Liit	42,42
	4. Ann-Sofie Järnström, Rootsi	42,47
	5. Makiko Nagaya, Jaapan	42,70
	6. Cornelia Jacob, Saksa DV	42,98

7. Elizabeth Heiden, USA 43,18, 8. Tatjana Tarassova, NSV Liit 43,26, 9. Sylvia Burka, Kanada 43,43, 10. Irina Kovrova, NSV Liit 43,50.

1000 m

17. veebruar	1. Natalja Petrusjova, NSV Liit	1.24,10 OR
37 võistlejat	2. Leah Mueller, USA	1.25,41
	3. Sylvia Albrecht, Saksa DV	1.26,46
	4. Karin Enke, Saksa DV	1.26,66
	5. Elizabeth Heiden, USA	1.27,01
	6. Annie Borckink, Holland	1.27,24

7. Sylvia Burka, Kanada 1.27,50, 8. Ann-Sofie Järnström, Rootsi 1.28,10, 9. Sylvia Filipsson, Rootsi 1.28,18, 10. Annette Karlsson, Rootsi 1.28,25, 11. Valentina Lalenkova, NSV Liit 1.28,27... 20. Irina Kovrova, NSV Liit 1.29,94.

1500 m

14. veebruar	1. Annie Borckink, Holland	2.10,95 OR
31 võistlejat	2. Ria Visser, Holland	2.12,35
	3. Sabine Becker, Saksa DV	2.12,38
	4. Bjørg Eva Jensen, Norra	2.12,59
	5. Sylvia Filipsson, Rootsi	2.12,84
	6. Andrea Mitscherlich, Saksa DV	2.13,05

7. Elizabeth Heiden, USA 2.13,10, 8. Natalja Petrusjova, NSV Liit 2.14,15, 9. Sylvia Albrecht, Saksa DV 2.14,27, 10. Sylvia Burka, Kanada 2.14,65... 18.-19. Tatjana Barabaš ja Vera Brõndzei, NSV Liit 2.16,32.

3000 m

20. veebruar	1. Bjørg Eva Jensen, Norra	4.32,13 OR
29 võistlejat	2. Sabine Becker, Saksa DV	4.32,79
	3. Elizabeth Heiden, USA	4.33,77
	4. Andrea Mitscherlich, Saksa DV	4.37,69
	5. Erwina Rys-Ferens, Poola	4.37,89
	6. Mary Docter, USA	4.39,29

7. Sylvia Filipsson, Rootsi 4.40,22, 8. Natalja Petrusjova, NSV Liit 4.42,59, 9. Olga Pleškova, NSV Liit 4.43,11, 10. Sarah Docter, USA 4.43,30... 17. Valentina Lalenkova, NSV Liit 4.51,72.

ILUUISUTAMINE

Naiste üksiksõit
24. veebruar
22 võistlejat

1. Anett Pötzsch, Saksa DV	189,00 (11)
2. Linda Fratianne, USA	188,30 (16)
3. Dagmar Lurz, Saksa FV	183,04 (28)
4. Denise Biellmann, Šveits	180,06 (43)
5. Lisa-Marie Allen, USA	179,42 (45)
6. Emi Watanabe, Jaapan	179,04 (48)

7. Claudia Kristofics-Binder, Austria 176,88 (60), 8. Susanna Driano, Itaalia 172,82 (77), 9. Sandy Lenz, USA 172,74 (82), 10. Kristiina Wegelius, Soome 172,04 (87)... 16. Kira Ivanova, NSV Liit 161,64 (144).

Meeste üksiksõit
21. veebruar
17 võistlejat

1. Robin Cousins, Inglismaa	189,48 (13)
2. Jan Hoffmann, Saksa DV	189,72 (15)
3. Charles Tickner, USA	187,06 (28)
4. David Santee, USA	185,52 (34)
5. Scott Hamilton, USA	181,78 (45)
6. Igor Bobrin, NSV Liit	177,40 (55)

7. Jean-Christophe Simond, Prantsusmaa 175,00 (64), 8. Mitsuru Matsumura, Jaapan 172,28 (75), 9. Fumio Igarashi, Jaapan 172,04 (77), 10. Konstantin Kokora, NSV Liit 168,18 (91), Vladimir Kovaljov katkestas.

Paarissõit
17. veebruar
11 paari

1. Irina Rodnina - Aleksandr Zaitsev, NSV Liit	147,26 (9)
2. Marina Tšerkassova - Sergei Šahrai, NSV Liit	143,80 (19)
3. Manuela Mager - Uwe Bewersdorff, Saksa DV	140,52 (31)
4. Marina Pestova - Stanislav Leonovitš, NSV Liit	141,14 (33)
5. Caitlin Carruthers - Peter Carruthers, USA	137,38 (46)
6. Sabine Baess - Tassilo Thierbach, Saksa DV	136,00 (53)

7. Sheryl Franks - Michael Botticelli, USA 133,84 (64), 8. Christina Riegel - Andreas Nischwitz, Saksa FV 131,70 (71), 9. Barbara Underhill - Paul Martini, Kanada 129,36 (78), 10. Susan Garland - Robert Daw, Inglismaa 124,36 (91), 11. Elizabeth Cain - Peter Cain, Austrl. 121,30 (98).

Jäätants
19. veebruar
12 paari

1. Natalja Linitšuk - Gennadi Karponossov, NSV Liit	205,48 (13)
2. Krisztina Regőczy - András Sallay, Ungari	204,52 (14)
3. Irina Moissejeva - Andrei Minenkov, NSV Liit	201,86 (27)
4. Liliana Řeháková - Stanislav Drastich, Tšehhoslovakkia	198,02 (39)
5. Jayne Torvill - Christopher Dean, Inglismaa	197,12 (42)
6. Lorna Wighton - John Dowding, Kanada	193,80 (54)

7. Judy Blumberg - Michael Seibert, USA 190,30 (66), 8. Natalja Bestemjanova - Andrei Bukin, NSV Liit 188,18 (75), 9. Stacey Smith - John Summers, USA 188,38 (75), 10. Henriette Fröschi - Christian Steiner, Saksa FV 178,38 (94).

KELGUTAMINE
(Mount Van Hoevenberg)

NAISED

Ühekelk
16. veebruar
26 võistlejat

1. Vera Zozulja, NSV Liit	2.36,537
2. Melitta Sollmann, Saksa DV	2.37,657
3. Ingrida Amantova, NSV Liit	2.37,817
4. Elisabeth Demleitner, Saksa FV	2.37,918
5. Ilona Brand, Saksa DV	2.38,115
6. Margit Schumann, Saksa DV	2.38,255

7. Angelika Schafferer, Austria 2.38,935, 8. Astra Rībena, NSV Liit 2.39,011, 9. Mária Jasenčáková, Tšehhoslovakkia 2.39,429, 10. Christine Brunner, Austria 2.39,823.

MEHED

Ühekelk
16. veebruar
30 võistlejat

1. Bernhard Glass, Saksa DV	2.54,796
2. Paul Hildgartner, Itaalia	2.55,372
3. Anton Winkler, Saksa FV	2.56,545
4. Dettlef Günther, Saksa DV	2.57,163
5. Gerhard Sandbichler, Austria	2.57,451
6. Franz Wilhelmer, Austria	2.57,483

7. Gerhard Böhmer, Saksa FV 2.57,769, 8. Anton Wembacher, Saksa FV 2.58,012, 9. Albert Graf, Austria 2.58,023, 10. Jindřich Zeman, Tšehhoslovakkia 3.00,935, Dainis Bremze katkestas.

Kahekelk
19. veebruar
19 võistkonda

1. Hans Rinn - Norbert Hahn, Saksa DV	1.19,331
2. Peter Gschnitzer - Karl Brunner, Itaalia	1.19,606
3. Georg Fluckinger - Karl Schrott, Austria	1.19,795
4. Bernd Hahn - Ulrich Hahn, Saksa DV	1.19,914
5. Hansjörg Raffl - Alfred Silginer, Itaalia	1.19,976
6. Anton Winkler - Anton Wembacher, Saksa FV	1.20,012

7. Hans Brandner - Balthasar Schwarm, Saksa FV 1.20,063, 8. Jindřich Zeman - Vladimir Resl, Tšehhoslovakkia 1.20,142, 9. Günther Lemmerer - Reinhold Sulzbacher, Austria 1.20,503, 10. Dainis Bremze - Aigars Krikis, NSV Liit 1.20,662... 17. Valeri Jakušin - Sergei Danilin, NSV Liit 1.25,144.

BOBISÕIT
(Mount Van Hoevenberg)

Kahebobi
16. veebruar
20 võistkonda

1. Erich Schärer - Josef Benz, Šveits II 4.09,36
2. Bernhard Germeshausen - Hans-Jürgen Gerhardt, Saksa DV II 4.10,93
3. Meinhard Nehmer - Bogdan Musiol, Saksa DV I 4.11,08
4. Hans Hiltebrand - Walter Rahm, Šveits I 4.11,32
5. Howard Siler - Richard Nalley, USA II 4.11,73
6. Brent Rushlaw - Joseph Tyler, USA I 4.12,12

7. Fritz Sperling - Kurt Oberhöller, Austria II 4.13,58, 8. Peter Hell - Heinz Busche, Saksa FV I 4.13,74, 9. Franz Paulweber - Gerd Zaunschirm, Austria I 4.13,90, 10. Jonathan Woodall - John Howell, Inglismaa I 4.15,92.

Neljabobi

24. veebruar 17 meeskonda	1. Saksa DV I(Meinhard Nehmer, Bogdan Musiol, Bernhard Germeshausen, Hans-Jürgen Gerhardt)	3.59,92
	2. Šveits I(Erich Schärer, Ulrich Bächli, Rudolf Marti, Josef Benz)	4.00,87
	3. Saksa DV II(Horst Schönau, Roland Wetzig, Detlef Richter, Andreas Kirchner)	4.00,97
	4. Austria I(Fritz Sperling, Heinrich Bergmüller, Franz Rednak, Bernhard Purkrabek)	4.02,62
	5. Austria II (Walter Delle Karth, Franz Paulweber, Gerd Zaunschirm, Kurt Oberhöller)	4.02,95
	6. Šveits II (Hans Hiltebrand, Ulrich Schindler, Walter Rahm, Armin Baumgartner)	4.03,69

7. Saksa FV I 4.04,40, 8. Rumeenia I 4.04,68, 9. Inglismaa I 4.04,92, 10. Saksa FV II 4.05,15.

JÄÄHOKI

Punane alagrupp

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravad	Punktid
1. NSV Liit	●	4:2	6:4	8:1	17:4	16:0	51:11	10
2. Soome	2:4	●	4:3	4:5	10:3	6:3	26:18	6
3. Kanada	4:6	3:4	●	5:1	10:1	6:0	28:12	6
4. Poola	1:8	5:4	1:5	●	3:5	5:1	15:23	4
5. Holland	4:17	3:10	1:10	5:3	●	3:3	16:43	3
6. Jaapan	0:16	3:6	0:6	1:5	3:3	●	7:36	1

Sinine alagrupp

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravad	Punktid
1. Rootsi	●	2:2	4:2	8:0	5:2	7:1	26:7	9
2. USA	2:2	●	7:3	7:2	4:2	5:1	25:10	9
3. Tšehhosl.	2:4	3:7	●	7:2	11:3	11:0	34:16	6
4. Rumeenia	0:8	2:7	2:7	●	6:4	3:3	13:29	3
5. Saksa FV	2:5	2:4	3:11	4:6	●	10:4	21:30	2
6. Norra	1:7	1:5	0:11	3:3	4:10	●	9:36	1

Finaalturniir

1. USA	●	4:3	2:2	4:2	10:7	5
2. NSV Liit	3:4	●	9:2	4:2	16:8	4
3. Rootsi	2:2	2:9	●	3:3	7:14	2
4. Soome	2:4	2:4	3:3	●	7:11	1

1. USA (Steve Janaczak, James Craig, Kenneth Morrow, Michael Ramsey, William Baker, John O'Callahan, Robert Suter, David Silk, Neal Broten, Mark Johnson, Steven Christoff, Mark Wells, Mark Pavelich, Eric Strobel, Michael Eruzione, David Christian, Robert McClanahan, William Schneider, Philip Verchota, John Harrington)

2. NSV Liit (Vladimir Mõškin, Vladislav Tretjak, Vjatšeslav Fetissov, Vassili Pervuhhin, Valeri Vassiljev, Aleksei Kassatonov, Sergei Starikov, Zinetula Biljaletdinov, Vladimir Krutov, Aleksandr Maltsev, Juri Lebedev, Boriss Mihhailov, Vladimir Petrov, Valeri Harlamov, Helmûts Balderis, Viktor Žluktov, Aleksandr Golikov, Vladimir Golikov, Sergei Makarov, Aleksandr Skvortsov)

3. Rootsi (Pelle Lindbergh, William Löfqvist, Tomas Jonsson, Sture Andersson, Ulf Weinstock, Jan Eriksson, Tommy Samuelsson, Mats Waltin, Thomas Eriksson, Per Lundqvist, Mats Åhlberg, Håkan Eriksson, Mats Näslund, Lennart Norberg, Harald Luckner, Bo Berglund, Dan Söderström, Lars Mohlin, Leif Holmgren, Bengt Lundholm)

4. Soome
5. Tšehhoslovakkia
6. Kanada

MITTEAMETLIK PUNKTIARVESTUS

	K	H	P	4.	5.	6.	Punkte	(XII OM)
1. Saksa DV	9	7*	7	7	2	4	154,5	(2.)
2. NSV Liit	10	6	6*	3	5	5	147,5	(1.)
3. USA	6	4	2	3	8	2	97	(3.)
4. Norra	1	3	6*	6	3	3	72,5	(7.)
5. Austria	3	2	2	3	3	5	59	(5.)
6. Soome	1	5	3	1	3	1	54	(6.)
7. Šveits	1	1	3	3	1	2	37	(8.)
8. Rootsi	3	-	1	2	2	1	36	(11.)
9. Saksa FV	-	2	3	2	2	1	33	(4.)
10. Holland	1	2	1	1	-	4	28	(9.)
11. Liechtenstein	2	2	-	-	-	-	24	(15)
12. Itaalia	-	2	-	1	2	3	20	(10)
13. Kanada	-	1	1	-	1	2	13	(12.)
Tšehhoslovakkia	-	-	1	2	1	1	13	(13.-14.)
15. Jaapan	-	1*	-	1	1	1	10,5	(-)
16. Prantsusmaa	-	-	1	1	1	1	10	(13.-14.)
17. Inglismaa	1	-	-	-	1	-	9	(16.)
18. Ungari	-	1	-	-	-	-	5	(17.)
Bulgaaria	-	-	1	-	-	1	5	(-)
Poola	-	-	-	-	2	1	5	(18.-19.)
21. Jugoslaavia	-	-	-	1	-	-	3	(-)

*Suusahüpetes 70 m mäelt anti välja kaks hõbe-, meeste 1000 m uisutamises kaks pronksmedalit.

TALIOLÜMPIAMÄNGUDE EDUKAIMAD SPORTLASED

	K	H	P		
Lidia Skoblikova (NSV Liit), kiiruisut.	6	-	-	= 6	1960—1964
Clas Thunberg (Soome), kiiruisut.	5	1	1	= 7	1924—1928
Eric Heiden (USA), kiiruisut.	5	-	-	= 5	1980
Sixten Jernberg (Rootsi), suusat.	4	3	2	= 9	1956—1964
Galina Kulakova (NSV Liit), suusat.	4	2	2	= 8	1968—1980
Ivar Ballangrud (Norra), kiiruisut.	4	2	1	= 7	1928—1936
Jevgeni Grišin (NSV Liit), kiiruisut.	4	1	-	= 5	1956—1964
Aleksandr Tihhonov (NSV Liit), laskesuusat.	4	1	-	= 5	1968—1980
Veikko Hakulinen (Soome), suusat.	3	3	1	= 7	1952—1960
Eero Mäntyranta (Soome), suusat.	3	2	2	= 7	1960—1968
Raissa Smetanina (NSV Liit), suusat.	3	2	-	= 5	1976—1980
Johan Gröttumsbråten (Norra) suusat., kahev.	3	1	2	= 6	1924—1932
Ard Schenk (Holland), kiiruisut.	3	1	-	= 4	1968—1972
Bernhard Germeshausen (Saksa DV), bobisõit	3	1	-	= 4	1976—1980
Meinhard Nehmer (Saksa DV), bobisõit	3	-	1	= 4	1976—1980
Thorleif Haug (Norra), suusat., kahev.	3	-	-	= 3	1924
Sonja Henie (Norra), iluuisut.	3	-	-	= 3	1928—1936
Hjalmar Andersen (Norra), kiiruisut.	3	-	-	= 3	1952
Anton Sailer (Austria), mäesuusat.	3	-	-	= 3	1956
Klavdia Bojarskihh (NSV Liit), suusat.	3	-	-	= 3	1964
Vitali Davõdov (NSV Liit), jäähoki	3	-	-	= 3	1964—1972
Anatoli Firsov (NSV Liit), jäähoki	3	-	-	= 3	1964—1972
Viktor Kuzkin (NSV Liit), jäähoki	3	-	-	= 3	1964—1972
Aleksandr Ragulin (NSV Liit), jäähoki	3	-	-	= 3	1964—1972
Jean-Claude Killy (Prantsusmaa), mäesuusat.	3	-	-	= 3	1968
Irina Rodnina (NSV Liit), iluuisut.	3	-	-	= 3	1972—1980
Ulrich Wehling (Saksa DV), kahev.	3	-	-	= 3	1972—1980
Nikolai Zimjatov (NSV Liit), suusat.	3	-	-	= 3	1980

TALIOLÜMPIAMÄNGUDEL ENIM MEDALEID VÕITNUD RIIGID*

	Kuld	Hõbe	Pronks	Kokku
Norra	51	55	49	155
Nõukogude Liit	61	38	41	140
Ameerika Ühendriigid	36	42	29	107
Soome	25	39	25	89
Austria	25	33	29	87
Rootsi	27	22	26	75
Saksa DV	21	17	23	61
Šveits	16	18	19	53
Kanada	12	8	15	35
Holland	10	15	10	35
Prantsusmaa	12	9	13	34
Saksamaa (kuni 1936. a.)	13	11	9	33
Itaalia	10	9	7	26

*Kaasa on arvatud Londoni (1908) ja Antverpeni (1920) suveolümpiamängude talialad (iluuisutamine, jäähoki).

TALIOLÜMPIAMÄNGUD

Olümpiaad	Aasta	Linn	Riike	Sportlasi	Toimumise aeg
I	1924	Chamonix	16	249	25. jaan.-4. veebr.
II	1928	Sankt Moritz	25	495	11. vebr.-19. veebr.
III	1932	Lake Placid	17	306	4. veebr.-15. veebr.
IV	1936	Garmisch-Partenkirchen	28	755	6. veebr.-16. veebr.
V	1940	Sapporo			Jäid pidamata
		Sankt Moritz			Jäid pidamata
		Garmisch-Partenkirchen			Jäid pidamata
	1944	Cortina d'Ampezzo			Jäid pidamata
V	1948	Sankt Moritz	28	713	30. jaan.-8. veebr.
VI	1952	Oslo	30	732	14. veebr.-25. veebr.
VII	1956	Cortina d'Ampezzo	32	818	26. jaan.-5. veebr.
VIII	1960	Squaw Valley	30	665	18. veebr.-28. veebr.
IX	1964	Innsbruck	37	1093	29. jaan.-9. veebr.
X	1968	Grenoble	37	1293	6. veebr.-18. veebr.
XI	1972	Sapporo	35	1232	3. veebr.-13. veebr.
XII	1976	Innsbruck	37	1261	4. veebr.-15. veebr.
XIII	1980	Lake Placid	37	1280	13. veebr.-24. veebr.

18. mail 1978 Ateenas peetud
Rahvusvahelise Olümpiakomitee 80.
istungjärgul toimunud hääletusega otsustati,
et XIV taliolümpiamängude läbiviimispaik on
SARAJEVO 1984

Sisukord

lk.

Saateks 7
Murdmaasuusatamine 17
Kahevõistlus 38
Suusahüpped 41
Mäesuusatamine 46
Laskesuusatamine 55
Kiiruisutamine 58
Iluuisutamine 66
Kelgutamine. Bobisõit 77
Jäähoki 80
Lõpetuseks 91
XIII taliolümpiamängude tulemused 96

K 63 XIII taliolümpiamängud. Lake Placid '80. Tln.: Eesti Raamat, 1982.- 112 lk., ill.

Traditsiooniline olümpiaraamat Lake Placidi taliolümpiamängudest 1980. a. Seekord on see põhiliselt pildinägemus olümpiast, läbinisti informatiivne tekst lisab statistikale olümpiaajaloo seisukohalt minimaalselt vajalikku. Raamat kõigile spordihuvilistele.

T $\frac{4201010000-227}{901(15)-82}$ 282—82 75.719

XIII ЗИМНИЕ ОЛИМПИЙСКИЕ ИГРЫ. ЛЕЙК-ПЛЭСИД' 80. Составитель П. Кивине. На эстонском языке. Художник-оформитель Л. Круусмаа. Таллин, изд-во „Ээсти раамат".
Toimetaja L. Lokotar. Kunstiline toimetaja V. Hurt. Tehniline toimetaja V. Kohv. Korrektor E. Kõrge
ИБ № 3574. Fotoladu. Laduda antud 02.04.81. Trükkida antud 11.05.82. MB-06 217. Formaat
60×90/16. Importofsetpaber. Kiri:baltika. Ofsettrükk. Trükipoognaid 7,0. Tingvärvitõmmiseid
28,95. Arvestuspoognaid 8,25. Trükiarv 50 000. Tellimus nr. 1341. Hind rbl. 1.50. Kirjastus „Eesti
Raamat", 200090, Tallinn, Pärnu mnt. 10. Trükikoda „Oktoober", 200109, Tallinn, Kreutzwaldi 24.